

كتاب صورة الأرض

من المدن والجبال والبحار والبحار والبحار
استخرجه أبو جعفر محمد بن موسى الجواد زمي
من كتاب جغرافيا الذي ألفه بطليموس القلوزي

وقد اعتمدت في نسخته وتصحيحه

هانس فون مريش

طبع في مدينة فيينا الجلييلة

بمطبعة أدولف هولنر هوزن

سنة ١٣٤٥ هـ و١٩٢٦ م

أعيد طبعه سنة ١٩٦٢
في أوقسيت مطبعة الرابطة - بغداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(العدد)
العدد كما يتجدد في كتاب
الأوقاف
بخطيب

الطول العرض

اسماء المدن

* اسماء المدن التي خلف خط الاستواء *

ح	هـ	مدينة افاطا ^a على البحر	(١)
ج	ك	اعا ^b مدينة القمر ^c في جزيرة سرنديب	(٢)
ج	كه	مدينة برقانا ^d في جزيرة سرنديب	(٣)
ر	قنح	مدينة في جزيرة الفضة	(٤)
و	قسا ^e ل	مدينة قطيفورا ^e	(٥)
ا	فسد ل	مدينة من بلاد الصين مورير ^f	(٦)
ح	فسه	مدينة من بلاد الصين سوسه ^g	(٧)
ر	فسه	مدينة من بلاد الصين	(٨)

* bei (١١٤٢) افاطا   ^b bei (١٤٩٦) اعا   ^c Hs. القمر, bei (١٧٢٦/١) القطر (١٤٩٦)   ^d bei (١٤٩٨) برقانا   ^e V. l. قطفورا, bei (١٧٢٦/١)   ^f Hs. undeutlich   ^g von späterer Hand, vgl. auch [١٠٥]   ^h von späterer Hand; vgl. (٦٧) und bei (١٧٢٦/١) V. l. ^h vgl. (١٧٢٦/١)

* الإقليم الأول عرضاً يوكر *

* المدن التي في الإقليم الأول *

ي ه ل	ي ه ل	(١) [١] مدينة مارس ^١
ي ه ل	ب ل ^٢	(١٠) [٢] مدينة مورا
(بد) ^٣ ل	نج ه	(١١) [٣] مدينة النوبة دنقلة ^٤
ب ه	ن ^٥ ه	(١٢) كوس الواغة
ح ه	فكد ه	(١٣) طروفاى في جزيرة سرنديب
يو ه	عم ه	(١٤) مدينة من ^٦ بلاد الصين
ه	ه	(١٥) خانقوا ^٧
ه	ه	(١٦) خانجوا ^٨
ه	ه	(١٧) قانصوا ^٩
يح ل	نج ل	(١٨) [٤] مدينة ادولى على البحر

* Durch Beschädigung der Hs. entstandene Lücken und sonstige defekte Stellen sowie Auslassungen wurden — sofern sie ergänzt werden konnten — durch spitze Klammern < >, sonst durch Punkte < . . . > gekennzeichnet. — Lücke, ergänzt nach Suhrāb (gewöhnlich Ibn Serapion genannt), Kitāb 'aġā'ib al-aḳālim. Hs. des Britischen Museums 23379 Add. = Bibl. arabischer Historiker und Geographen Bd. V. Im folgenden zitiert als S ^b Var. l. ل

^c Hs. beschädigt, Lesung jedoch sicher ^d Hs. beschädigt. Ergänzt nach S ^e V. l. ل ^f Hs. Lücke, ergänzt ^g Hs.

hail. BGA VI ٦٩ ٥ ^h Hs. مانقوا vgl. BGA VI ٦٩ ٦ ⁱ Hs.

مانصوا vgl. BGA VI ٦٩ ٧

سح ل	سح ل ^b	(١٩) [٥] سحاب ^c على انف البحر
سح س	سح س	(٢٠) [٦] مدينة على البحر
سح س	سح س	(٢١) [٧] مارا من اليمن على البحر
سح س	سح س	(٢٢) [٨] القس ^d على البحر
سح س	سح س	(٢٣) [١٠] عدن اليمن ^e على البحر
سح ل	سح ل	(٢٤) [٩] صنعاء
سح ل	سح ل	(٢٥) [١١] ساواى على البحر
سح س	سح س	(٢٦) [١٢] مدينة سيقر
سح ل	سح ل	(٢٧) [١٣] مدينة منيس ^f
سح س	سح س	(٢٨) [١٤] مدينة مرهودا
سح ل	سح ل	(٢٩) [١٥] مدينة على البحر
سح ل	سح ل	(٣٠) [٥٦] مدينة قناتا على البحر ^g
سح ل	سح ل	(٣١) [١٦] حضرموت
سح ل	سح ل	(٣٢) [ ] مدينة الطيب
سح ل	سح ل	(٣٣) [٥٦] مدينة واما على البحر
سح س	سح س	(٣٤) [١٧] مدينة معلا

(fol. 3*)

* bei (١١٢٩) شابت   ^b vgl. aber (١١٢٩)   ^c Hs. Lücke, ergänzt   ^d Hs. القس (١٢٢٧)   ^e Hs. اس   ^f Hs. beschädigt. Ergänzt nach Ibn Yūnus: az-Ziğ, Hs. Leiden ١٣١ col. 1 Z. 23   ^g bei (١٦٩٢) يس   ^h = (٣٣), bei (١١٣٩) قناتا   ⁱ Hs. beschädigt, Lesung jedoch sicher

ل ه	ع ه	(٣٥) [١٨] مدينة سونا ^٥
ع ه	ع ه	(٣٦) [١٩] مدينة ظفار
يد ل	ف ه	(٣٧) [٢٠] مدينة على البحر داظه
ب ه	د ل	(٣٨) [٢١] مدينة في جزيرة الميز
ط ه	و ه	(٣٩) [٢٢] مدينة في جزيرة الميز
يج ل	ف ه	(٤٠) [٢٣] مدينة في جزيرة الميز
ب ك	س ه	(٤١) علوه بحرية
ما مه	س ه	(٤٢) فزان
ما ه	س ه	(٤٣) زغاوه
ي ه	م ه	(٤٤) كوكو ^٦
ي مه	د ل	(٤٥) غانه
يه ل	ق ه	(٤٦) [٢٤] مسفلى من السند على البحر
يد ل	ف ه	(٤٧) [٢٥] مودرس ^٧ على البحر
و ه	و ه	(٤٨) [٢٦] مدينة فيرواب
يد ه	و ه	(٤٩) [٢٧] فطرا ^٨ على البحر
د ه	قير ه	(٥٠) [٢٨] سندونا من سرنديب على البحر
د ل	فح ه	(٥١) [٢٩] اودى ^٩ من سرنديب على البحر
و ه	فك ه	(٥٢) [٣٠] مدينة مروبا على البحر

(١١٨٨) bei, موزيرس. V. l. ^٥ كئكو. Hs. ^٦ سرما (١٦٩٤) bei ^٧

undeutlich, اموزى (١٦٩٩) bei ^٨ قطارا (١١٨٧) bei ^٩ موزيرس

فك م	با مه	(٥٣) [٣١] فاكه ^١ ادى ^٢ من سرنديب
فكا ه	بو ه	(٥٤) [٣٢] سر ^٣ على البحر
فكا ه	بو ه	(٥٥) [٣٣] ماحوون ^٤ من سرنديب
فكا نه	ز ه	(٥٦) ماحوون من سرنديب
فكه ه	يو ه	(٥٧) [٣٤] حابري ^٥ من الهند
فكا ه	ير مه	(٥٨) ماعرا من سرنديب
فكه ه	و ه	(٥٩) [٣٥] فوسقورى ^٦ من سرنديب على البحر
فكح مه	بح ه	(٦٠) [٣٦] قنيدورا من الهند
قل ه	ب ه	(٦١) [٣٧] باسوقا من الهند
فمد ه	نو ه	(٦٢) [٣٨] طرملوفن
فمول	يب ه	(٦٣) [٣٩] مدينة مرواسا
فمو ه	ج ه	(٦٤) [٤٠] ساسا في جزيرة على البحر
فمح ه	ا ل	(٦٥) [٤١] سردي ^٧ على البحر
قنف م	يب م	(٦٦) [٤٢] قرداثر ^٨ على البحر
فسح مه	ب مه	(٦٧) [٤٣] سوسه من بلاد الصين
فمه ه	ك ه	(٦٨) [٤٤] عصى من جزيرة الجوهر

^١ Lücke, ergänzt, bei (١٧٠٧) قلمادى v. l. قلمادى ^٢ bei
^٣ = (٥٦), bei (١٧٠٥) ماحولون ^٤ bei (١٧٦٩) نيرا (١١٨٣)
^٥ bei (١٥٠٠) فوسقورى ^٦ bei (١١٦٤) سردين ^٧ bei
^٨ bei (١٨٤٧) und (١١٦١) فرداثر

فعه ل	• م	(٦٩) [٤٥]	صلبي من جزيرة الجوهر
فعو ه	ا ل	(٧٠) [٥١]	صلاى من جزيرة الجوهر
فعر ل	ب ل	(٧١) [٤٦]	محلاى* من جزيرة الجوهر
لا ح	كا ح	(٧٢)	مدينة سجلماسة ^٥

* الإقليم الثاني عرض كد ح *

(fol. 3^b)

* أسماء المدن التي في الإقليم الثاني *

كح ل	ح ح	(٧٣) [٥٩]	مدينة ثنودقي ^٥
كه ل	ح ك	(٧٤) [٦٠]	مدينة تغيرا ^د
لد ح	ط ل	(٧٥) [٦١]	حرمى مدينة* الكيرة
ما م	يط م	(٧٦) [٦٢]	حرمى مدينة مملكة الحبش ^٥
ص ل	ك م	(٧٧) [٦٣]	مدينة انقوا ^ف
يد ن	كح ح	(٧٨) [٦٤]	مدينة بنبان ^غ
ه كه	كا م	(٧٩) [٦٥]	مدينة بلاق ^٥
و ح	ك ل	(٨٠) [٦٧]	سوان ^١
ه ن	كا م	(٨١) [٦٦]	القصر ^ك

^٥ Hs. undeutlich, bei (١٧٣٢) مخلاى

^٥ bei سجلماسة Hs.

ثنودقي (١٦٦٦)

^د bei (١٦٧٥) بغيرا

^ف Hs. الحبش

انقوا vgl. (٨٤)

^غ Hs. بنبان

^٥ Hs. بلاق

^١ bei (١٦٣٩) اسوان

^ك العصر vgl. (٨٦)

ك ح	و ل	اسنا ^a	(٨٢)
كا مه	و ه	ارمنت ^b	(٨٣)
كح ح	ر ه	اتفوا	(٨٤)
كح ن	ر م	قفط ^c	(٨٥)
كح مه	يح ح	الاقصر ^d	(٨٦)
كح ح	س ح	قوص [١٢٣]	(٨٧)
ك له	س م	طود	(٨٨)
كا مه	سا ح	فصرى	(٨٩)
كا ه	سب ح	هو	(٩٠)
ك ح	صح ل	البلينا ^e	(٩١)
ك(٠.٠) له	سد ح	مدينة شطب ^f	(٩٢)
كا نه	نز ح	معدن الزمرد	(٩٣)
كا مه	نز نه	معدن الذهب بالجه ^g	(٩٤)
ر ح	يح ح	ثياس ^h على بحر القلزم [٦٨]	(٩٥)
ر ي	سد ح	سبا ^k من اليمن [٦٩]	(٩٦)
يح ل	سد ح	مهرة من اليمن [٧٠]	(٩٧)

^a vgl. (١٣٩)   ^b vgl. (١٤٠)   ^c Hs. فط   ^d Hs. الاقصر
^e Hs. اليا   ^f Hs. سطب   ^g Hs. beschädigt, scheinbar
nur ك   ^h Hs. بالجه   ⁱ bei (١١٢٦) ثياس v. l. ثماش   ^k Hs.
سبا bei (١٦٩١)

س ه	س ه	[٧١] (٩٨) جرش من اليمن
س ه ل	س ه ل	[٧٢] (٩٩) جدّة على البحر
س ه ط	س ه ط	[٧٣] (١٠٠) ماله ^٥
س ه ك	س ه ك	[٧٤] (١٠١) مكّة
س ه ك	س ه ك	[٧٥] (١٠٢) الطائف
س ه ي	س ه ي	[٧٦] (١٠٣) مدينة مروا
س ه ع	س ه ع	[٧٧] (١٠٤) اليمامة
س ه م	س ه م	[٧٨] (١٠٥) غنابارا
س ه ل	س ه ل	[٨٦] (١٠٦) مدينة قنب على البحر
س ه ك	س ه ك	[٨٧] (١٠٧) مدينة على البحر
س ه ع	س ه ع	[٨٨] (١٠٨) مدينة امتق
س ه ك	س ه ك	[٨٩] (١٠٩) هجر ^٥
س ه ل	س ه ل	[٨٩] (١١٠) عمان على البحر (fol. 4*)
س ه ل	س ه ل	[٩٠] (١١١) اوووره ^٥ واغلة* بين البحرين
س ه ك	س ه ك	[٩١] (١١٢) النيرون ^٥ على البحر
س ه ك	س ه ك	[٩٢] (١١٣) المنصورة من السند
س ه ك	س ه ك	[٩٣] (١١٤) مدينة على البحر

^٥ Hs. جرش, desgl. bei (١٦٩١) ^٥ bei (١٧٥١) ماله ^٥ Vgl.

(١٦٥) ^٥ bei (٦٤٦-٦٤٥) ارموره ^٥ Hs. المرون, ebenso bei
 (١٧٥٧), bei (١٢١٠) المرون, v. l. المرزن

قح ل	ك	امارس ^a على البحر [٩٤] (١١٥)
ور ك	و ل	فاطالا ^b على انف البحر [٩٥] (١١٦)
قيا	ط ك	مدينة اساء ^c [٩٦] (١١٧)
قب ك	ك م	مدينة اربي [٩٧] (١١٨)
قيو	ط ي	مدينة قارقورا ^d [٩٨] (١١٩)
فنو ل	ر	مدينة فونطا [٩٩] (١٢٠)
قل	كج ل	مدينة ساغيرا [١٠٠] (١٢١)
قم ل	كد	مدينة اطراسا ^e [١٠١] (١٢٢)
ف	ك	مدينة اطراس [١٠٢] (١٢٣)
فم م	ك م	مدينة طوغما مع الجبل [١٠٣] (١٢٤)
فسر ه	ح	اسفيثرا ^f على البحر مرفأ الصين (١٢٥)
فسد م	ح ل	مدينة الصين [١٠٤] (١٢٦)

* الإقليم الثالث وعرضه ل ك *

* المدن التي في الإقليم الثالث *

ي	كط م	مدينة اولاء [١٠٦] (١٢٧)
ي ك	كد	اوطالبا [١٠٧] (١٢٨)

قاطلا^b bei (١١٩١) امارس^a bei (١٨٣٤) امارس^a bei (١١٩٧) قاطلا^b bei (١١٩١)
 vgl. (١٢٣)^c و فورا^d bei (١٨٤٢) و فورا^d bei (١٨٤٢) ايتنا^e bei (١٨٤٢)
 [٨٤] vgl. اسفتر^f bei (١١٥٩) اطراسن^f bei (١٧٨٢)

كه ل	اسطى	(١٢٩) [١٠٨]
كز ل	راما على شرقه الجبل	(١٣٠) [١٠٩]
لا ل	اوسطانا	(١٣١) [١١٠]
لد ل ^٥	مدينة حامة ^٥	(١٣٢) [١١١]
له ك	مدينة اراما	(١٣٣) [١١٢]
لو	مدنة فاسا	(١٣٤) [١١٣]
مط م	مدينة بربايا	(١٣٥) [١١٤]
ن	مدينة طاودوسن	(١٣٦) [١١٥]
نب	مدينة ثاريطا	(١٣٧) [١١٦]
ند	مدينة انطيسوا	(١٣٨) [١١٨]
نديه	مدينة اسنا	(١٣٩) [١١٩]
نج ك	مدينة ارمنت	(١٤٠) [١١٧]
ه	مدينة ابشايا ^٥	(١٤١) [١٢١]
ه ل	مدينة اخميم	(١٤٢) [١٢٢]
ه م	دير اخميم	(١٤٣)
و ن	دير فاوه	(١٤٤)
نو مط	اسلوط	(١٤٥)
نز	اشمون ^٥	(١٤٦)
ر	انصى	(١٤٧) (fol. 4 ^b)

اسمون^٥ Hs. باو^٥ Hs. انسانى^٥ لذك^٥ V. l. حامة^٥ Hs.

طحا	(۱۴۸)	نز مه	کز یه
القیس	(۱۴۹)	بح ٥	اخری ^٥ نح (٥) ^٥ کز نط
اقنا	(۱۵۰)	س ٥	اخری بح (٥) ^٥ کر ل
اهناس	(۱۵۱)	س ی	اخری نح (٥) ^٥ کح ٥
البهنا	(۱۵۲)	س له	اخری نح م کط ٥
قن ^٥	(۱۵۳)	سا ه	اخری ند ه کح ی
دلاص	(۱۵۴)	سا ك	اخری ند (٥) ^٥ کر ه
القیوم	(۱۵۵)	سا نه	اخری ند ه کح ٥
منف	(۱۵۶)	سا مه	اخری ند م کط یه
قصر مصر	(۱۵۷)	سا ن	اخری ند ن ل ٥
عین شمس	(۱۵۸)	سا ن	اخری ند مه ل د
مدینه قونا [۱۲۴]	(۱۵۹)	نه م	کر ٥
القلم علی البحر [۱۲۵]	(۱۶۰)	و ل	کح ك
مدینه [۱۲۶]	(۱۶۱)	ر م	ل یه
مدینه مدین ^٥ [۱۲۷]	(۱۶۲)	سا ك	کط ٥
الجار ^٥ [۱۲۸]	(۱۶۳)	سد ك	كد ٥
مدینه الرسول علیه السلام [۱۲۹]	(۱۶۴)	سه ك	كه ٥

^٥ zu ergänzen نسخة ^٥ fehlt in der Hs. ^٥ fehlt in der Hs.

^٥ fehlt in der Hs. ^٥ Hs. ^٥ fehlt in der Hs. ^٥ Hs.

الحار (۱۲۳۹) ^٥ bei مدن

ع ح	كد نه	(١٦٥) [١٣٠] مدينة هجر
عد ك	كه مه	(١٦٦) [١٣١] البحرين على البحر
عو ك	ل ح	(١٦٧) [١٣٢] مهرuban ^٥ على البحر
عو مه	ل ح	(١٦٨) [١٣٣] سينير ^٦ على البحر
عر ك	ل ح	(١٦٩) [١٣٤] جئاب ^٥ على البحر
عط ل	كط ل	(١٧٠) [١٣٥] سيراف ^٥ على البحر
ف مه	كط ك	(١٧١) [١٣٦] ثائن ^٥ على البحر
ف م	كط ح	(١٧٢) [١٣٧] تيز على البحر
ص ح	ل ح	(١٧٣) [١٣٨] كرمان
صا م	كح ح	(١٧٤) [١٣٩] دزك ^٥ في الجبل
ص ح	كد ك	(١٧٥) [١٤٠] الدييل ^٥ على البحر
صب ه	ك مه	(١٧٦) [١٤١] ارمايل ^٦
ق ح	كح ^١ ح	(١٧٧) [١٤٢] كابل
ق ح	كه ح	(١٧٨) [١٤٣] مدينة فرس على الجبل
قح مه	كه م	(١٧٩) [١٤٤] ديارشتي
قد ي	كد مه	(١٨٠) [١٤٥] قولى

^٥ bei (١٢١١) ماهروان   ^٦ Hs. سينير   ^٥ Hs. حاما, bei (١٢١١)
 ثائن (١٢١١) bei (١٢١١) مالى, v. l. ثائن, Hs. ^٥   ^٤ Hs. سراو   ^٤ Hs. جئاب
 ارمايل Hs. ^٦   ^٥ Hs. (١٢١٠) desgl. bei   ^٥ Hs. دزك   ^٤ Hs.
^١ Hs. undeutlich, ergänzt nach S und Yakūt IV ٢٢٠.

ق ق	ل ل	(١٨١) [١٤٦] القندهار
ما يه	كو ك	(١٨٢) [١٤٧] مدينة في سفح الجبل
قلز م	كو ك	(١٨٣) [١٤٨] مدينة قلينزا
مسح ي	كد ك	(١٨٤) [١٤٩] مدينة طعولا [*]
مس ق	كج ك	(١٨٥) [١٥٠] مدينة ارادا

* الإقليم الرابع عرض لو ق *

* المدن التي في الإقليم الرابع *

(fol. 5*) له ن	ه ي	(١٨٦) عاررا مدينة في جزيرة ناطلي
لو ق	ر ه	(١٨٧) اسابش مشهورة*
له ل	ح ق	(١٨٨) [١٥٤] طنجة
لج م	ما ق	(١٨٩) [١٥٥] اطرنيولا على البحر
لب ن	ب ن	(١٩٠) [١٥٦] اولوس قوب البحر
لب ق	ب م	(١٩١) [١٥٧] مدينة لليا
ل م	مح ك	(١٩٢) [١٥٨] مدينة قرطوس
لب ق	مح ل	(١٩٣) [١٥٩] مدينة رارا
لب ك	بد ل	(١٩٤) [١٦٠] مدينة وارا على البحر
لا ل	يه م	(١٩٥) [١٦١] مدينة سطريرا

* bei (١٨٤٧) طعولا

و ٥	ل ٥	(١٩٦) [١٦٢] فوطاجه قرب البحر
يز ٥	لا ل	(١٩٧) [١٦٣] اعدا مع حد جبل
مح ل	ل ك	(١٩٨) [١٦٤] جوسياريا
ط م	لا مه	(١٩٩) [١٦٥] وانا قرب البحر
ك ٥	ل ل	(٢٠٠) [١٦٦] مدينة جليه
ك ه	لا م	(٢٠١) [١٦٧] سليدا قرب البحر
كح ل	ل ٥	(٢٠٢) [١٦٨] سلثا على البحر
كد يه	لا م	(٢٠٣) [١٦٩] طحسطوا قرب البحر
كر يه	ل ٥	(٢٠٤) [١٧٠] ناردا على البحر
كح ك	لا ٥	(٢٠٥) [١٧١] فرمول
كح ل	له ل	(٢٠٦) [١٧٢] مدينة انلا في جزيرة
لا ٥	لا م	(٢٠٧) [١٨٩] القيروان
لا م	لا ل	(٢٠٨) [١٩٠] ريجيا ^٥ قرب البحر
لا م	ل ك	(٢٠٩) [١٩١] مدينة سيقا
ل ٥	لد ن	(٢١٠) [١٩٢] مدينة قا في جزيرة
لب مه	ل ٥	(٢١١) [١٩٣] رقا ^٥ على البحر
لد ل	لا م	(٢١٢) [١٩٥] دماروطس ^د على البحر
له مه	ل ٥	(٢١٣) [١٩٦] مكسولا قرب البحر

^د bei (١٠٣٩) ثرقا ^٥ bei (١٠٣٩) زيجيا ^٥ V. I. انلا (١٨٧٠) ^٥ bei (١٠٣٩) ذياردطس

ل ر	لا ن	(٢١٤) [١٩٧] فواقب البحر
لح ر	ل ب يه	(٢١٥) [١٩٨] اثنا على البحر
لط ر	ل ب يه	(٢١٦) [١٩٩] سوقيا على البحر
ل ط ل	لا ن	(٢١٧) [٢٠٠] ماون على البحر
مب ر	ل ب مه	(٢١٨) [٢٠١] اسفادنوس ^٥ على البحر
م م	ل ب ر	(٢١٩) طرابلس المغرب على البحر
ل ر	لح ر	(٢٢٠) مدينة تونس
ما مه ^٦	لو م	

(٢٢١) تاهرت

(٢٢٢) تاقدمت^٧

(٢٢٣) ترعة^٨

(٢٢٤) كتامة

(٢٢٥) [٢٠٢] رقة قرب البحر

(٢٢٦) سردامه^٩ في جزيرة

(٢٢٧) [٢٠٤] اقاليا^{١٠} على البحر

(٢٢٨) قودس^{١١} على البحر

(٢٢٩) طريش على البحر

(٢٣٠) [٢٠٥] فونبوس على البحر

(fol. ٥^b)

مع ر	لح مه
مب ح	لو ر
مع م	لد ر
مد م	لح ر
مو ر	لا ل
و ر	لا ل

ناقرب Hs. ^٥ مب مه V. l. ^٦ اسفادنوس v. l. اسفادنوس (١٠٤٢) bei ^٧

[٢٠٣] vielleicht ^٨ اقالينا (١٠٤٣) bei ^٩ سردانيه (٣٣٢) = ^{١٠} تدغه Hs. ^{١١}

مو ه	لو ه	(٢٣١) [٢٠٦] تيبوس في جزيرة
مو م	لج ل	(٢٣٢) [٢٠٧] عرطونا في جزيرة
مح م	لا ه	(٢٣٣) [٢٠٨] موطنيا على البحر
نا ك	لا ه	(٢٣٤) [٢٠٩] الاسكندرية على البحر
ن ه	له ل	(٢٣٥) [١٧٣] روذس في جزيرة
نب ك	له م	(٢٣٦) [٢١٠] معانا على البحر
نب م	لح م	(٢٣٧) رشيد على البحر
نب كه	لا ل	(٢٣٨) [٢١١] البرلس على البحر
نج م	ل يه	(٢٣٩) نقيزة على البحر
نج ن	لر م	(٢٤٠) ديصا على البحر
نج ه	له م	(٢٤١) [٢١٣] فاطرا على البحر
نج ه	لا كه	(٢٤٢) [٢١٤] دمياط على البحر
نج ن	لا ك	(٢٤٣) شطا على البحر
ند ه	لا م	(٢٤٤) [٢١٥] تنيس على البحر
ند م	لا ل	(٢٤٥) [٢١٦] القرما على البحر
ند ن	لب م	(٢٤٦) القس والنخلة على البحر
ند ن	لب ه	(٢٤٧) [٢١٧] غزة على البحر
ه ه	لد م	(٢٤٨) [٢١٨] قامقيس في جزيرة قارس
ه ك	لح ه	(٢٤٩) [٢١٩] عسقلان على البحر

قارس Hs. ^ه المحملة Hs. ^د دمصا Hs. ^و معاره Hs. ^ب رسيد Hs. ^ا

نه م	لم م	(٢٥٠) [٢٢٠] الرمة
و	لد	(٢٥١) [٢٢١] يافا على البحر
و	ل	(٢٥٢) [٢٢٢] بيت المقدس إيليا ^٥
نون	لم مه	(٢٥٣) [٢٢٣] ارسوف على البحر على جبل
نزل	لح ه	(٢٥٤) [٢٢٤] قيسارية على البحر
نزمه	لد ل	(٢٥٥) [٢٢٥] سمارة ^٦ في جزيرة قبرس ^٥
نح كه	لح ك	(٢٥٦) [٢٢٦] عكا على البحر
ر مه	ل	(٢٥٧) [٢٦١] طبرية الأردن
نح	لد ن	(٢٥٨) [٢٦٣] قرفوس في جزيرة قبرس ^٥
نزل	لد	(٢٥٩) [٢٦٤] الكنيسة ^٥ على البحر
نط ه	لح م	(٢٦٠) [١٧٦] صور على البحر
نط ك	لح مه	(٢٦١) [٢٦٥] صيدا ^٥ على البحر
نط ل	لد	(٢٦٢) [١٧٤] بيروت على البحر
س	لد	(٢٦٣) [١٧٨] جبيل على البحر
سايه	لو و	(٢٦٤) عوكة قرب البحر
نط ل	لح مه	(٢٦٥) لبنان صيدا ^٥ على البحر
س له	لد (fol. 6٥)	(٢٦٦) [١٧٩] اطرابلس على البحر
سا	لد	(٢٦٧) [١٨٠] اللاذقية على البحر

الكنيسة Hs. ^٥ قبرس Hs. ^٥ سمارة (١٨٩٣) bei ^٦ الميا Hs. ^٥ لسان صيدا Hs. ^٥

س ل	لو ك	(٢٦٨) المثقب ^٥ على البحر
س س	لج س	(٢٦٩) [١٧٧] دمشق على حدّ الجبل
سا س	لد س	(٢٧٠) [١٨١] حمص
سم س	لج ل	(٢٧١) [١٨٣] سلمية
سح س	لد ل	(٢٧٢) [١٨٤] حلب
سح س	له ل	(٢٧٣) [١٨٥] منبج
سأ ل	لد ي	(٢٧٤) [١٨٢] انطاكية
سط م	لو س	(٢٧٥) المصلحة قرب البحر
سج س	لو ه	(٢٧٦) [٣٢٦] طرسوس قرب البحر
سد ه	لج ل	(٢٧٧) [١٨٦] الحيار
سه ه	لو س	(٢٧٨) [١٨٧] بالس
سب ه	لو س	(٢٧٩) حماة
سب ي	لد ك	(٧٨٠) شيزر
سد له	لو ه	(٢٨١) [٣٣٨] جسر منبج
سب ل	لد ن	(٢٨٢) معرة النعمان
سب ي	لد ك	(٢٨٣) فامية
سو س	لو س	(٢٨٤) [١٨٨] الرقة البيضاء
سد م ^٥	لر ه	(٢٨٥) [٢٩٨] ميفارقين ^٦
سو(س) ^د	له(س) ^د	(٢٨٦) تدمر

^٥ Hs. المعص   ^٦ Hs. ميفارقين   ^٥ V. l. سه م   ^د fehlt in der Hs.

سز 𐭪	لد 𐭪	(٢٨٧) [١٩٤] عانات وسط الفرات
سو 𐭪	لد 𐭪	(٢٨٨) مدينة ^٥ الحديثة ^٦
		(٢٨٩) الناوروسة ^٥
		(٢٩٠) ألوسة ^٥
سح ل 𐭪	لح ٻه 𐭪	(٢٩١) [٢٢٦] هيت
سط 𐭪	لب مه 𐭪	(٢٩٢) [٢٢٨] الأنبار
سه 𐭪	لو م 𐭪	(٢٩٣) [٣٠١] حران
سد 𐭪	لو م 𐭪	(٢٩٤) [٣٠٢] الرها
سط 𐭪	له ل 𐭪	(٢٩٥) [٢٢٧] الموصل
سح 𐭪	لر 𐭪	(٢٩٦) [٢٥٦] رأس العين
سو ن 𐭪	له 𐭪	(٢٩٧) قرقيساء
سر ن 𐭪	لو 𐭪	(٢٩٨) [٢٦٠] نصيبين
سط ل 𐭪	لا ن 𐭪	(٢٩٩) [٢٢٩] الكوفة
عح 𐭪	لح ط 𐭪	(٣٠٠) [٢٦٦] بغداد
سط مه 𐭪	لد 𐭪	(٣٠١) [٢٣٠] سرمن رأى
عا ل 𐭪	لب 𐭪	(٣٠٢) [٢٦٧] واسط
عح 𐭪	لج 𐭪	(٣٠٣) [٢٧٦] المدائن

* V. l. جزيرة^٥   ^٦ Hs. عانات, Schreibfehler für الحديثة, vgl. dazu:
 bei (٢١٢٣) ^٥ Hs. الناوروسة, ohne L und B Angabe, bei (٢١٢٣)
 الومسه^٥ Hs. ألوسة, ohne L und B Angabe, bei (٢١٢٣) ebenso, v. l. الومسه

عد	لا	(٣٠٤) [٢٦٨] البصرة
عد	لو	(٣٠٥) [٢٣٢] نهاوند
عا	لد	(٣٠٦) [٢٣١] حلوان (fol. 6b)
عج	لو	(٣٠٧) [٢٣٣] همذان
عد	له	(٣٠٨) [٢٣٤] قم
عه	له	(٣٠٩) [٢٣٥] الرى
عد	لد	(٣١٠) [٢٣٦] اصبهان
عه	لب	(٣١١) [٢٦٩] الأهواز
عه	لا	(٣١٢) [٢٧٠] عبادان على البحر
عز	ل	(٣١٣) [٢٣٧] توژ من فارس
ود	لد	(٣١٤) السوس من فارس
عج	لب	(٣١٥) [٢٣٨] شيراز من فارس
عج	لا	(٣١٦) [٢٣٩] بلاد ساپور
عج	لح	(٣١٧) [٢٤٠] فسا
عج	لا	(٣١٨) [٢٤١] جوز
عط	لب	(٣١٩) [٢٤٢] اصطخر
فا	لب	(٣٢٠) [٢٤٣] قصر الملح
فج	لب	(٣٢١) [٢٤٤] السرجان ^b
فه	لب	(٣٢٢) [٢٤٥] الجان

^a Lücke, ergänzt nach S

^b Hs. السرجان

فح ٥	لا مه	(٣٢٣) [٢٤٦] جيفت ^a
ص ٥	لا مه	(٣٢٤) [٢٤٧] المحندية
ف مه	٥<.....> ^b	(٣٢٥) ٥<.....> ^b
		(٣٢٦) بردسير ^c
صد ه	ل ط	(٣٢٧) [٢٤٨] سجستان
فط م	لد ل	(٣٢٨) [٢٥١] فاقلا
فكد م	ل مه	(٣٢٩) [٢٥٢] فسطلما
فكه (٥) ^d	ل ك	(٣٣٠) [٢٥٠] مدينة اسكندرية* الشرقية
ط ك	لح ك	(٣٣١) قرطبة
م ح	لو ٥	(٣٣٢) سردانيه في جزيرة

* الإقليم الخامس عرضه ما ٥ *

* المدن التي في الإقليم الخامس *

٥ ي	لح ٥	(٣٣٣) [٢٧٩] مدينة ارون ^e
و يه	لح م	(٣٣٤) [٢٨٠] مدينة
ز ل	لط م	(٣٣٥) [٢٨١] مدينة اطلقا ^f

^a Hs. حروف   ^b Lücke   ^c Hs. دسير, ohne L und B
 Angabe   ^d fehlt in der Hs., ergänzt   ^e bei (١٩١٣) اردوئي
 bei (١٩١٧) اووي, v. l. اورى   ^f bei (١٩١٤) اطلما

ح ل	لط م
ز ك	لز ك
ح ل	م ل
ط م	م ل
ى ك	م ى
يا ن	لح ك
صح نه	ل ن
يد ن	م مه
يه مه	لح مه
كط ه ^ه	لز ى
كط له	م ى
لا نه	لط ه
لا مه	لو ل
لج م	لز يه
مه م	لز لا

- (٣٣٦) [٢٨٢] مدينة اسقلس
(٣٣٧) اسالس المدينة
(٣٣٨) [٢٨٣] مدينة برا
(٣٣٩) [٢٨٤] (١) حربطى المدينة
(٣٤٠) [٢٨٥] مدينة فسطرون^ب
(٣٤١) [٢٨٦] مدينة قروه^ه
(٣٤٢) [٢٨٧] مدينة طلما (fol. 7^ه)
(٣٤٣) [٢٨٨] مدينة ماريا^ه
(٣٤٤) [٢٨٩] مدينة ملند
(٣٤٥) [٢٩٠] عودس في جزيرة سرحس
(٣٤٦) [٢٩١] سرفا^ز في جزيرة فريس
(٣٤٧) [٢٩٢] فوري^ز في جزيرة
(٣٤٨) [٢٩٣] لئس^ط في جزيرة
(٣٤٩) [٢٩٤] كلوس في جزيرة
(٣٥٠) [٢٩٥] اسطانا على البحر

^ا Lücke, ergänzt nach S   ^ب bei (١٩١٣) فسطرون   ^ه bei
(١٩١٤) قوه   ^د bei (١٩١٧) مارا   ^ز = (٤١١);
شرقى, v. l. شرقى, bei (١٩٢٢) شرقا   ^ه bei (١٩٢٩) قروى   ^ب bei
ليس (١٩٢٦)   ^ل L und B in der Hs. sind irrtümlich die von
(٣٤٩); richtiggestellt nach S

له م	له م	م	ك	(٣٥١) [٣٦٦] ماسى فى جزيرة
مه م	مه م	ل	م	(٣٥٢) [٣٦٧] مدينة دلعو
مه م	مه م	ل	ح	(٣٥٣) [٣٦٨] مدينة اسطافا
مه م	مه م	م	ح	(٣٥٤) [٣٦٩] لوسو على البحر
مول	مول	ل	ل	(٣٥٥) [٣٦٧] فانوا على حدّ البحر
مح ن	مح ن	م	ه	(٣٥٦) [٣٦٨] طرون ^٥ على البحر
ما يه	ما يه	ل	كه	(٣٥٧) [٣٦٢] افاسس على البحر
نا له	نا له	م	يه	(٣٥٨) [٣٦٩] مدينة فرعامس ^٥
نا م	نا م	ل	ح	(٣٥٩) [٣٦٠] مدينة فودنا
نب م	نب م	ل	ح	(٣٦٠) [٣٦١] مدينة لاذقية بحرية
نح	نح	ل	ح	(٣٦١) [٣٦٢] عتورية
ن(ه)٥	ن(ه)٥	ل	ط	(٣٦٢) [٣٦٤] قوسيا مع جبل
و مه	و مه	ل	ك	(٣٦٣) [٣٦٥] سلسوس
وح	وح	ل	ح	(٣٦٤) [٣٦٨] مدينة نوسا
ط ك	ط ك	ل	ط	(٣٦٥) [٣٦٩] مدينة زبطرة
سا	سا	ل	ط	(٣٦٦) [٣٣٠] ملطية
سا م	سا م	ل	ط	(٣٦٧) [٣٣١] هتريط ^د

^٥ bei (١٠٥٣) بطرون
 lich, ergänzt nach S
 (٢١٢٣) هيرط

^٥ Hs. undeutlich
^د Hs. hier und bei (٢١٢٩) هيرط, bei

سب م	لح مه	(٣٦٨) [٣٣٥] شمشاط
سب له	لو ك	(٣٦٩) [٣٣٦] سبيساط
سح كه	لح ه	(٣٧٠) [٣٣٧] قاليقلا
سد ن	لط ن	(٣٧١) [٢٩٩] خلاط ^٥
سو ه	لط يه	(٣٧٢) [٣٠٠] ارزن
سح مه	لو ك	(٣٧٣)
سح ن	م له	(٣٧٤) [٣٠٣] ارشيش ^٥
ع ك	لر مه	(٣٧٥) [٣٠٤] شهرزور
ع ل	م ي	(٣٧٦) [٣٠٥] باجنيس ^٥
عج ه	م ه	(٣٧٧) [٣٠٧] آذربيجان
عه ه	لح ي	(٣٧٨) [٣٠٨] الديلم
عه ه	لر ه	(٣٧٩) [٣٠٩] قزوين
عه ل	لو يه	(٣٨٠) [٣١٠] دناوند ^٥ في الجبل
عه م	لر ن	(٣٨١) [٣١٤] سالوس ^٥ قرب البحر
(عز له	لو ي ^٥)	(٣٨٢) [٣١٣] الرويان ^٥
عز ك	لر مه	(٣٨٣) [٣١٢] آمل قرب البحر (fol. 7 ^b)
عز ن	لح ه	(٣٨٤) [٣١١] سارية ^٥ قرب البحر

ارسيس^٥ Hs. باد (١٩٦٢) Hs. hier und bei^٥ حلاط^٥ Hs.

سالسو^٥ Hs. دناوند (٨٠٩—٨١٠) Hs. دناوند^٥ باجنيس^٥ Hs.

ساره^٥ Hs. Lücke, ergänzt nach S^٥ الرويان^٥ Hs.

ع ح ي ه	لو كه	(۳۸۵) [۳۶۵] قوس
ع ح م	ل ح م	(۳۸۶) طيس قرب البحر
ع ط ن	ل ح م ه	(۳۸۷) استاراباذ ^a
ف م ه	ل ح ن	(۳۸۸) [۳۳۹] جرجان قرب البحر
ف م ه	ل ح ن	(۳۸۹) [۳۴۰] نيسابور ^b
ق ب ن	ل ح ن	(۳۹۰) [۳۴۱] طوس
ص ح ك	ل ح ن	(۳۹۱) [۳۴۲] سرخس
ف د ك	ل ح له	(۳۹۲) [۳۴۳] مرو
ف ه	ل ح ن	(۳۹۳) [۳۴۴] مرو الروذ ^c
ف ه م ه	ل ح م	(۳۹۴) [۳۴۵] امويه ^d
ف ر ك	ل ح ن	(۳۹۵) [۳۴۶] بخارا
ف ح له	ل ح م	(۳۹۶) [۳۴۷] بلخ
ف ط ل	ل ح ل	(۳۹۷) [۳۴۸] سمرقند
ص ا ي	ل ح م	(۳۹۸) [۳۴۹] اشروسنه ^e
ص ل	ل ح ي	(۳۹۹) [۳۵۰] خجنده ^f
ص د ل	ل ح ل	(۴۰۰) [۳۵۱] بناكث ^g

^a Hs. استاراباز   ^b Hs. نساپور bei (۸۱۴—۸۱۳)   ^c Hs. مرورود bei (۱۹۷۵)   ^d Hs. امونه   ^e Hs. hier und   ^f Hs. خجنده bei (۲۲۰۷)   ^g Hs. نياكت

لو م	صول	(٤٠١) [٣٥٢] اخسيكت ^٥
لط لة	صول	(٤٠٢) [٣٥٣] (طاربند) ^٥
لطن	صحي	(٤٠٣) [٣٥٤] اسبيجاب ^٥
مكد	قل	(٤٠٤) [٣٥٥] الطراز ^٥ وهي مدينة التجار
لح ح	فل ح	(٤٠٥) [٣٥٦] التبت
لزن	مطى	(٤٠٦) [٣٥٧] اطراقارا
لطح	مطى	(٤٠٧) [٣٥٨] مدينة على جبل وعين
مك	محل	(٤٠٨) [٣٥٩] شيرا وهي حينستان ^٥
م. لز	قنط لا	(٤٠٩) مدينة بغور ^٥
م نه	م. ح	(٤١٠) مدينة دلقو
م. ي	كط له	(٤١١) [٢٩١] شرقا في الجزيرة

* الإقليم السادس عرض مة *

* المدن التي في الإقليم السادس *

مجل	زك	(٤١٢) [٣٧٠] مدينة رقارا
-----	----	-------------------------

٥ Hs. حساكت   ٥ Hs. د(.....), bei (١٥٨٥) طاربند. Vielleicht stand bei (٤٠٢) الطاربند, wie die Form الطارفيد bei S vermuten läßt

٥ Hs. اسحاب   ٥ Hs. الطرار   ٥ Hs. سسبان, bei (٤٩٧) سيسبان
bei (١٦٠٢) سيسبان   ٥ Hs. بغور

و ك	مد ك	(٤١٣) حمة لقالوا
ط ي	مح ل	(٤١٤) [٤٠٤] اسطورتى مع الجبل
يد ح	ما ل	(٤١٥) [٣٧١] مكسارا مع الجبل
يه يه	مد نه	(٤١٦) [٤٠٥] اووسطا على الجبل
ط ل	مب ي	(٤١٧) [٣٧٢] هيكل الزهرة فى الجبل
ك ه	مد يه	(٤١٨) [٤٠٦] مدينة سموس
ي ح	لج ح	(٤١٩) الاندلس
كج ه	مه ح (fol. 8*)	(٤٢٠) [٣٧٣] لوعزون ^b
كج مه	مد ل	(٤٢١) [٤٠٧] يانويا ^c
كج مه	مد ح	(٤٢٢) [٣٧٥] حوطيه
كه مه	مد يه	(٤٢٣) [٤٠٨] افلون ^e
كه ن	مح كه	(٤٢٤) [٣٧٤] دفسالا ^f
كه ن	مب مه	(٤٢٥) [٤٠٩] طلسا على البحر
كج ي	مب و	(٤٢٦) [٣٧٦] سفا
ل نه	مح ه	(٤٢٧) [٤١٠] مطيا ^g
لا ح	ما ل	(٤٢٨) [٣٧٧] مافلس على البحر

^a Hs. undeutlich   ^b bei (٢٠٧٤) لوعزون   ^c bei (٢٠٧٤) يانويا,
^d bei (٢٠٨٠) und (٢٠٨٨) فلون   ^e bei (٢٠٨٠) يانويا (٢٠٨٨) bei
^f bei (٢٠٩١) مطيا, v. l. دفسالا (٢٠٨٣) und

ل ه	م م ه	(٤٢٩) [٤١١] مثانبا ^٥
ل ك	ما ك	(٤٣٠) [٣٧٨] اسطا
لح كه	مع م ه	(٤٣١) [٤١٢] ماسدون ^٦
لح م	ما م ه	(٤٣٢) [٣٧٩] ترا
لد ل	مع ل	(٤٣٣) [٤١٣] انقس ^٧
له كه	ما ن	(٤٣٤) [٣٨٠] رومية الكبيرة
لو ك	م ي	(٤٣٥) [٤١٤] فاريسطس ^٨
لر ي	مب ه	(٤٣٦) [٣٨٢] قوما
لح ل	(مد) ل	(٤٣٧) [٣٨٣] ماذر ^٩ على البحر
م ه	م ه	(٤٣٨) [٣٨٤] رحان
م ن	مد ي	(٤٣٩) [٣٨٥] افوان
م ن	مع ه	(٤٤٠) [٣٨٦] مدينة
مع ه	مع ن	(٤٤١) [٣٨٧] افذورس
مع م	م ي	(٤٤٢) [٣٨٨] مدينة
مد ل	ما ل	(٤٤٣) [٣٨٩] مدينة سلوانا
مه ي	م ي	(٤٤٤) [٤٢٤] اسلبيو ^{١٠}

^٥ bei (٢٠٩٩) ثانيا

^٦ bei (٢١٠١) ماسدون, v. ll. ماسدون

^٧ bei (٢١٠١) انقس

^٨ bei (٢١٠٧) فاريسطس, v. l. فاريسطس

^٩ bei (١١٠٧) ماذر, v. l. ماذر

^{١٠} Lücke, ergänzt nach S bei

اسلبيو (٢١١٢) und (١٠٩١)

مه ك	مد مه	(٤٤٥) [٣٩١] داطيه ^٥
مو ٥	مح ي	(٤٤٦) [٣٩٢] اسقوقو
مون	مد ك	(٤٤٧) [٣٩٣] دواسسه
مز مه	مه ٥	(٤٤٨) [٣٩٤] ايخلص ^٥
مح ي	مح مه	(٤٤٩) [٣٩٥] اوره ^٥ على البحر
مح له	مب ه	(٤٥٠) [٣٩٦] الس في شبه جزيرة
مطن	مه ٥	(٤٥١) [٣٩٧] قسطنطينية على الخليج
ن مه	مب ك	(٤٥٢) [٣٩٨] ايلون ^٥ قرب البحر
نا ٥	مد ه	(٤٥٣) [٣٩٩] نيقوموديا ^٤
ند ك	ما مه	(٤٥٤) [٣٨١/٤٠٣] ايطنيا
ند مه	مب ن	(٤٥٥) [٤١٥] ملوميلين ^٥
ر ل	مه ٥	(٤٥٦) [٤١٦] اماسا ^٥
س ك	مح مه	(٤٥٧) [٤١٧] سسماي ^٤
نط ه	ما ن	(٤٥٨) [٤١٨] ماسوريا

^a bei (٢١٦٢) راطه, v. l. داطيه ^b bei (٢١٦٢) ebenso, v. l.
^d bei zu lesen eventuell, اكلس (٢١٦٢) ^e bei دواسس
^f bei الملون (١٩٤٩) bei, ايلون (١٩٤٧) ^٥ bei افود (١٠٨٥)
^٥ bei (١٩٥٨) اماسيا ^٥ bei (١٩٥١) قبلوميلين ^٥ bei (١٠٥٤) نيقوموديا
ⁱ bei (١٩٥٨) سيسماي ⁱ bei (٢١٨٥) اماس, v. ll. امايسا
 سيسماي (٢١٨٩)

س(ج ك) ^a	ماطنعا مع الجبل	(٤٥٩) [٤١٩]
سط له	روران مع الجبل	(٤٦٠) [٤٢١] (fol. 8٥)
عا ح	جزان ^b	(٤٦١) [٤٢٠]
عا ح	سيسجان ^c	(٤٦٢) [٤٢٢]
عد كه	نشوى ^d	(٤٦٣) [٤٢٣]
عم م	مدينة مع الجبل بين البابين	(٤٦٤) [٤٢٦]
عح ح	برذعة ^e	(٤٦٥) [٣٩٠]
عج ن	رفسا ^f مع الجبل وباب الخزر	(٤٦٦) [٤٢٥]
صا ن	خوارزم	(٤٦٧) [٤٢٧]
صح ح	الخزر	(٤٦٨) [٤٢٨]
ود ح	نواكش ^g	(٤٦٩) [٤٢٩]
فى ح	مدينة	(٤٧٠) [٤٣٠]
فب مه	مدينة	(٤٧١) [٤٣١]
فال	درساقي	(٤٧٢) [٤٣٢]
فع كه	مدينة ياجوج	(٤٧٣) [٤٣٣]
فعا ح	مدينة ماجوج	(٤٧٤)

^a Lücke, ergänzt nach S

^b Hs. جزان (٢١٢٠) bei حران

v. l. جرجان ^c Hs. سيجتان

^d Hs. فشوى ^e Hs. برذعه bei

(٢١٢٠) ردعه ^f bei (٢١٢٠) باسيا

^g Hs. نواكش

* الإقليم السابع عرض مع *

* المدن التي في الإقليم السابع *

ط ن	مو ل	(٤٧٥) [٤٣٧] مارابوس [*]
ل ك	مر ل	(٤٧٦) [٤٤١] (مافلو) ^ب مع الجبل
ل ل	مز ه	(٤٧٧) [٤٣٨] اراطى
لد يه	مه ي	(٤٧٨) [٤٤٢] مدينة مانايالوس
له ه	مع ه	(٤٧٩) [٤٣٩] مدينة فراطا
م مه	مع ك	(٤٨٠) [٤٤٣] ايردين ^و
مت ه	مز ه	(٤٨١) [٤٤٠] فريس ^ه
مع ك	مو ل	(٤٨٢) [٤٤٤] مدينة
مد ن	مو ك	(٤٨٣) [٤٤٥] ارزمى
مه ه	مع ي	(٤٨٤) [٤٤٦] اسليثا
ن ل	مو ه	(٤٨٥) [٤٤٧] حلمدون ^و على خليج
نج كه	مو له	(٤٨٦) [٤٤٨] هرقله
ند ك	مه ي	(٤٨٧) [٤٤٩] اطورما ^ز

^{*} bei (٢٠٧١) مارابوس ^ب Lücke, ergänzt nach (٨٨٠—٨٧٩)_٢

فوقس^د bei (٢١٤٨) اندرس^و bei (٢١٤٨) نياقيلون^و bei (٢١٤٧)

الوما^و, l. bei (١٩٥٢) حلقيدون^و bei (١٠٥٥)

ند كه	مز مه	(٤٨٨) [٤٥٠] اورون ^ا على البحر
نه ي	مو ي	(٤٨٩) [٤٥١] مدينة ثورا مع حدّ جبل
نر ن	مه ي	(٤٩٠) [٤٥٢] قينا ^ب
نح ح	مح ح	(٤٩١) [٤٥٣] انقره ^ج
نط يه	مه يه	(٤٩٢) [٤٥٤] زبلا ^د
نط ل	مح ه	(٤٩٣) مدينة على البحر
س ي	مز ه	(٤٩٤) [٤٥٥] فليش ^ه
سح ح	مر ه	(٤٩٥) [٤٥٦] قرمي على البحر
عا م	مه مه	(٤٩٦) [٤٥٧] دسقاما ^ز على البحر مع الجبل
فمح ي	مو مد	(٤٩٧) [٤٥٨] سينستان ^ه (fol. 9٥)
لط م ^ا	لط ه	(٤٩٨) [٤٦٣] الوى وهى المدينة الكيرة ^ط
فب ل	سح ح	(٤٩٩) مدينة ماجوج

^ا bei (١٠٥٧) اورون, v. l. اوردون ^ب bei (١٩٥٨) قينا; viel-
leicht ist diese Stadt auch bei (٢١٨٥) genannt; vgl. dort v. l. بما
^ج bei (١٩٥٤) انقره ^د bei (٢١٨٦) زبلا ^ه v. l. فليش, bei
يسليسان. ^ز Hs. دسقاما (١٠٦٣) ^ط bei (١٠٥٧) فليش, v. l. فلحس
^ه = (٥٠٥) ^ا Hs. irrthümlich فط م

* ما خلف الإقليم السابع الى عرض سب
وهو آخر العمران * المذن التي خلف
الإقليم السابع الى عرض ثلثة وستين *

ي	س	ي	س	(٥٠٠) [٤٥٩] مالى فى جزيرة
يا	س	ن	س	(٥٠١) [٤٦٠] مالا فى جزيرة
ب	ك	ط	ي	(٥٠٢) [٤٦١] ارمس فى جزيرة
ب	ن	ز	مه	(٥٠٣) تلى دس* على بحر فى جزيرة
يه	ل	س	ل	(٥٠٤) [٤٦٢] نور ^ب فى جزيرة على البحر
ط	م	ن	ط	(٥٠٥) [٤٦٣] الوى مدينة كبيرة على بحر ^د
ك	م	ن	م	(٥٠٦) [٤٦٤] اماغس ^د على البحر فى جزيرة
كا	س	ن	كه	(٥٠٧) [٤٦٥] اندرون ^ه فى جزيرة
كا	ل	ن	س	(٥٠٨) [٤٦٦] ارنى فى جزيرة
كا	م	ن	س	(٥٠٩) [٤٦٧] طرفوسون ^ه فى جزيرة
ك	س	ن	س	(٥١٠) اوطا ^ط فى جزيرة

نوبدس, نوبدس, مزندس, v. ll. bei (١٣٠١) يلى دس v. l. *
 اماوس v. l. اماغس^د bei (١٣١٦) = (٤٩٨) نور^ب bei (١٣٠٣)
 Hs. بطروطسون v. l. بطروطسون^ف bei (٢٢٨٣) اندرون^ه bei (٢٢٨٦)
 beschädigt, Lesung sicher nach S اوطا^ط bei (٢٢٨٥) Hs. be-
 schädigt, undeutlich

ك م	نب م	(٥١١) [٤٦٨] اصومسان قرب البحر
كح ل	مط ك	(٥١٢) [٤٦٩] دروطن ^٥
كد ح	نط ل	(٥١٣) [٤٧٠] طامي في جزيرة
كه ح	س له	(٥١٤) [٤٧١] فاططرب ^٦
كو مه	نط له	(٥١٥) [٤٧٢] كاما في جزيرة
كط كه	ه مه	(٥١٦) [٤٧٣] بوديا ^٥
كط ل	ح م	(٥١٧)
كط ل	ند ه	(٥١٨) [٤٧٤] السس ^٥
ل ح	سب مه	(٥١٩) [٤٧٥] اتلي ^٥ في جزيرة
لا ك	ب كه	(٥٢٠) [٤٧٦] مدينة على جبل
ل ب	ب ه	(٥٢١) [٤٧٧] اماساتحت جبل
لو ك	د ي	(٥٢٢) [٤٧٨] الامسا
لط ك	س ل	(٥٢٣) [٤٧٩] اراسا سا بين البحر وخليج
مد ح	نط مه	(٥٢٤) [٤٨٠] سيقان في جزيرة
مز يه	ب يه	(٥٢٥) [٤٨١] فطورا
مط ح	مط ه	(٥٢٦) [٤٨٢] اسطورا على البحر

بودما (٢١٤١) ^٥ bei (٢٢٩٣) فاطرطن ^٦ bei (٢٣٠٧) درقطر ^٥ bei (٢١٤١) ^٥ vgl. [٤٧٤] ^٥ Hs. irrthümlich لك, die Lesung ist jedoch durch die Reihenfolge und durch S gesichert ^٥ bei (٢١٤١) ^٥ ebenso, v. l. السس ^٥ bei (٢٣٠٢) اتلي

ن ب ي	نا مه	(٥٢٧) [٤٨٣] راساس ^٥ على البحر
ه ك	ب ي	(٥٢٨) [٤٨٤] او طرا ^٦ على البحر
و ي	م ط ه	(٥٢٩) [٤٨٥] سينا ^٧ على البحر
س ك	ن ب م	(٥٣٠) [٤٨٦] تاورسانا ^٨ على البحر
سح ه	(ن ب ك) ^٩	(٥٣١) [٤٨٧] ارساسا
سح ن	ن كه	(٥٣٢) [٤٨٨] ارسه ^{١٠} على البحر
سط ه	نر ي	(٥٣٣) [٤٩٦] طاس على بطيحة
ع ك	نر مد	(٥٣٤) [٤٩٠] سورس على بطيحة
عا له	نو مه	(٥٣٥) [٤٩١] فسس
فلا ه	نح ي	(٥٣٦) [٤٩٢] ناسو مع الجبل
فما ل	نا ك	(٥٣٧) [٤٩٣] ناسو في جبل
فعل ل	سح ه	(٥٣٨) [٤٩٤] مدينة يا جوج الداخلة
سط ي	ن ب ن	(٥٣٩) [٤٨٩] طرمى على بطيحة

^٥ bei (١٠٥٧) او قريطا^٦ bei (١٠٧٦) راسنياس^٧ bei (١٠٨١) ^٨ bei (١٠٧٣) تاورسانا^٩ bei (١٠٧٣) سينا^{١٠} bei (١٠٦٨) ارثينه^{١١} bei (١٠٦٨) اوسه (٢١٩٣)

* الجبال التي خلف

الاسماء	[الاول]	[الثاني]	[الثالث]	[الرابع]
جبل لورحس	[١٠٤٠]	[١٠٣٩]	(٥٤١)	(٥٤٠)
جبل فانقلوس	[١٠٤٢]	[١٠٤١]	(٥٤٣)	(٥٤٢)
جبل حسفارس	[١٠٤٤]	[١٠٤٣]	(٥٤٥)	(٥٤٤)
جبل انيسقي	[١٠٤٦]	[١٠٤٥]	(٥٤٧)	(٥٤٦)
جبل الهه ^٥ بعضه في الإقليم الأول وبعضه خلف خط الاستواء	[١٠٤٨]	[١٠٤٧]	(٥٤٩)	(٥٤٨)
جبل بارديطون	[١٠٥٠]	[١٠٤٩]	(٥٥١)	(٥٥٠)
جبل القمر ومنه مخرج نيل مصر	[١٠٥٢]	[١٠٥١]	(٥٥٣)	(٥٥٢)
جبل اوله خلف الاستواء وآخره في الإقليم الأول	[١٠٥٤]	[١٠٥٣]	(٥٥٥)	(٥٥٤)
جبل الفيليا	[١٠٥٦]	[١٠٥٥]	(٥٥٧)	(٥٥٦)
جبل علدس اوله خلف الاستواء وآخره في الإقليم الأول	[١٠٥٨]	[١٠٥٧]	(٥٥٩)	(٥٥٨)

* الإقليم الأول

(fol. 11*)

* الجبال التي في

جبل فاقس^d [١٠٦٠ ١٠٥٩] (٥٦١ ٥٦٠)

beschädigt, Lesung jedoch sicher ^d bei (١٦٦٢) فاقس

خط الاستواء *

	الخط	الخط الأول		الخط الآخر	
		العرض	الطول	العرض	الطول
		٥٠	٥٠	٥٠	٥٠
جنوب	اصفر	د	ل	د	ل
شمال	لازورد ^a	و	م	و	م
شمال	احمر	ز	ك	ز	ك
جنوب	لازورد	يا	ل	يا	ل
مغربى	احمر	ب	ل	ب	ل
جنوب	اصفر	و	م	و	م
جنوب	احمر	يا	ل	يا	ل
مغربى	حديدى	ك	ن	ك	ن
جنوب	حديدى	ح	س	ح	س
مغربى	أصفر	ا	ل	ا	ل

وعرضه نو *

الإقليم الأول *

مغربى	احمر	ب	م	ك	ح	ك
-------	------	---	---	---	---	---

^a in der Hs. stets لازورد geschrieben

^b bei (١٦٠٤) آله

^c Hs.

جبل ثلا	[١٠٦٢ ١٠٦١]	(٥٦٣ ٥٦٢)
جبل لوراطيس	[١٠٦٦ ١٠٦٥]	(٥٦٥ ٥٦٤)
جبل معرس الأسفل جبل غانه ^٩	[١٠٦٤ ١٠٦٣]	(٥٦٧ ٥٦٦)
جبل غادبطن	[١٠٦٨ ١٠٦٧]	(٥٦٩ ٥٦٨)
جبل العس	[١٠٧٠ ١٠٦٩]	(٥٧١ ٥٧٠)
جبل ماري أوله مع البحر	[١٠٧٢ ١٠٧١]	(٥٧٣ ٥٧٢)
جبل هارس	[١٠٧٤ ١٠٧٣]	(٥٧٥ ٥٧٤)
جبل (باليس) ^٥	[١٠٧٦ ١٠٧٥] [١٠٨٨ ١٠٨٧]	(٥٧٧ ٥٧٦)
جبل	[١٠٧٨ ١٠٧٧]	(٥٧٩ ٥٧٨)
جبل* الأسود	[١٠٨٠ ١٠٧٩]	(٥٨١ ٥٨٠)
جبل	[١٠٨٢ ١٠٨١]	(٥٨٣ ٥٨٢)
جبل	[١٠٨٤ ١٠٨٣]	(٥٨٥ ٥٨٤)
جبل اهردي في جزيرة سرنديب يقال له جبل الرهون ^٩	[١٠٨٦ ١٠٨٥]	(٥٨٧ ٥٨٦)
جبل اورنا ^٢	[١٠٩٠ ١٠٨٩]	(٥٨٩ ٥٨٨)
جبل مندروس ^٣	[١٠٩٢ ١٠٩١]	(٥٩١ ٥٩٠)
جبل هوسس في جزيرة الجوهري	[١٠٩٤ ١٠٩٣]	(٥٩٣ ٥٩٢)
جبل منصون في جزيرة الجوهري	[١٠٩٦ ١٠٩٥]	(٥٩٥ ٥٩٤)

aus verbessert   * bei (١٦٩٨), (١٧٠٠), und (١٧٠٢) جبل مالا genannt   † bei (١٧٧٠) اذورا, bei (١٧٧٢) اذورا   ‡ bei (١٧١٦), (١٧١٨) und (١٧٨٤) منيدروس

لح ل	ما ؤ	لح م	ز ه	اصفر	مغربی
لح مه	ج ك	مد ؤ	ج ك	وردی	جنوب
مح ن	ح ن	مد له	ب مه	لازورد	مغربی
س ؤ	ز ل	سا ك	ه م	لازورد	جنوب
سب ك	ب له	سد كه	ه كه	حدیدی	شمال
سح ؤ	سح ه	سه كه	سح م	زیتی	شمال
سه ل	سح ك	سر كه	ب ن	وردی	جنوب
سر له	ه ؤ	سح ؤ	ب ن	مبیض	مغربی
سو له	ه ؤ	سح م	ر ؤ	ازرق	شمال
سط كه	ط م	سد اطه	ب ی	اسود	مغربی
ع ؤ	ط مه	عا م	ما ك	لئی	شمال
عه نه	بط ؤ	عو ی	ه مه	احمر	مغربی
قیط ك	ح م	قكح ك	ب ی	احمر	شمال
قكر ل	بط ؤ	قل مه	ه م	اصفر	شمال
فمب ؤ	ه ند	فر ن	و ن	اصفر	شمال
فمه ؤ	ه مه	فمه ؤ	ح ؤ	اصفر	مغربی
فمه ؤ	ح ؤ	فر ی	و ی	لازورد	شمال

^a bei (١٦٧٧) جبل الغابه ^b In der Hs. fehlt hier der Name des Gebirges, dem die Flüsse (١٦٨٦)—(١٦٨٧) und (١٦٨٨)—(١٦٨٩) entspringen. Der Name bei (١٦٨٦) ^c v. l. سزاط ^d in der Hs.

(fol. 11^b) * صفة الجبل المحيط بجزيرة الياقوت التي في أوّل حدّ المشرق في اقصى * بحر الصين (وهو) البحر المظلم الذي لا يسلك وجبل محيط * بجزيرة الياقوت يتدنى من طول فسر ط وعرض بدل (٥٩٦) [١٤٥٧] مازا الى عرض ط على استوى * (٥٩٧) [١٤٥٨] ثمّ يستدير الى عرض ط وطول مع (٥٩٨) [١٤٥٩] ويمرّ فيدخل البحر المظلم عند عرض د وطول مع (٥٩٩) [١٤٦٠] ويدخل في البحر عند عرض ح ل وطول مع ل (٦٠٠) [١٤٦١] ثمّ يحيط بالجزيرة على هيئة السفطة ثمّ يجئ الجبل

* الإقليم الثاني

* الجبال التي في

(fol. 12^a)

جبل	[١٠٩٨ ١٠٩٧]	(٦٠٨ ٦٠٧)
جبل	[١١٠٠ ١٠٩٩]	(٦١٠ ٦٠٩)
جبل	[١١٠٢ ١١٠١]	(٦١٢ ٦١١)
جبل سرعاطوس	[١١٠٤ ١١٠٣]	(٦١٤ ٦١٣)
جبل حرحس ^٢	[١١٠٦ ١١٠٥]	(٦١٦ ٦١٥)
جبل لوثيا ^٣	[١١٠٨ ١١٠٧]	(٦١٨ ٦١٧)
جبل	[١١١٠ ١١٠٩]	(٦٢٠ ٦١٩)
جبل	[١١١٢ ١١١١]	(٦٢٢ ٦٢١)

und des sie umgebenden Gebirges (s. Tafel I) ^٢ bei (١٧٤٤)

حرحس v. l. سرحس^٢ bei (١٧٤٦) حرجيس v. l. سرجيس اليروفا^٣ bei (١٦٤١)

على طول مصح ل حتى ينتهى الى خط الاستواء (٦٠١) [١٤٦٢] ثم يستدير الى طول
محول ويكون العرض خلف خط الاستوى* ج هـ [١٤٦٣] (٦٠٢) ثم يستدير الى طول
مصح ط مماس* لخط الاستوى* (٦٠٣) [١٤٦٤] ثم يمر على هذا الطول الى ان يصير
العرض من الإقليم الأول و (٦٠٤) [١٤٦٥] ثم يستدير الى ان يصير العرض ط
والطول محول (٦٠٥) [١٤٦٦] ثم يستدير الى ان يصير الطول مصح ط والعرض ل (٦٠٦)
[١٤٦٧] ولونه احمر وهو شرقى ومبتدأ الجبل الى المشرق وغير حول الجزيرة^{هـ} وهذه صورته*
*

عرض كد *

الإقليم الثانى *

مشرقى	لازورد	كد ط	ه ط	و ك	ه ط
مغربى	وردى	كج ط	كد ي	ك ط	كد ط
مغربى	اصفر	كج ط	كر ط	ك ط	كر ط
شمال	لازورد	ك ط	لح ل	ك ط	كط ط
جنوب	ازرق	كا ط	مح ل	كا ط	لط ي
مغربى	طاووسى	كط ط	ج ط	كج ط	نب ن
جنوب	حديدي	ط م	ع ك	ك ي	سه ك
مشرقى	احمر	كا م	سو م	كج ك	سه ك

* fehlt in der Hs.

^b Hs. الى

^{هـ} Hs. الصبط

^d Hs. الجبل

^{هـ} Hier folgt in der Hs. die Karte der جزيرة اياقوت

جیل	[۱۱۱۴ ۱۱۱۳]	(۶۲۴ ۶۲۳)
جیل	[۱۱۲۴ ۱۱۲۳]	(۶۲۶ ۶۲۵)
جیل	[۱۱۲۶ ۱۱۲۵]	(۶۲۸ ۶۲۷)
جیل	[۱۱۲۸ ۱۱۲۷]	(۶۳۰ ۶۲۹)
جیل	[۱۱۳۰ ۱۱۲۹]	(۶۳۲ ۶۳۱)
جیل	[۱۱۳۲ ۱۱۳۱]	(۶۳۴ ۶۳۳)
جیل	[۱۱۳۴ ۱۱۳۳]	(۶۳۶ ۶۳۵)
جیل	[۱۱۳۶ ۱۱۳۵]	(۶۳۸ ۶۳۷)
جیل	[۱۱۳۸ ۱۱۳۷]	(۶۴۰ ۶۳۹)
جیل	[۱۱۴۰ ۱۱۳۹]	(۶۴۲ ۶۴۱)
جیل	[۱۱۴۲ ۱۱۴۱]	(۶۴۴ ۶۴۳)
جیل مدینه ارموره	[۱۱۴۴ ۱۱۴۳]	(۶۴۶ ۶۴۵) (fol. 12 ^b)
جیل کرمان	[۱۱۴۶ ۱۱۴۵]	(۶۴۸ ۶۴۷)
جیل	[۱۱۴۸ ۱۱۴۷]	(۶۵۰ ۶۴۹)
جیل	[۱۱۵۰ ۱۱۴۹]	(۶۵۲ ۶۵۱)
جیل سودس	[۱۱۱۶ ۱۱۱۵]	(۶۵۴ ۶۵۳)
جیل نطس ^۲	[۱۱۱۸ ۱۱۱۷]	(۶۵۶ ۶۵۵)
جیل اداسیرون ^۳	[۱۱۲۰ ۱۱۱۹]	(۶۵۸ ۶۵۷)

^۲ bei (۱۷۶۲), (۱۷۶۴) und (۱۷۶۶) نطس   ^۳ bei (۱۷۶۸) اداسیرون,
v. 1. اراسیرون

مشرقی	اصفر	کا مه	سه ن	ك م	سه م
شمال	لازورد	كح ٥	سر م	ك ٥	سو م
جنوب	حديدي	ر ي	سح م	سح له	سز ك
جنوب	وردی	ك ك	سط ك	ك ك ^ه	سح ه
شمال	حديدي	ك ٥	عا ك	كح م	ع كه
مغربی	احمر	كح ك	عه ك	ك ٥	ع ك
جنوب	اصفر	سح ٥	عح ٥	و ل	عا ٥
شمال	حديدي	كا ه	فانه	ك ٥	عح ك ^ب
مغربی	وردی	ك مه	فا ه	يط ه	فا ما
شمال	اصفر	كا ه	فا ٥	كا ي ^٥	فا كه
مشرقی	وردی	ك مه	ف ي	بط ه	ف ن ^ه
مغربی	اصفر	ك م ^٥	ص ل	كا ه	ص ل
شمال	لازورد	كح له	صد مه	كط ٥	قط م
مغربی	حديدي	كد ٥	قب ن	ك م	قب مه
جنوب	اصفر	كه ن	فمح مه	كح ه	فما ٥
شمال	وردی	ك مه	فه م	ك ل	فب له
شمال	اصفر	ك ٥	فكح ن	ك ٥	فمح ن
شمال	وردی	ك ي	فكح ه	ك ٥	فكو ك

^a V. l. ك م

^b Hs. beschädigt

^c Hs. beschädigt

^d vielleicht ف ي zu lesen, wie bei S

^e Hs. beschädigt

(٦٥٩ ٦٦٠) [١١٢١ ١١٢٢] جبل اوکسن^{*}

* الإقليم الثالث * الجبال التي في

جبل اطلس الكبير	[١١٥٢ ١١٥١]	(٦٦٢ ٦٦١)
جبل دردون	[١١٥٤ ١١٥٣]	(٦٦٤ ٦٦٣)
(جبل) ^٥ مرسول	[١١٥٦ ١١٥٥]	(٦٦٦ ٦٦٥)
جبل اعلاقا	[١١٥٨ ١١٥٧]	(٦٦٨ ٦٦٧)
جبل فسنا	[١١٦٠ ١١٥٩]	(٦٧٠ ٦٦٩)
جبل هورغون	[١١٦٢ ١١٦١]	(٦٧٢ ٦٧١)
جبل اعلورس	[١١٦٤ ١١٦٣]	(٦٧٤ ٦٧٣)
جبل برين	[١١٦٦ ١١٦٥]	(٦٧٦ ٦٧٥)
جبل اغرس	[١١٦٨ ١١٦٧]	(٦٧٨ ٦٧٧)
جبل تاغروس	[١١٧٠ ١١٦٩]	(٦٨٠ ٦٧٩)
جبل اود(س) ^٥	[١١٧٢ ١١٧١]	(٦٨٢ ٦٨١) (fol. 13 ^o)
جبل اوربونا ^٢	[١١٧٤ ١١٧٣]	(٦٨٤ ٦٨٣)
جبل	[١١٧٦ ١١٧٥]	(٦٨٦ ٦٨٥)

^d Hs. stark beschädigt

^e Hs. stark beschädigt

^f bei (١٨٧٣) ويرورا

قلا ڪ ڪج م   مہ ڪ   ڪج م   لازمرد   شمال

عرضہ ل *

الإقليم الثالث *

شمال	وردی	کو ڪ	ی مہ	کر ہ	ح ل
شمال	لازورد	کط ل	ہ م	کط ل	ما ڪ
شمال	وردی	کہ ڪ	یز مہ	کو ڪ	ب ڪ
شمال	اصفر	ڪج ڪ	ر ڪ	ڪج ڪ	د کہ ڪ
جنوب	تینی	کر ڪ	ڪ ڪ	ڪج ن	ر مہ ڪ
شمال	خزرقی	کر ڪ	ہ مہ	ل ڪ	ج م ڪ
جنوب	کتنی	کو ڪ	ڪج ڪ	کو ڪ	کا ڪ
جنوب	فریری	کط ل	کب ل	لا (کہ) ۱	کا ہ ڪ
شمال	لازورد	ڪج ڪ	ڪج ل	ڪج ڪ	کا ل ڪ
شمال	اصفر	ڪج لہ	ڪج م	کہ م	کو ڪ
شمال	ورسی	ڪج ل	ل ڪ	کط ن	ڪج لہ ڪ
جنوب	وردی	ل ڪ	لہ ل	ل ڪ	لج ڪ
مشرقی	لگی	ڪج م	لڑ ڪ	کہ ن	ل ڪ

* bei (۱۷۷۶) اوکتر

۱ fehlt in der Hs.

* v. l. ڪو

جبل حونا ^a	[۱۱۷۸ ۱۱۷۷]	(۶۸۸ ۶۸۷)
جبل ند	[۱۱۸۰ ۱۱۷۹]	(۶۹۰ ۶۸۹)
جبل الشمس	[۱۱۸۲ ۱۱۸۱]	(۶۹۲ ۶۹۱)
جبل فرعى	[۱۱۸۴ ۱۱۸۳]	(۶۹۴ ۶۹۳)
جبل زارش ^b	[۱۱۸۶ ۱۱۸۵]	(۶۹۶ ۶۹۵)
جبل مقلبان ^c	[۱۱۸۸ ۱۱۸۷]	(۶۹۸ ۶۹۷)
جبل	[۱۲۰۰ ۱۱۹۹]	(۷۰۰ ۶۹۹)
جبل اسطوس ^d	[۱۱۹۰ ۱۱۸۹]	(۷۰۲ ۷۰۱)
جبل انعاما	[۱۱۹۶ ۱۱۹۵]	(۷۰۴ ۷۰۳)
جبل متصل بالبحر ^e	[۱۱۹۸ ۱۱۹۷]	(۷۰۶ ۷۰۵)
جبل المدن	[۱۲۰۲ ۱۲۰۱]	(۷۰۸ ۷۰۷)
جبل	[۱۲۰۴ ۱۲۰۳]	(۷۱۰ ۷۰۹)
جبل	[۱۲۰۶ ۱۲۰۵]	(۷۱۲ ۷۱۱)
جبل ارسطا	[۱۲۰۸ ۱۲۰۷]	(۷۱۴ ۷۱۳)
جبل	[۱۲۱۰ ۱۲۰۹]	(۷۱۶ ۷۱۵)
جبل اوندون	[۱۲۱۲ ۱۲۱۱]	(۷۱۸ ۷۱۷)
جبل ثرون ^f	[۱۲۱۴ ۱۲۱۳]	(۷۲۰ ۷۱۹)

جبل المقطم (۱۶۴۲) genannt

^g bei (۲۰۴۲) und (۲۰۴۴) بورون

^c Hs. مغرى, verbessert nach S

^b Lücke, ergänzt nach S

جنوب	وردی	کر ه	ما م	کو ی	لط ه
مغربی	لازورد	کط ك	م ه	کز مه	م ه
جنوب	احمر	کط ن	مج ه	لا مه	م ن
جنوب	اصفر	کو ه	مه ه	که ن	مب ل
جنوب	لازورد	کد ك	مز ه	که مه	مه م
شمال	احمر	کر ه	مز مه	کو که	مه مه
جنوب	لازورد	کط ل	مو ل	لا ه	مه مه
جنوب	احمر	ل ك	مط ه	ل ك	مز ل
جنوب	وردی	کز ه	مط مه	کح مه	مح ك
جنوب	اصفر	کح ی	و ه	کح مه	بد مه
جنوب	احمر	که ل	نز ه	که ه	نه ل
شمال	حدیدی	کح ل	ود ل	کح ی	قب ك
شمال	لازورد	که ه	قد ك	کر ن	قب ل
جنوب	لازورد	کو ه	قر م	کد ل	قو ه
شمال	وردی	کو ن	فا مه	که ن	قط ه
شمال	وردی ^۲	کو مه	فکط ه	کر ه	قکا م
شمال	احمر	کز ل	قه م	له ه	ق(م)ك

^a bei (۱۷۴۵) رحوما ^b bei (۱۸۲۰) زارس, v. l. فارس ^c bei
 مقلان (۱۸۱۷) ^d bei (۱۸۱۶) اسلوس, v. l. اسطوس ^e auf der
 Karte des Nillaufes, Hs. fol. 30^b und 31^a (s. Tafel III), ferner bei

جبل زاماسا ^٩	[١٢١٦ ١٢١٥]	(٧٢٢ ٧٢١)
جبل سي(ه)تين ^٩	[١٢١٨ ١٢١٧]	(٧٢٤ ٧٢٣)
جبل نهر سفس	[١١٩٢ ١١٩١]	(٧٢٦ ٧٢٥)

* الإقليم الرابع * الجبال التي في

(fol. 13^b)

جبل ديلور ^٩	[١١٩٤ ١١٩٣]	(٧٢٨ ٧٢٧)
جبل الشمس الثاني	[١٢٢٠ ١٢١٩]	(٧٣٠ ٧٢٩)
جبل اطلس الصغير	[١٢٢٢ ١٢٢١]	(٧٣٢ ٧٣١)
جبل افلاثر	[١٢٢٤ ١٢٢٣]	(٧٣٤ ٧٣٣)
جبل مالوا في جزيرة	[١٢٢٦ ١٢٢٥]	(٧٣٦ ٧٣٥)
جبل حسا في جزيرة	[١٢٢٨ ١٢٢٧]	(٧٣٨ ٧٣٧)
جبل مارون في جزيرة	[١٢٣٠ ١٢٢٩]	(٧٤٠ ٧٣٩)
جبل الثلج ^٥ بدمشق	[١٢٣٢ ١٢٣١]	(٧٤٢ ٧٤١)
جبل لبنان	[١٢٣٤ ١٢٣٣]	(٧٤٤ ٧٤٣)
جبل اللكّام	[١٢٣٦ ١٢٣٥]	(٧٤٦ ٧٤٥)
جبل سنير	[١٢٣٨ ١٢٣٧]	(٧٤٨ ٧٤٧)

beschädigt, undeutlich

^٩ Hs. beschädigt, undeutlich

^٩ bei

دبلون (١٨٥٣)

^٥ Hs. الملح

^١ V. l. ز

جنوب	وردی	لو ٥	فست ٥	قط ٥	قط (مه) ^b
شمال	احمر	كو ٥	فسد ٥	(لد) ^a ٥	قور ٥
جنوب	حديدي	كح كه	فعل ل	لب ^c م	مسج ل ^c

عرضه لو *

الإقليم الرابع *

شمال	وردی	لح م	ط مه	لج ن	ح ٥
جنوب	لازورد	لا م	ی ی	لا مه	ح ك
شمال	اصفر	ل ل	ی ك	ل ل	ح له
جنوب	اصفر	لا ٥	مح ی	لا ك	یز ٥
مغربی	اصفر	له ن	مه ی	له ك	مه ی
مغربی	لازورد	له ك	مه ل	لد مه	مه كه
شمال	مُخَي	لح مه	مح مه	لج ن	مر ن
جنوب	ادكن	لح ٥	سا ٥	ل ٥ ^d	بط مه
جنوب	زيتی	لح م	سا ٥	لح ل	س ٥
شمال	وردی	لر ٥	سب ك	له ی	س ن
شمال	احمر	ل ی	سا ن	لح ی	سا ی

^a bei (۱۸۴۵) رماسا ^b Lücke, ergänzt nach S ^c Hs.
 beschädigt, bei (۱۹۰۵) سيمس ^d Lücke, ergänzt nach S ^e Hs.

جبل * الأسود [١٢٤٠ ١٢٣٩] (٧٥٠ ٧٤٩)

جبل متصل بطلوان [١٢٤٢ ١٢٤١] (٧٥٢ ٧٥١)

جبل كبير متصل بهذا الجبل يمرّ الى اصبهان [١٢٤٤ ١٢٤٣] (٧٥٤ ٧٥٣)

ويعبدل الى نهاوند

جبل متصل بطلوان وبجبل همذان [١٢٤٦ ١٢٤٥] (٧٥٦ ٧٥٥)

جبل متصل بهذا الجبل يستدير فيما بين [١٢٤٨ ١٢٤٧] (٧٥٨ ٧٥٧)

اصبهان والأهواز

جبل متصل بهذا الجبل [١٢٥٠ ١٢٤٩] (٧٦٠ ٧٥٩)

جبل [١٢٥٢ ١٢٥١] (٧٦٢ ٧٦١)

جبل يمرّ فيما بين اصطخر وجور [١٢٥٤ ١٢٥٣] (٧٦٤ ٧٦٣)

جبل يمرّ بطرف هذا الجبل [١٢٥٦ ١٢٥٥] (٧٦٦ ٧٦٥) (fol. 14°)

جبل متصل بجبل نهاوند وطبرستان [١٢٥٨ ١٢٥٧] (٧٦٨ ٧٦٧)

جبل [١٢٦٠ ١٢٥٩] (٧٧٠ ٧٦٩)

جبل [١٢٦٢ ١٢٦١] (٧٧٢ ٧٧١)

* الإقليم الخامس

* الجبال التي في

جبل متصل بالبحر [١٢٦٤ ١٢٦٣] (٧٧٤ ٧٧٣)

شمال	كحلي	له ي	سح ه	له ه	س ه
شمال	اصفر	له ك	عا ل	لو ه	سط مه

مغربى	وردى	له ل	عب مه	لو ه	عب ل
شمال	حديدي	له م	عز ه	لد ي	عب ي

شمال	اصفر اعنبر	لح ك	عز ه	له ي	عح م
جنوب	وردى	لح ك	عر ه	له ه	عه ل
جنوب	عكر امغر	ل ك	عح ك	(لح) ي ^٦	عو ي
شمال	اعنبر	لا ل	عط مه	لا م	عو ه
جنوب	وردى	لب ط	ف م	ل ك	عح ك
شمال	احمر	له مه	فح ي	لو ه	عو ه
شمال	لازورد	لح ك	قو ه	لح ك	قا م
شمال	وردى	ل مه	قو م	ل ل	ف ل

عرض ما *

الإقليم الخامس *

مغربى	وردى	لح ل	ر ك	ل ز ك	و ن
-------	------	------	-----	-------	-----

* am Rande

^٦ Lücke, ergänzt nach S

^٥ Hs. طرتسان

جبل لوس متصل بالبحر	[١٢٦٦ ١٢٦٥]	(٧٧٦ ٧٧٥)
جبل ارسطافارا ^٥	[١٢٦٨ ١٢٦٧]	(٧٧٨ ٧٧٧)
جبل ايدوقرا ^٥	[١٢٧٠ ١٢٦٩]	(٧٨٠ ٧٧٩)
جبل اورا ^٥ في جزيرة	[١٢٧٢ ١٢٧١]	(٧٨٢ ٧٨١)
جبل	[١٢٧٤ ١٢٧٣]	(٧٨٤ ٧٨٣)
جبل فارسس	[١٢٧٦ ١٢٧٥]	(٧٨٦ ٧٨٥)
جبل	[١٢٧٨ ١٢٧٧]	(٧٨٨ ٧٨٧)
جبل	[١٢٨٠ ١٢٧٩]	(٧٩٠ ٧٨٩)
جبل	[١٢٨٢ ١٢٨١]	(٧٩٢ ٧٩١)
جبل	[١٢٨٤ ١٢٨٣]	(٧٩٤ ٧٩٣)
جبل	[١٢٨٦ ١٢٨٥]	(٧٩٦ ٧٩٥)
جبل	[١٢٨٨ ١٢٨٧]	(٧٩٨ ٧٩٧)
جبل	[١٢٩٠ ١٢٨٩]	(٨٠٠ ٧٩٩)
جبل	[١٢٩٢ ١٢٩١]	(٨٠٢ ٨٠١) (fol. 14 ^b)
جبل حارث وحورث	[١٢٩٤ ١٢٩٣]	(٨٠٤ ٨٠٣)
جبل ما بين الموصل وشهرزور	[١٢٩٦ ١٢٩٥]	(٨٠٦ ٨٠٥)
جبل متصل بهذا الجبل وبهمذان وحارث	[١٢٩٨ ١٢٩٧]	(٨٠٨ ٨٠٧)
وحورث حتى يضرب جبل قزوين		

^d Hs. معرى, verbessert nach S

^e Lücke, ergänzt nach S

^f Lücke, ergänzt nach S

^g Hs. beschädigt, ergänzt nach S

مغربی	احمر	لح م	ح ك	لو ن	ح ك
شمال	وردی	لط مه	بح له	لر كه	یب م
شمال	احمر	اط مه	ه م	لر مه	د
مغربی	لنگی	لر ل	له م	لو ل	له
جنوب	وردی	م	مد كه	ما م	مع كه
جنوب	احمر	لو ی	ه ی	لر م	بح ن
شمال	اصفر	له مه	بح ن	لط م	ه
شمال	احمر رمائی	لح ن	بح	لح	نه ن
شمال	لازورد	لر مه	س	لو ن	ر كه
شمال	ملون	م ن	س	لط	بح
شمال	اصفر	بح	سا مه	لر ن	س (ه)
جنوب	اصفر	لر مه	سد مه	(لر) ^f ه	سب م
شمال	اصفر	لط له	سط ل	(لر) ^g ن	س (ه) ^g
جنوب	لازورد	ز ی	سو ل	لر كه	سه ی
شمال	رمادی	لط م	سط ل	ما	سط
مشرقی	اصفر كمند	بط	سط مه	لط م	سط ل

سط ل   لط ل   ع ل   لو   احمر مشیع   شمال

^b bei (۱۱۱۸)   ارطسقا را v. l. , ارطسقا زا (۱۹۱۳) bei , انطسقا را v. l. ^a
 انطسقا را v. l. , اطی (۱۹۳۳) bei , وادروی v. l. ^c   اندواقرا

(٨٠٩ ٨١٠) [١٢٩٩ ١٣٠٠] جبل متصل بهذا الجبل يمرّ الى دنباوند^٥ ما

بين قزوين والرى

(٨١١ ٨١٢) [١٣٠١ ١٣٠٢] جبل

(٨١٣ ٨١٤) [١٣٠٣ ١٣٠٤] جبل طبرستان يمرّ (في) ما بين جرجان ونيسابور^٦

(٨١٥ ٨١٦) [١٣٠٥ ١٣٠٦] جبل

(٨١٧ ٨١٨) [١٣٠٧ ١٣٠٨] جبل يمرّ فيما بين هذا الجبل وسمرقند

(٨١٩ ٨٢٠) [١٣٠٩ ١٣١٠] جبل متصل بهذا الجبل

(٨٢١ ٨٢٢) [١٣١١ ١٣١٢] جبل

(٨٢٣ ٨٢٤) جبل متصل بهذا الجبل

(٨٢٥ ٨٢٦) [١٣١٥ ١٣١٦] جبل عزن

(٨٢٧ ٨٢٨) [١٣١٣ ١٣١٤] جبل اوقرقوس^٧

الإقليم السادس الجبّال التي في

(٨٢٩ ٨٣٠) [١٣١٧ ١٣١٨] جبل اويد

(٨٣١ ٨٣٢) [١٣١٩ ١٣٢٠] جبل بوندوغز

(٨٣٣ ٨٣٤) [١٣٢١ ١٣٢٢] جبل متصل بالبحر فيه هيكل الزهرة

(٨٣٥ ٨٣٦) [١٣٢٣ ١٣٢٤] جبل

^٥ V. L. لطى

^٦ Hs. ٥ قر

^٧ bei (٢٠٥٤) اوقرقوس

عج	ل	م	عه	ل	لو	اصفر	شمال
عج	لج	ل	عد	ن	لطن	وردی	شمال
عو	لو	ل	فج	ل	ما	اصفر کد	جنوب
فل	م	م	فج	م	لری	اصفر مشرق	شمال
فج	لو	ل	فو	ل	لک	احمر	شمال
قو	ل	ل	فکد	له	لطن	لازورد مخیر	شمال
فکر	ن	ن	فلط	ل	لج	حلیدی مخیر	شمال
فلر	ع	ع	فلط	ک	لج	حلیدی مخیر	مغربی
قم	ل	ل	فمط	ک	لج	حلیدی مخیر	شمال
فنج	ل	ن	فلر	ک	م	ک	جنوب

عرضه *

الإقليم السادس *

ط	ل	ل	مجل	ل	با	ل	مب	اصفر اغبر	جنوب
بد	ک	ما	مای	و	و	مح	وردی	شمال	
و	ک	ما	و	ک	مه	مب	ک	احمر مشبع	جنوب
بط	م	مع	مه	ک	ن	مه	ک	اصفر کد	شمال

نساور. Hs. ^d * fehlt in der Hs. ^e طرسان. Hs. ^b دباوند. Hs. ^a

جبل اورس ^a متصل بالبحر	[۱۳۲۶ ۱۳۲۵]	(۸۳۸ ۸۳۷) (fol. 15 ^a)
جبل درطارون	[۱۳۲۸ ۱۳۲۷]	(۸۴۰ ۸۳۹)
جبل	[۱۳۳۰ ۱۳۲۹]	(۸۴۲ ۸۴۱)
جبل	[۱۳۳۲ ۱۳۳۱]	(۸۴۴ ۸۴۳)
جبل اندس ^b	[۱۳۳۴ ۱۳۳۳]	(۸۴۶ ۸۴۵)
جبل سفولس ^c	[۱۳۳۶ ۱۳۳۵]	(۸۴۸ ۸۴۷)
جبل درومن ^d	[۱۳۳۸ ۱۳۳۷]	(۸۵۰ ۸۴۹)
جبل کلون	[۱۳۴۰ ۱۳۳۹]	(۸۵۲ ۸۵۱)
جبل مسسا ^e	[۱۳۴۲ ۱۳۴۱]	(۸۵۴ ۸۵۳)
جبل	[۱۳۴۴ ۱۳۴۳]	(۸۵۶ ۸۵۵)
جبل اوردخس ^f	[۱۳۴۶ ۱۳۴۵]	(۸۵۸ ۸۵۷)
جبل الباب والأبواب	[۱۳۴۸ ۱۳۴۷]	(۸۶۰ ۸۵۹)
جبل فيما بين بحرین فيه الباب والأبواب وباب الان ^g	[۱۳۵۰ ۱۳۴۹]	(۸۶۲ ۸۶۱)
جبل باب الخزر والان ^h	[۱۳۵۲ ۱۳۵۱]	(۸۶۴ ۸۶۳)
برج حجارة		(۸۶۶ ۸۶۵)
جبل	[۱۳۵۴ ۱۳۵۳]	(۸۶۸ ۸۶۷)
جبل اسفطافا	[۱۳۵۶ ۱۳۵۵]	(۸۷۰ ۸۶۹)

(۲۳۷۸) nach جبل قوقا (۲۱۹۴) und (۲۱۹۲) bei ^a اوردخس (۲۱۲۱)
 genannt جبل قوقا (s. Tafel IV) Hs. fol. 47^a بطیحة, und auf der Karte der
 genannt جبل نون (۱۲۶۰) nach جبل یون (۱۲۳۱) bei ⁱ ^k Lücke

شمال	اصفرتینی	مو که	کج مه	مب ک	کر
مغربی	اصفر	مر	لح ن	مد مه	لح م
جنوب	اصفر مشبع	مب	مح	مب	ما ی
شمال	اصفر	مج ن	مد که	مب م	مح له
شمال	اصفر	ما	تا مه	ما	مط مه
شمال	اصفر	مب م	مح مه	مب م	مب ک
شمال	لازورد	مج ک	نو ه	مج (ل) ^۰	نح مه
جنوب	لازورد	ما	ه ن	مب م	نح ن
شمال	لازورد	مد م	سب ن	مب ک	س ک
شمال	لازورد	ما	سب ل	ما	س ن
جنوب	حمر	ل	سط م	مح ک	س ک
جنوب	لازورد	ما ه	عب ی	ما ه	ع مه
شمال	اصفر	مب ل	عو	مز	عا
شمال	ملون	مه ک	عب ل	مد	عد
مشرقی	<.....> ^۲	مب ه	قا نه	ما ه	قا ه ^۱
جنوب	احمر مشبع	ما ن	فکب ک	مه ل	فر ن
شمال	اصفر	مح	فله م	مط ن	فکد ه

^b bei (۱۹۴۷) اروس ^a bei (۲۰۷۳), (۲۰۷۸), (۲۰۸۰), (۲۰۸۸)

درومر ^d bei (۱۹۵۱) سیفولس ^e bei (۱۹۵۱) اندس (۱۹۴۹) und

^f bei (۲۱۲۲) مفتبا ^g bei fehlt in der Hs., ergänzt nach S

جبل قاسيا	[١٣٥٨ ١٣٥٧]	(٨٧٢ ٨٧١)
جبل اسعودر	[١٣٦٠ ١٣٥٩]	(٨٧٤ ٨٧٣)
السّد بين جبلين ياجوج وماجوج	[١٣٦٢ ١٣٦١]	(٨٧٦ ٨٧٥)

* الإقليم السابع

* الجبال التي في

جبل بورسس	[١٣٦٤ ١٣٦٣]	(٨٧٨ ٨٧٧) (fol. 15 ^b)
جبل العس في اصله ماعلوب	[١٣٦٦ ١٣٦٥]	(٨٨٠ ٨٧٩)
جبل سسيفا	[١٣٦٨ ١٣٦٧]	(٨٨٢ ٨٨١)
جبل لسعوس	[١٣٧٠ ١٣٦٩]	(٨٨٤ ٨٨٣)
جبل	[١٣٧٢ ١٣٧١]	(٨٨٦ ٨٨٥)
جبل	[١٣٧٤ ١٣٧٣]	(٨٨٨ ٨٨٧)
جبل سامولا في بلاد ياجوج	[١٣٧٦ ١٣٧٥]	(٨٩٠ ٨٨٩)

* خلف الإقليم السابع

* الجبال التي وراء

جبل مالى في جزيرة [١٣٨٢ ١٣٨١] (٨٩٢ ٨٩١)

وهو سدّ ياجوج وماجوج وهذا السّد فيما بين هذا الجبل المسّى السّد وبين جبل
ياجوج وماجوج

شمال	احمر	مو	مومو	ما	قما
جنوب	لازورد	مبك	قته	مه	فمح
مغربی ^ه	حديدي ^ه	ن ^ا	فسح ل	مح	فسح ل

عرضه مح *

الإقليم السابع *

شمال	لازوردی	مز	كز له	مز	كه
شمال	وردی	مطيه	له ل	مومو	كطن
جنوب	لازورد	م	لو	مه ل	لد ل
جنوب	وردی	مول	نز	مول	ه
شمال	اصفر كد	مطن	ق ن	مه ه	صو
شمال	وردی	مر	فر ك	مر	قب
جنوب	لازورد	مز ل	فعه ل	مز ل	فسح مه

الى عرض ثلثة وستين *

الإقليم السابع *

جنوب	وردی	سا	مد مه	س ك	مح ل
------	------	----	-------	-----	------

^ا V. 1. قاسنا

^ب V. 1. ن ل

^ج V. 1. نحاسی

^د Am Rande:

جبل بونونا	[۱۳۸۴ ۱۳۸۳]	(۸۹۴ ۸۹۳)
جبل ملساق ^۲	[۱۳۸۶ ۱۳۸۵]	(۸۹۶ ۸۹۵)
جبل سورطاما	[۱۳۹۲ ۱۳۹۱]	(۸۹۸ ۸۹۷)
جبل اسمورفون ^۳	[۱۳۸۸ ۱۳۸۷]	(۹۰۰ ۸۹۹)
جبل سرطامعا ^۴	[۱۳۹۰ ۱۳۸۹]	(۹۰۲ ۹۰۱)
جبل فرطس	[۱۳۹۴ ۱۳۹۳]	(۹۰۴ ۹۰۳)
جبل فای	[۱۳۹۶ ۱۳۹۵]	(۹۰۶ ۹۰۵)
جبل قای	[۱۳۹۸ ۱۳۹۷]	(۹۰۸ ۹۰۷)
جبل	[۱۴۰۰ ۱۳۹۹]	(۹۱۰ ۹۰۹)
جبل	[۱۴۰۲ ۱۴۰۱]	(۹۱۲ ۹۱۱)
جبل بادش	[۱۴۰۴ ۱۴۰۳]	(۹۱۴ ۹۱۳)
جبل دیمعا ^۵	[۱۴۰۶ ۱۴۰۵]	(۹۱۶ ۹۱۵) (fol. 16 ^a)
جبل	[۱۴۰۸ ۱۴۰۷]	(۹۱۸ ۹۱۷)
جبل متصل بهذا الجبل	[۱۴۱۰ ۱۴۰۹]	(۹۲۰ ۹۱۹)
جبل افیقا ^۱	[۱۴۱۲ ۱۴۱۱]	(۹۲۲ ۹۲۱)
منظرتان ^۲ بناهما ذو القرنین	[۱۴۱۴ ۱۴۱۳]	(۹۲۴ ۹۲۳)
جبل قومانیا ^۳	[۱۴۱۶ ۱۴۱۵]	(۹۲۶ ۹۲۵)
جبل رومیقا ^۴	[۱۴۱۸ ۱۴۱۷]	(۹۲۸ ۹۲۷)

bei (۲۳۸۳) und (۲۳۶۵) ^۱ V. l. س ۴ ^۲ ازرق V. l. ^۳ س ۴ V. l. ^۴ Hs. افیقا (۲۳۷۳) bei، افیقا (۲۳۷۱) bei، افیقا (۲۳۶۹) bei، افیقا (۲۳۶۷) bei، رومیقا (۲۳۹۷) bei، ebenso (۲۳۹۵) bei ^۵ رومانیا (۲۳۹۱) bei ^۶ منظرتین (۲۳۹۹) فا (.....)

لا ن	مط م	لا ن	نب مه	وردی ^a مغربی
لد م	نب ل	لط ٲ	نب ل	اصفر مشبع شمال
له ل	مط م	م ك	مط ل	لازورد شمال
لط ٲ	مو م	مب م	تد مه	وردی ^a شمال
ما مه	مط ل	مد ٲ	نا مه	اصفر مشبع شمال
مد یه	مح ل	مد یه	ن ٲ	اصفر مغربی
مو ك	بد ن	مح ل	نو ٲ	احمر مشبع شمال
مو م	نا ه	(م) 'و م	بح ٲ	احمر كد مغربی
بح ه	ب ٲ	بح ه	ه ٲ	اصفر مشبع مغربی
بح ل	ب له	نو ل	نو ل	اصفر مشبع جنوب
(نز) ٲ	بو ك	بح ل	بح ك	اصفر شمال
س ٲ	ر م	سب ن	بط ٲ	اصفر تبئی شمال
سط ٲ	س ن	عه ل	س مه ^b	اصفر ^a شمال
عه ل	س مه ^k	قز ك	سح ك	اصفر كدر شمال
عح ٲ	نز ٲ	عه ن	نح ٲ	اصفر مشبع جنوب
عز یه	ند یه	عز مه	بو ٲ	احمر كد مغربی
عز یه	ن ی	عط ٲ	نب ٲ	اصفر شمال
فح ٲ	ز ٲ	صح كه	ه ٲ	وردی ^a شمال

^a V. l. اصفر ^b bei (۲۳۱۴) ملماقر ^c bei (۲۳۱۵) اسفوردیون ^d bei
 سرطامیعا (۲۳۲۳) ^e Hs. undeutlich, Lesung nach S ^f Hs. undeutlich,
 Lesung nach S ^g bei (۲۳۷۶) دبقیا, v. l. ربقیا, bei (۲۳۷۸) دبقیا, v. l. دبقیا

جبل	[١٤٢٠ ١٤١٩]	(٩٣٠ ٩٢٩)
جبل ارسانا ^a	[١٤٢٢ ١٤٢١]	(٩٣٢ ٩٣١)
جبل	[١٤٢٤ ١٤٢٣]	(٩٣٤ ٩٣٣)
جبل ينجى من أول هذا الجبل	[١٤٢٦ ١٤٢٥]	(٩٣٦ ٩٣٥)
جبل اسقاسيا ^e	[١٤٢٨ ١٤٢٧]	(٩٣٨ ٩٣٧)
جبل الان	[١٤٣٠ ١٤٢٩]	(٩٤٠ ٩٣٩)
جبل طفورا ^f	[١٤٣٢ ١٤٣١]	(٩٤٢ ٩٤١)
جبل سونيا	[١٤٣٤ ١٤٣٣]	(٩٤٤ ٩٤٣)
جبل متصل بهذا الجبل	[١٤٣٦ ١٤٣٥]	(٩٤٦ ٩٤٥)
جبل انازاا	[١٤٣٨ ١٤٣٧]	(٩٤٨ ٩٤٧)
جبل	[١٤٤٠ ١٤٣٩]	(٩٥٠ ٩٤٩)
جبل اورقيون	[١٤٤٢ ١٤٤١]	(٩٥٢ ٩٥١)
جبل لثايتى	[١٤٤٤ ١٤٤٣]	(٩٥٤ ٩٥٣)
جبل اسعريا	[١٤٤٦ ١٤٤٥]	(٩٥٦ ٩٥٥)
جبل ارانيا	[١٤٤٨ ١٤٤٧]	(٩٥٨ ٩٥٧)
جبل ياجوج المحيط أوله من الصفد	[١٤٥٠ ١٤٤٩]	(٩٦٠ ٩٥٩)
جبل ماجوج وهو مظلم موصول بالجبل المحيط	[١٤٥٢ ١٤٥١]	(٩٦٢ ٩٦١)
جبل حسدس في بلاد ياجوج	[١٤٥٤ ١٤٥٣]	(٩٦٤ ٩٦٣) (fol. 16 ^b)
جبل دورالس في بلاد ياجوج	[١٤٥٦ ١٤٥٥]	(٩٦٦ ٩٦٥)

gestellt nach (٢٢٢٧), (٢٢٢٩), (٢٢٣١) und S ^e Lücke, er-

gänzt nach S ^f bei (٢٢٣٩) طفورا ^g V. l. قد به ^h Lücke,

ergänzt nach S

فط له	سا ٥	صد ن	سا ٥	لازورد مخیر	شمال
ضه م ^b	نه ی	ق ن	نط ك	اصفر مخیر	شمال
ف ٥	س ك	قح ك	نط ل	حدیدی مخیر	شمال
صر ك	سز ل	ق ٥	س ل	وردی	شمال
قد كه ^c	نو م	قح م	نب ك	لازورد	شمال
قر مه	سب كه	قد له	سب ك	اصفر	(شمال) ^e
قط ك	نه مه	قه م	ئا ك	زیتی	شمال
قید یه ^e	بح ك	قكد ٥	سح ٥	احمر مشبع	شمال
قبح ٥	سز مه	قكه ٥	سح ٥	لازورد مخیر	شمال
قك ی	نط ی	قكج م	ند كه	لازورد	شمال
فكو مه	سا ل	قله ك	نز ٥	اصفر مخیر	شمال
فما م	ئا ك	قمج ن	بح ٥	حدیدی مخیر	شمال
قمر م	سه ٥	قنه نه	س ی	وردی	شمال
فمح ل	نز م	فط ٥	نب ن	اصفر	شمال
قد ٥	سه ٥	قتر ٥	سا ٥	لازورد	شمال
قسح كه	(ئا) ^h ٥	فسح كه	سد ل	اسود مخیر	مغربی
فسح كه	سد ل	قعط ل	سد ل	اسود مخیر	شمال
فسط ك	مح ل	فسط ك	بد ل	حدیدی	مغربی
فمح ك	مط مه	فمح ك	ند ل	اصفر مخیر	مشرقی

^a bei (۲۴۰۱) ارساما   ^b Hs. irrtümlich مه م   ^c bei (۲۲۲۷) اسقامسا
^d Hs. irrtümlich قك كه, richtig-   ^e bei (۲۲۲۹) und (۲۲۳۱) اسقامسا

* البحار التي على كرة الأرض المعصورة وجزائرها *

* البحر المغربي الخارج والشمالي الخارج *

أوله من طول ١٥ والعرض ٥ (١٦٧) [٥٥٣] يمر إلى طول ٢٥ والعرض ٥
(١٦٨) [٥٥٤] ويمر على صورة الطيلسان إلى طول ٣٥ والعرض ٥ (١٦٩)
[٥٥٥] ويمر إلى طول ٤٥ والعرض ٥ (١٧٠) [٥٥٦] ويمر على صورة قوارة إلى
طول ٥٥ والعرض ٥ (١٧١) [٥٥٧] ثم يمر إلى طول ٦٥ والعرض ٥
(١٧٢) [٥٥٨] ثم يمر إلى طول ٧٥ والعرض ٥ (١٧٣) [٥٥٩] ويمر إلى طول
٨٥ والعرض ٥ (١٧٤) يمر إلى طول ٩٥ والعرض ٥ (١٧٥) [٥٦٠]
ثم يمر على صورة الشابورة إلى طول ١٠٥ والعرض ٥ (١٧٦) [٥٦١] وهناك مصب
نهر رودس ويمر إلى طول ١١٥ والعرض ٥ (١٧٧) [٥٦٢] ويرجع مثل الشابورة
إلى طول ١٢٥ والعرض ٥ (١٧٨) [٥٦٣] ويمر إلى طول ١٣٥ والعرض ٥
حوسدس والعرض ٥ (١٧٩) [٥٦٤] ويمر إلى طول ١٤٥ والعرض ٥ (١٨٠)
[٥٦٥] ويمر إلى طول ١٥٥ والعرض ٥ (١٨١) [٥٦٦] ويمر إلى طول ١٦٥
والعرض ٥ (١٨٢) [٥٦٧] ويمر إلى طول ١٧٥ (ط ٥) والعرض ٥ (١٨٣) [٥٦٨]

ط صح Lücke, am Rande ٥ كح V. l. ٥ على Hs. ٥ ر V. l. ٥
so auch S

ويُعْرَضُ إِلَى طُولِ ح يَ وَالْعَرْضُ كَط يَ (٩٨٤) [٥٦٩] يَرَّ إِلَى طُولِ ح ط وَالْعَرْضُ لَا ط
 (٩٨٥) [٥٧٠] يَرَّ إِلَى طُولِ ح ل وَالْعَرْضُ لَب ط (٩٨٦) [٥٧١] وَيَرَّ عَلَى صَوْدَ
 قَوَادِ إِلَى طُولِ ر ل وَالْعَرْضُ لَهُ م* (٩٨٧) [٥٧٢] وَذَلِكَ عِنْدَ طَنْجَةِ شَمِّ يَتْرَكَ مَقْدَارَ
 ثَلَاثِي جُزْءٍ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ وَذَلِكَ عَلَى خَطِّ الْإِقْلِيمِ الَّذِي عَرْضُهُ لَوْ ط (٩٨٨) وَهَذَا
 الْمَوْضِعُ هُوَ مُتَّصِلٌ بِبَحْرِ طَنْجَةِ عَلَيْهِ^١ صَوْدَةُ صَنْمِينَ مِنْ نَحَاسٍ قَدْ حَمَلَا صَنْمَاءً^٢ آخَرَ بِرَجْلَيْهِ
 بِأَيْدِيهِمَا وَيَقَالُ إِنَّ هَذَا أَعْلَامُ هِرْقُلٍ^٣ الَّتِي لَمْ يَجَاوِزْهَا أَحَدٌ^٤ فَيَجُوزُ ذَلِكَ (الْمَوْضِعُ)^٥
 فَيَصِيرُ إِلَى طُولِ ن وَالْعَرْضُ لَوْ ك (٩٨٩) [٥٧٣] يَرَّ إِلَى طُولِ ر ه وَالْعَرْضُ لُ ز ي
 (٩٩٠) [٥٧٤] وَيَرَّ إِلَى طُولِ ه ط وَالْعَرْضُ لُ ر ي (٩٩١) [٥٧٥] يَرَّ إِلَى طُولِ د ط
 وَالْعَرْضُ لُ م (٩٩٢) [٥٧٦] يَرَّ إِلَى طُولِ د ل^٦ وَهَنَّاكَ مَصْبَ نَهْرٍ أَسَ وَالْعَرْضُ لَح ه
 (٩٩٣) [٥٧٧] يَرَّ إِلَى طُولِ د ي وَالْعَرْضُ لَح م^٧ (٩٩٤) [٥٧٨] يَرَّ إِلَى طُولِ و ل
 وَالْعَرْضُ لَط ه (٩٩٥) [٥٧٩] يَرَّ إِلَى طُولِ ه ل وَالْعَرْضُ لَط م (٩٩٦) [٥٨٠] يَرَّ
 إِلَى طُولِ و م وَالْعَرْضُ لَ ا ط (٩٩٧) [٥٨١] يَرَّ إِلَى طُولِ و ط وَالْعَرْضُ مَا ه^٨ (٩٩٨)
 [٥٨٢] يَرَّ إِلَى طُولِ و م وَالْعَرْضُ مَب ط (٩٩٩) [٥٨٣] يَرَّ إِلَى طُولِ و م وَالْعَرْضُ
 مَح ط (١٠٠٠) [٥٨٤] يَرَّ إِلَى طُولِ و (م) ^٩ وَالْعَرْضُ مَح ي (١٠٠١) [٥٨٥] يَرَّ
 إِلَى طُولِ و ك وَالْعَرْضُ مَد ط^{١٠} (١٠٠٢) [٥٨٦] يَرَّ إِلَى طُولِ ر ط^{١١} وَالْعَرْضُ مَد م

* am Hs. هزقل   * Hs. صم   * Hs. على   * V. l. ط له
 † fehlt in der Hs.   ‡ so ursprünglich in der Hs. und
 richtig mit Rücksicht auf (٩٩٢), in der Hs. jedoch nachträglich
 geändert in ر ك, v. l. ر ك   † V. l. ط ما   † Lücke, ergänzt nach S
 † V. l. م مد   † V. l. ر

[١٠٠٣] (٥٨٧) وهناك مصب نهر يري الى طول و نه والعرض مه مه [١٠٠٤] (٥٨٨)
ييري الى طول د^٥ والعرض مه كه [١٠٠٥] (٥٨٩) ييري الى طول سج ل والعرض مه كه
[١٠٠٦] (٥٩٠) ييري الى طول مد ل^٦ والعرض مد ل [١٠٠٧] (٥٩١) ييري الى طول بوك
والعرض مه مه [١٠٠٨] (٥٩٢) ثم ييري الى (طول)^٧ سج ه والعرض مد ل^٨ [١٠٠٩]
[٥٩٣] ييري الى طول سج نه والعرض (fol. 17^٥) مو كه [١٠١٠] (٥٩٤) ويمر على صورة
القنطرة الى طول يرين والعرض مره [١٠١١] (٥٩٥) وييري الى طول سج ل^٩ والعرض
مح^{١٠} [١٠١٢] (٥٩٦) ييري الى طول بط (ط)^{١١} والعرض مح^{١٢} [١٠١٣] (٥٩٧)
ييري الى طول بط ط^{١٣} والعرض مح م [١٠١٤] ييري الى طول سج ل والعرض مط نه
[١٠١٥] (٥٩٨) ييري الى طول بوك والعرض مط مه [١٠١٦] (٥٩٩) ييري الى طول
ك م والعرض ن ل [١٠١٧] (٦٠٠) ييري الى طول كيه والعرض ناه [١٠١٨] (٦٠١)
ييري الى طول كه ط^{١٤} والعرض نه ط [١٠١٩] (٦٠٢) ييري الى طول كه مه والعرض
ند م^{١٥} [١٠٢٠] (٦٠٣) ييري الى طول لو ط والعرض سا كه [١٠٢١] (٦٠٤) ييري الى
طول سج ل والعرض سال [١٠٢٢] (٦٠٥) ويرجع الى طول لول والعرض سج نه
[١٠٢٣] (٦٠٦) ييري الى طول م ل والعرض سج ط [١٠٢٤] (٦٠٧) ييري الى طول
نا ط والعرض نج م [١٠٢٥] (٦٠٨) ييري الى طول نو ط والعرض نظى [١٠٢٦]
[٦٠٩] ييري على صورة الطيلسان الى طول سول والعرض عا مه [١٠٢٧] (٦١٠) ييري

سج ك. V. 1. ^{١٤} مه ل. V. 1. ^{١١} fehlt in der Hs. ^{١٢} سج ل. V. 1. ^{١٣}

كه ه. V. 1. ^{١٥} سج ل. V. 1. ^{١٦} سج م. V. 1. ^{١٧} Lücke, ergänzt nach S

ند ح. V. 1. ^{١٨}

الى طول س س والعرض عب س (١٠٢٨) [٦١١] ير الى طول نـح س والعرض عـح س
 (١٠٢٩) [٦١٢] ويرجع من هناك الى طول جزء واحد والعرض عـح س (١٠٣٠)
 [٦١٣] ويرجع على طول ا س من عرض عـح س الى عرض س ي على سمت طول جزء
 واحد* فيرجع الى الموضع الذى فيه ابتدأنا بذكره* *

* بحر طنجة وبحر مرطاس^و وبحر افريقية^ه

وبحر برقة وبحر مصر والشام وبحر رقة^و

ولزقها كلها متصلة بعضها ببعض *

الابتداء من بحر طنجة من عند الأضام النحاس من طول ذل والعرض له م^ه (ير^ه)
 الى طول ح ل والعرض له ل (١٠٣١) [٦١٥] ير الى طول ي س والعرض لح م
 (١٠٣٢) [٦١٦] ير الى طول يح س والعرض لح ك (١٠٣٣) [٦١٧] ير الى طول
 يد س والعرض لب ل (١٠٣٤) [٦١٨] ير الى طول يح س والعرض لب س (١٠٣٥)
 [٦١٩] وهناك مصب نهر خليفان ير الى طول كـح س والعرض لب س (١٠٣٦) [٦٢٠]
 وير على صورة الطيلسان^ا ير بعرض لح س (١٠٣٧) [٦٢١] وير الى طول لب س
 والعرض لب س (١٠٣٨) [٦٢٢] ير الى مدينة ثقا (ومدينة^ك ذياردطس وير الى

* s. (١٥٥٨) ^ه von späterer Hand تا بذكره^ب = (١٦٧)

^د s. (١٥٥٩) ^و s. (١٥٨٠) ^ز s. (١٥٧٠) ^س Hs. ل م^م das

Richtige am Rande; = (١٨٧) ^ه fehlt in der Hs. ^ي in der

Hs. vorher قـوارة ^ك fehlt in der Hs.

طول له ل والعرض لب σ (١٠٣٩) [٦٢٣] ير الى طول لط σ والعرض لب η
 (١٠٤٠) [٦٢٤] ير الى طول ما كه والعرض لان (١٠٤١) [٦٢٥] ويتزل مع مدينة
 اسفادوس* ومع اسفلها الى طول ما ن والعرض لب ن^٥ (١٠٤٢) [٦٢٦] ير الى
 مدينة اقبالينا ير بأسفلها الى طول مول^٥ والعرض لا ك^٥ (١٠٤٣) [٦٢٧] ثم ير الى
طول ندل والعرض لال^٥ (١٠٤٤) [٦٢٨] ير الى طول نه σ والعرض لح σ (١٠٤٥)
 [٦٢٩] و ير على صورة القوارة الى طول نو σ والعرض لد σ ^٤ (١٠٤٦) [٦٣٠] ثم
ير بياقا وأرسوف وقيسارية^٥ وطرابلس واللاذقية ير الى طول سا σ ^٥ والعرض لد له
 (١٠٤٧) [٦٣١] ير الى طول سا σ والعرض له ك (١٠٤٨) [٦٣٢] ويرجع الى طول
ر^٥ والعرض له م (١٠٤٩) [٦٣٣] ير الى طول تام والعرض له مه (١٠٥٠) [٦٣٤]
 (fol. 17^b) و ير على صورة القوارة الى طول ناك والعرض لرى (١٠٥١) [٦٣٥] متصل*
 بمدينة افاسس و ير على صورة الطيلسان الى طول مط م والعرض لط ه (١٠٥٢) [٦٣٦]
ير بأسفل مدينة بطرون ويصير الى طول مط σ ^١ والعرض ما σ ^٢ (١٠٥٣) [٦٣٧]
و ير على صورة الطيلسان بماس^{١*} لمدينة نيقوموديا عند طول تا ه والعرض مدم (١٠٥٤)
 [٦٣٨] و ير بأسفل مدينة حلقيدون ويصير الى طول ن م والعرض مر σ (١٠٥٥)
 [٦٣٩] ير على صورة القوارة الى طول نح σ والعرض موم^٣ (١٠٥٦) [٦٤٠] موضع
 مسيل ثلثة انهار ويمز بمدينة هرقله ومدينة افورون^٤ ومدينة سيناي و ير هنالك بمصب

لب ن V. l. ^٤ مون V. l. ^٥ لب ي V. l. ^٦ اسفادوس V. l. ^٧

لب ل V. l. ^٨ لد ه V. l. ^٩ am Rande, von späterer Hand

سا ه V. l. ^{١٠} مط ه V. l. ^{١١} ما ه V. l. ^{١٢} بماس Hs. ^{١٣} verbessert

افورون V. l. ^{١٤} مر م V. l. ^{١٥} nach dem Sprachgebrauch der Hs.

اربعة اناهار وبمدينة فلحس^٥ الى طول سال والعرض مر^٥ (١٠٥٧) [٦٤١] وير
على صورة القوارة الى اسفل مدينة قرمى ير الى طول سح م والعرض مون (١٠٥٨)
[٦٤٢] ير الى طول سدك^٤ والعرض مو^٥ (١٠٥٩) [٦٤٣] ير الى طول سه^٥
والعرض موك (١٠٦٠) [٦٤٤] ير الى طول سه ل والعرض مو^٥ (١٠٦١) [٦٤٥]
ير الى طول ع ل والعرض مه^٤ (١٠٦٢) [٦٤٦] وير بمدينة دسقاربا ويضرب
جبل قوفا مع المدينة وير مع الجبل الى طول عال والعرض مر ل (١٠٦٣) [٦٤٧]
وير الى طول عا^٥ والعرض سح^٥ (١٠٦٤) [٦٤٨] ير الى طول عال والعرض
مط^١ (١٠٦٥) [٦٤٩] ير الى طول ع مه والعرض مط مه (١٠٦٦) [٦٥٠] ير
الى طول سطل والعرض مط ن (١٠٦٧) [٦٥١] ير الى اسفل مدينة اروشيه وير
الى^٢ طول سول والعرض مط مه (١٠٦٨) [٦٥٢] ير الى طول سول والعرض ن ل
(١٠٦٩) [٦٥٣] ير الى طول سح ه والعرض نب^٣ (١٠٧٠) [٦٥٤] ير الى طول
سب ك والعرض نج مه (١٠٧١) [٦٥٥] ير الى طول سب ه والعرض سح مه (١٠٧٢)
[٦٥٦] ير باسفل مدينة ثاورسانا الى طول سال والعرض ثا ن (١٠٧٣) [٦٥٧] ثم
ير على صورة الطيلسان بعرض نب مه (١٠٧٤) [٦٥٨] ويصير الى طول ندل والعرض
نال (١٠٧٥) [٦٥٩] وير باسفل مدينة اوقريطيا الى طول ندل والعرض نب ل^٥ (١٠٧٦)
[٦٦٠] ير الى طول سح م والعرض م ل^٥ (١٠٧٧) [٦٦١] ير الى طول سح ل^٥ والعرض

٥ V. l. مر ٥ V. l. سدل ٥ V. l. فلحس
٥ V. l. سول ٤ V. l. مه ٥ V. l. عا ٥ fehlt in der Hs.
١ V. l. مط ١ Hs. على ١ V. ll. سون، موك ٣ V. l. نب
٥ V. l. ل ٥ Hs. undentlich; v. l. س ٥ V. l. سح م

ن م (١٠٧٨) [٦٦٢] ير الى طول نامه والعرض ن مه^٥ (١٠٧٩) [٦٦٣] (fol, 18^٥)
 ويرجع الى طول ب مه^٥ والعرض مال (١٠٨٠) [٦٦٤] ير بأسفل مدينة راسنياس
وير على صورة الطيلسان بمصّب تسعة انهار الى طول نا مه^٥ والعرض مط مه^٥ (١٠٨١)
 [٦٦٥] ير الى اسفل مدينة اسطورا عند طول مح ن والعرض مح ل (١٠٨٢) [٦٦٦]
ير على صورة الطيلسان الى طول ن مه^٥ والعرض مريه (١٠٨٣) [٦٦٧] وير بأسفل
مدينة القسطنطينية ويصير الى طول ن مه^٥ والعرض مدل (١٠٨٤) [٦٦٨] وير الى
اسفل مدينة افود عند طول مح مه^٥ والعرض مح ك (١٠٨٥) [٦٦٩] ير الى طول مط مه^٥
والعرض مح مه^٥ (١٠٨٦) [٦٧٠] ير الى طول مط مه^٥ والعرض مب مه^٥ (١٠٨٧)
 [٦٧١] ير الى طول مح مه^٥ والعرض ما مه^٥ (١٠٨٨) [٦٧٢] ير الى طول مزل والعرض
مب ل (١٠٨٩) [٦٧٣] ير الى طول مدن والعرض مب كه (١٠٩٠) [٦٧٤] يأس ف^٤
مدينة اسلنيو ير الى طول مول والعرض ما م (١٠٩١) [٦٧٥] ير الى طول مدل
والعرض ما مه^٥ (١٠٩٢) [٦٧٦] ير الى طول موم والعرض ما مه^٥ (١٠٩٣) [٦٧٧]
ير الى طول مه ك^١ والعرض م ل (١٠٩٤) [٦٧٨] ير الى طول مول ك^١ والعرض م ك^١
 (١٠٩٥) [٦٧٩] ير الى طول مه مه^٥ والعرض م مه^٥ (١٠٩٦) [٦٨٠] وفيه مصّب
نهرين ير الى طول مول والعرض لطل (١٠٩٧) [٦٨١] ير الى طول مه ل والعرض
لطيّه (١٠٩٧/١) [٦٨٢] ير الى طول مول والعرض لط مه^٥ (١٠٩٧/٢) [٦٨٣] >^٥
ير الى طول مزي والعرض لوي (١٠٩٨) [٦٨٤] ير الى طول موي والعرض لوي

ن م V. l. ^٥ مط مه^٥ V. l. ^٥ ما مه^٥ V. l. ^٥ Hs. beschädigt ^٥ ن مه^٥ V. l. ^٥

مه ط V. l. ^٥ م ك^١ Hs. irrthümlich ^١ ما مه^٥ V. l. ^٥ شم Hs. ^٥ مماس Hs. ^٤

مه^٥ fehlt in ^٥ م ك^١ V. l. ^٥ مه^٥ V. l. ^٥ موك^١ Hs. irrthümlich ^١ موك^١ V. l. ^٥

der Hs., ergänzt nach S

(١٠٩٩) [٦٨٥] يَرّ الى طول موم^٥ والعرض لدن^٦ (١١٠٠) [٦٨٦] يَرّ الى طول
 مه ل^٧ والعرض لدن (١١٠١) [٦٨٧] ويَرّ على صورة القوارة الى طول مدل^٨ والعرض
 لوس^٩ (١١٠٢) [٦٨٨] يَرّ الى طول موكه العرض لومه (١١٠٣) [٦٨٩] تماس* مدينة
ويَرّ الى طول مدس^٤ العرض لزن (١١٠٤) [٦٩٠] يَرّ على صورة الطيلسان الى طول
 م مه^٥ العرض م ن (١١٠٥) [٦٩١] ويَرّ الى طول م مه العرض مح ل (١١٠٦)
 [٦٩٢] ويَرّ على صورة الطيلسان الى اسفل مدينة سادر^٦ عند طول لح س^١ العرض
 مدم (١١٠٧) [٦٩٣] يَرّ الى طول لايه والعرض مذك^٨ (١١٠٨) [٦٩٤] مصبّ نهر ويرجع
 الى طول لح س^١ والعرض مب م^٣ (١١٠٩) [٦٩٥] (ويَرّ)^٨ على صورة القوارة الى طول
 لح ن والعرض ما س (١١١٠) [٦٩٦] يَرّ الى طول لح س^٥ والعرض م ن (١١١١)
 [٦٩٧] يَرّ الى طول لول العرض ما ن (١١١٢) [٦٩٨] يَرّ على صورة^٩ القوارة
 ويضرب الاقليم الخامس ويَرّ الى اسفل رومية الكبيرة وينتهي الى طول له س^٥ والعرض
 مامه (١١١٣) [٦٩٩] ويَرّ بأسفل (fol. 18^b) مدينة اسطانا الى طول لد س^٩ والعرض
 م ن (١١١٤) [٧٠٠] يَرّ الى طول كزه^٤ والعرض مل ل (١١١٥) [٧٠١] تماس* جبل
 اروس^٥ يَرّ الى طول ك م والعرض مل ل (١١١٦) [٧٠٢] متصل* (ب) جبل هيكل
 الزهرة يَرّ الى طول يد س^٥ والعرض لوم (١١١٧) [٧٠٣] متصل* بجبل ابدواقرا ويَرّ

مه ل. V. l. ^٨ مول، مدل. V. ll. ^٥ لون، لوى. V. ll. ^٦ موى. V. l. ^٧
 لح. V. l. ^١ سادر. V. l. ^٢ م. V. l. ^٣ مده. V. l. ^٤ لوه. V. l. ^٥
 لح. V. l. ^١ (٢٠٩٨) verbessert nach مط. v. l. م، Hs. irrthümlich ^٢
 لح. V. l. ^٥ ل. V. l. ^٥ fehlt in der Hs. ^٦ لطن. V. l. ^٧ Lütke, ergänzt
 fehlt in ^٨ اروس. V. l. ^٩ Hs. undeutlich ^٩ كزى. V. l. ^٩ لدى. V. l. ^٩
 der Hs.

الى طول ح ك^٥ والعرض ل^٥ ح^٥ (١١١٨) [٧٠٤] ماس* ليل لوس ير الى طول ح^٥ ح^٥
والعرض لوك (١١١٩) [٧٠٥] ير الى طول ذل والعرض لوك (١١٢٠) [٧٠٦]
متصل* ببحر* المغربى الخارج وموضع الأصنام الثلاثة التى ذكرناها آنفاً *

* بحر القلزم وبحر* الأخضر وبحر السند
وبحر الهند وبحر الصين وبحر البصرة
بعضها متصل ببعض وهو البحر الكبير*

اوله من^٤ طول نه ن والعرض كح^٥ ح^٥ (١١٢١) [٧٠٧] ماس* لمدينة القلزم وجبل وير
الى طول نح^٥ ح^٥ والعرض كد^٥ ح^٥ (١١٢٢) [٧٠٨] وير الى طول نط^٥ ح^٥ والعرض كا^٥ ح^٥
(١١٢٣) [٧٠٩] وير الى طول نط^٥ ح^٥ والعرض كك^٥ ح^٥ (١١٢٤) [٧١٠] ير على صورة
الطيسان ير بطول نزم (١١٢٥) [٧١١] وير بمدينة ثاس^٤ وينتهى الى طول سج مه
والعرض بول (١١٢٦) [٧١٢] ير الى طول سج ي والعرض بدك (١١٢٧) [٧١٣]
ير الى طول نط^٥ ح^٥ والعرض بب^٥ ح^٥ (١١٢٨) [٧١٤] ير على صورة لطيسان الى اسفل
مدينة شابث عند طول سج ه والعرض ي ن (١١٢٩) [٧١٥] ير الى طول نط^٥ ح^٥
والعرض ي ن (١١٣٠) [٧١٦] ير الى طول نط^٥ ح^٥ والعرض ي ح^٥ (١١٣١) [٧١٧]
ير الى طول سال والعرض ح ي (١١٣٢) [٧١٨] مع اسفل مدينة وير على صورة

^٤ spätere Einfügung   ^٥ ح   ^٥ ل   ^٥ ح

ط ك   شاش   ك ك   ك ك

الطليسان الى طول سح يه والعرض ى ل (١١٣٣) [٧١٩] ير الى طول سدم والعرض
ى ك (١١٣٤) [٧٢٠] وهذا الموضع هو اول حد بحر* الأخضر* وير الى طول سد ل
والعرض ه ك (١١٣٥) [٧٢١] ير الى طول سه ك^٥ والعرض ه س (١١٣٦) [٧٢٢]
ير الى طول سح س والعرض ه يه^٥ (١١٣٧) [٧٢٣] ير بأسفل مدينة عند طول سطل
والعرض وى^٥ (١١٣٨) [٧٢٤] وير على صورة القوادة (بقرب^٥ اسفل مدينة الطيب
 fol. 19^٥) ومماس* لأسفل مدينة قتانا عند طول عب ل والعرض ب ك^٥ (١١٣٩) [٧٢٥]
ير الى طول سوك والعرض خلف خط الاستوى* س ك (١١٤٠) [٧٢٦] ير الى طول
سح م والعرض ح ل خلف الاستوى* (١١٤١) [٧٢٧] وير الى اسفل مدينة رافاطا
عند طول سه س والعرض زل خلف الاستوى* (١١٤٢) [٧٢٨] وير الى طول سح س
والعرض يح س (١١٤٣) [٧٢٩] * وهذه العروض التى نذكرها هي خلف خط الاستوى*
الى ان تجوز^٥ فنذكر ذلك* ير الى طول عب س والعرض د س^٥ (١١٤٤) [٧٣٠]
ير الى طول قيب س والعرض د س (١١٤٥) [٧٣١] ير الى طول قسد س والعرض
يح ل (١١٤٦) [٧٣٢] وهذا الموضع مماس للبحر المظلم وير الى البحر الأخضر* الى
طول قسد س والعرض ى س^١ (١١٤٧) [٧٣٣] ير الى طول قسام والعرض ى س^١
 (١١٤٨) [٧٣٤] وير الى طول قسج ي والعرض وك^٥ (١١٤٩) [٧٣٥] ير على
صورة الطليسان الى طول قسا ه والعرض ج س^٥ (١١٥٠) [٧٣٦] وير على صورة

^٥ V. l. بحر الصين   ^٥ V. l. سد ك   ^٥ Hs. stark beschädigt, er-
 gänzt nach S   ^٥ V. l. س و   ^٥ Hs. stark beschädigt   ^٥ V. l. ح ك
^٥ fehlt in der Hs.   ^٥ V. l. س ه   ^١ in der Hs. folgt hier الى
^٥ V. l. البحر المظلم   ^١ V. l. د س   ^١ V. l. ى ه   ^١ V. l. ول   ^٥ V. l. د ه

القوارة الى طول قنزل (١١٥١) [٧٣٧] ثم يصير الى طول قسا ^٥ والعرض ^٥ الى خط الاستوى* (١١٥٢) [٧٣٨] * ثم يصير العرض الذى نذكره (١١٥٣) الى مالم نزل نذكره من اول الكتاب * فيمر من هناك على صورة الطليسان الى طول قسبى (١١٥٣) [٧٣٩] ويصير الى طول قس ^٥ والعرض ^٥ (١١٥٤) [٧٤٠] يمر على صورة القوارة الى طول ققط ^٥ (١١٥٥) [٧٤١] ويصير الى طول قس ^٥ والعرض طل (١١٥٦) [٧٤٢] يمر على صورة الطليسان يمر بطول قسا ل (١١٥٧) [٧٤٣] ويصير الى طول قس ن والعرض بوك^٥ (١١٥٨) [٧٤٤] يمر على صورة الطليسان ايضا يمر بمدينة اسفندر وهي مدينة المرفأ يمر الى طول فر ^٥ (والعرض بوك^٥) (١١٥٩) [٧٤٥] ويصير الى طول فح ^٥ والعرض بول (١١٦٠) [٧٤٦] ويمر على صورة الطليسان ايضا بمدينة فرداثر ومصب نهر دوايس ويصير الى طول قدم والعرض ح ك (١١٦١) [٧٤٧] ويمر بمصب نهر سالس ويصير الى طول قا ^٥ والعرض ح ^٥ (١١٦٢) [٧٤٨] ويمر الى طول فتال والعرض (fol. 19^b) اى (١١٦٣) [٧٤٩] ويمر بأسفل مدينة سمردن ويصير الى طول قوى والعرض ايه (١١٦٤) [٧٥٠] ويمر الى طول قوى^٤ والعرض ح ك (١١٦٥) ^٤ ويمر على ^٥ صورة القوارة بمصب نهر حوسان ويصير الى طول قمه مه والعرض دك (١١٦٦) [٧٥٣] ويمر على صورة الطليسان الى طول فر ^٥ والعرض زه (١١٦٧) [٧٥٤] ويمر على صورة القوارة الى طول ققط ^٥

^٥ fehlt in der Hs.

^٥ V. l. قصر

^٥ V. l. بول

^٤ fehlt in der Hs., ergänzt nach S

^٤ die hier beginnende

Halbinsel wird bei (١٧٢٠) *الذهانية* genannt

^٤ V. l. قوم

^٤ vgl. [٧٥١], [٧٥٢]

^٥ von späterer Hand

^٥ Hs. un-

deutlich, eventuell zu lesen ^٥ فر

والعرض^ز (١١٦٨) ويمر على صورة القوارة الى طول قط^ب (٥) والعرض ح ل
 (١١٦٩) [٧٥٥] يمر على صورة الطيلسان الى طول قح ل والعرض ي^س (١١٧٠)
 [٧٥٦] ويمر على صورة الطيلسان ويمر بمصب نهر مسوعس^د ويصير الى طول قول
 والعرض ما^س (١١٧١) [٧٥٧] ويمر على صورة القوارة يمر بعرض ط ل (١١٧٢)
 [٧٥٨] ويصير الى طول قه ك والعرض ي^س (١١٧٣) [٧٥٩] موضع مصب نهر
 طماس ويمر الى طول هـ^س والعرض ما^س (١١٧٤) [٧٦٠] ويمر الى طول قح^ف
 والعرض هـ^س (١١٧٥) [٧٦١] ويمر الى طول قامه والعرض هـ^م (١١٧٦) [٧٦٢]
 يمر على صورة الطيلسان يمر بمصب عشرة انهار منها نهر جنجس^ه ونهر دالس ونهر
 سروي^ب ونهر اسندوس وعير ذلك مما لا اسم له في الصورة ويصير الى طول قل ل^ا
 والعرض ح^س (١١٧٧) [٧٦٣] ويمر على صورة القوارة يمر بعرض ب ل (١١٧٨)
 [٧٦٤] ويمر الى طول قكول والعرض ب م (١١٧٩) [٧٦٥] ويمر الى طول قكوك
 والعرض د م (١١٨٠) [٧٦٦] مصب نهر ثوس يمر الى طول فكج^ك والعرض
 يوك (١١٨١) [٧٦٧] ثم يمر الى طول فك هـ والعرض هـ م (١١٨٢) [٧٦٨] وقد
 مر بأسفل مدينة نبيرا ويمر الى طول فك^س والعرض د^س (١١٨٣) [٧٦٩] ويمر
 الى طول قير م والعرض هـ^س (١١٨٤) [٧٧٠] يمر الى طول قيوم والعرض هـ ك

^{a-b} genaue Wiederholung des unmittelbar Vorhergehenden, viel-
 leicht auf ein Versehen des Abschreibers zurückzuführen ^b fehlt
 in der Hs. ^د مسوعس ^ا ي م ^{هـ} ما ^ف V. l. ^س مسوح
^{هـ} Hs. ححس ^ب V. ll. لارول، لارول ^ا V. ll. قل ك ^ب
^ك V. l. فكج ^{هـ} V. l. هـ

(١١٨٥) [٧٧١] يَرّ الى طول قيونه والعرض سج م (١١٨٦) [٧٧٢] ويَرّ بأسفل
مدينة قطارا ومصّب نهر فودس ويصير الى طول فح ل والعرض بدن (١١٨٧) [٧٧٣]
ويَرّ بمدينة موزيرس ومصّب نهر فودس ويصير الى طول فط ط والعرض بوي (١١٨٨)
[٧٧٤] يَرّ الى طول قه م والعرض سج مه (١١٨٩) [٧٧٥] يَرّ الى طول قر ط والعرض
بول (١١٩٠) [٧٧٦] مماس* لمدينة قاطلا* يَرّ الى طول قد ل والعرض (fol. 20*)
ر مه (١١٩١) [٧٧٧] يَرّ الى طول قوم والعرض سج ل (١١٩٢) [٧٧٨] يَرّ الى طول
قه ن والعرض ط ط (١١٩٣) [٧٧٩] يَرّ الى طول قول والعرض ط ك (١١٩٤)
[٧٨٠] يَرّ الى طول قو ط والعرض ط م (١١٩٥) [٧٨١] يَرّ الى طول قوك والعرض
ك ط (١١٩٦) [٧٨٢] ويَرّ بمدينة اميرس ويَرّ الى طول فح ط والعرض لك ي (١١٩٧)
[٧٨٣] يَرّ الى طول قب م والعرض لك م (١١٩٨) [٧٨٤] يَرّ الى طول ق ط والعرض
لك ي (١١٩٩) [٧٨٥] يَرّ الى طول صط م والعرض كاي (١٢٠٠) [٧٨٦] يَرّ الى^٩
طول^٩ صح م والعرض كايه (١٢٠١) [٧٨٧] يَرّ على صورة القوارة يَرّ بعرض لك ك
(١٢٠٢) [٧٨٨] ويَرّ الى اسفل مدينة عند طول صوك والعرض كال^٩ (١٢٠٣) [٧٨٩]
يَرّ الى^٩ طول فز ط والعرض كايه (١٢٠٤) [٧٩٠] وهذا الموضع عند الدردور يَرّ
على صورة القوارة يَرّ بطول فول (١٢٠٥) [٧٩١] ويصير الى طول فز ط والعرض
كح ط^١ (١٢٠٦) [٧٩٢] ويَرّ على صورة القوارة يَرّ بعرض كح ل (١٢٠٧) [٧٩٣]

ق م. l. ١. ^٩ قو. l. ١. ^٩ Hs. überklebt, undeutlich
ك ل. l. ١. ^٩ صح. l. ١. ^٩ von späterer Hand
كح. l. ١. ^١ فز. l. ١. ^٩ späterer Hand

ويصير الى طول ص^٥ والعرض كج^٥ (١٢٠٨) [٧٩٤] ويمر الى طول صب^٥ كه
 والعرض كب^٥ ك (١٢٠٩) [٧٩٥] ويمر على صورة الطيلسان يمر بمدينة النثرون ومدينة
 للدبل^٥ ويمر الى طول قو^٥ والعرض كط^٥ (١٢١٠) [٧٩٦] ويمر بمدينة تيزونان^٥
 وسيراف وجناب^٥ ومهروبان^٥ وعبادان ويصير الى طول عح^٥ م والعرض ل^٥ ك (١٢١١)
 [٧٩٧] ويمر على صورة الطيلسان يمر بمدينة البحرين ويصير الى طول عه^٥ والعرض
 كد^٥ (١٢١٢) [٧٩٨] ويمر الى طول فه^٥ ك^٥ والعرض كك^٥ (١٢١٣) [٧٩٩] ويمر
 على صورة القوارة يمر بطول هه^٥ ل (١٢١٤) [٨٠٠] ويصير الى طول هه^٥ والعرض
 كا^٥ (١٢١٥) [٨٠١] ويمر على صورة الطيلسان يمر بمدينة عمان ويصير الى طول فدل
 والعرض حح^٥ ك^٥ (١٢١٦) [٨٠٢] ويمر على صورة الطيلسان يمر بعرض يط^٥ (١٢١٧)
 [٨٠٣] ويصير الى طول عط^٥ والعرض يول (١٢١٨) [٨٠٤] ويمر بأسفل مدينة ويمر
 الى طول فاه^٥ والعرض حح^٥ ك^٥ (١٢١٩) [٨٠٥] ويمر الى طول عزل^٥ م والعرض حح^٥ م
 (١٢٢٠) [٨٠٦] ويمر على صورة القوارة يمر بعرض بب^٥ ن (١٢٢١) [٨٠٧] ويصير
 الى طول عو^٥ والعرض دد^٥ (١٢٢٢) [٨٠٨] ويمر الى طول عه^٥ ي والعرض حح^٥ ن
 (١٢٢٣) [٨٠٩] ويمر على صورة القوارة الى طول عام^٥ والعرض ب^٥ (١٢٢٤)
 [٨١٠] ويمر على صورة القوارة الى طول سزل^٥ والعرض ي^٥ ك (١٢٢٥) [٨١١] ويمر
 بمدينة ساواي ويصير الى طول سح^٥ ي والعرض نام^٥ (١٢٢٦) [٨١٢] ويمر بمدينة

السرون. Hs. ^٥ Hs. undeutlich, Text hergestellt nach S كج^٥ V. l. ^٥
 ماهروان. Hs. ^٥ جناب^٥ Hs. ^٥ ثاين^٥ Hs. ^٥ الدبل^٥ Hs. ^٥ الوزن^٥ V. l. ^٥
 حح^٥ V. ll. ^٥ حح^٥ V. l. ^٥ حح^٥ V. l. ^٥ كط^٥ V. l. ^٥ فه^٥ V. l. ^٥
 دد^٥ V. l. ^٥ بي^٥ V. l. ^٥ عو^٥ V. l. ^٥

الفس^٥ ويصير الى طول سج^٥ والعرض سج^ك (١٢٢٧) [٨١٣] ويروى بمدينة مارا
ويصير الى طول سج^٥ والعرض (fol. 20^b) سج^٥ (١٢٢٨) [٨١٤] ويروى على صورة
القوارة يروى بمصب نهرين ويصير الى طول سج^٥ والعرض كال (١٢٢٩) [٨١٥] ويروى
بجدة والجار^٥ ويصير الى طول سج^٥ والعرض كو^٥ (١٢٣٠) [٨١٦] ويروى على صورة
الطيلسان يروى (ب) قرب مدين وأسفل مدينة القلزم ويصير الى الموضع اذى منه بدأنا
عند طول نه^٥ والعرض كح^٥ *

* بحر خوارزم وبحر جرجان وطبرستان والديلم واحد *

الابتداء من طول عدم مماس* جبل يون والعرض مح^٥ (١٢٣١) [٨٣٩] يروى الى طول
عو^٥ والعرض لزن (١٢٣٢) [٨٤٠] يروى الى طول عزل والعرض لح^٥ (١٢٣٣)
[٨٤١] ويروى الى طول عح^٥ م والعرض لح^٥ م^١ (١٢٣٤) [٨٤٢] يروى الى طول عط^٥
والعرض لطل (١٢٣٥) [٨٤٣] يروى الى طول فا^٥ والعرض لط^٥ مه (١٢٣٦) [٨٤٤]
يروى الى طول فز^٥ والعرض مب^٥ ل (١٢٣٧) [٨٤٥] يروى الى طول فزم^٥ والعرض مح^٥ ك
(١٢٣٨) [٨٤٦] يروى الى طول ص^٥ والعرض مب^٥ ك (١٢٣٩) [٨٤٧] يروى الى طول

^٥ Hs. beschädigt, eventuell
^٥ Hs. القس
^٥ V. l. سج
zu lesen لسه, Text hergestellt nach S
^٥ Hs. الحار
^٥ fehlt
in der Hs.
^٥ Hs. irrthümlich بدن
^٥ = (١٢٢١)
^٥ V. l. سج
^٥ V. l. سج
^٥ V. l. سج

ص م^٢ والعرض مد^٣ (١٢٤٠) [٨٤٨] يرّ الى طول ص ك والعرض مه^٤ (١٢٤١)
 [٨٤٩] ويرّ الى طول ص ل والعرض مو^٥ (١٢٤٢) [٨٥٠] يرّ على صورة الطيلسان
 الى طول فط^٦ والعرض مح ل (١٢٤٣) [٨٥١] ويرّ على صورة القوادة يرّ بطول
 فح ك^٧ (١٢٤٤) [٨٥٢] ويصير الى طول فط ك^٨ والعرض ن^٩ (١٢٤٥) [٨٥٣]
 ويرّ على صورة الطيلسان يرّ بطول فط ل^١ (١٢٤٦) [٨٥٤] ويصير الى طول فح ل
 (١٢٤٧) [٨٥٥] ويرّ الى طول فر^٢ والعرض ن ك (١٢٤٨) [٨٥٦] ويرّ الى طول
 فول^٣ والعرض ن م (١٢٤٩) [٨٥٧] ويرّ على صورة القوادة يرّ بعرض ن ك (١٢٥٠)
 [٨٥٨] ويصير الى طول ه ل والعرض مال (١٢٥١) [٨٥٩] ويرّ على صورة الطيلسان
 الى طول فدل والعرض ن ك (١٢٥٢) [٨٦٠] ويصير الى طول فح^٤ والعرض ناي
 (١٢٥٣) [٨٦١] ويرّ على صورة الطيلسان الى طول فب^٥ والعرض مط ك (١٢٥٤)
 [٨٦٢] ويرّ الى طول فا^٦ والعرض مط ل^٧ (١٢٥٥) [٨٦٣] ويرّ الى طول عح^٨
 والعرض مح ي (١٢٥٦) [٨٦٤] ويرّ بعصب نهرين ويرّ الى طول عزم والعرض مو^٩
 (١٢٥٧) [٨٦٥] يرّ الى طول عوى والعرض مه ك (١٢٥٨) [٨٦٦] يرّ على صورة
 القوادة يرّ بعرض مدل^{١٠} (١٢٥٩) [٨٦٧] ويصير الى طول عو^{١١} والعرض مد^{١٢}
 (١٢٦٠) [٨٦٨] ويرّ فيماس الجبل الذى ابتدأنا منه وهو جبل نون يماسه عند طول
 عدم^{١٣} والعرض ميج ن^{١٤} *

^a Hs. irrötümlich صرم ^b V. l. ك مد ^c V. l. ه مه ^d V. l. م مر
^e Hs. قط ق ^f Hs. قح ك ^g Hs. قط ك ^h ist von späterer
 Hand; v. l. ن ه ⁱ Hs. قط ل ^k Hs. قول ^l V. l. ف فب
^m V. l. ك مط ⁿ V. l. كح ^o V. l. م مر ^p V. l. مزل ^q V. l. ع عه
^r doch vgl. die B von (١٢٣١) ^s = (١٢٣١)

* البحر المظلم *

حدّه من حدّ بحر الصين أوّله عند طول قسد $\overline{\text{قسد}}$ والعرض $\overline{\text{قسد}}$ خلف خطّ الاستواء.^a
 (fol. 22^a)^b (يُمرّ إلى طول قسد $\overline{\text{قسد}}$ والعرض $\overline{\text{قسد}}$ ل خلف خطّ الاستواء)^c يمرّ إلى طول
 قف $\overline{\text{قف}}$ والعرض $\overline{\text{قف}}$ ل (خلف خطّ الاستواء)^e (١٢٦١) [٨١٧] يمرّ إلى طول قف $\overline{\text{قف}}$
 والعرض $\overline{\text{قف}}$ كز $\overline{\text{قف}}$ (١٢٦٢) [٨١٨] ويمرّ على صورة الطيلسان يمرّ بعرض (كح $\overline{\text{كح}}$)^f (١٢٦٣)
 [٨١٩] ويماسّ جبل نهر سفن المحيط بيا جوج ويصير إلى طول فسط $\overline{\text{فسط}}$ والعرض
 كه ل^g (١٢٦٤) [٨٢٠] ويمرّ إلى طول فعال والعرض كاي (١٢٦٥) [٨٢١] ويمرّ
 إلى طول فصح ل والعرض كح $\overline{\text{كح}}$ (١٢٦٦) [٨٢٢] يمرّ إلى طول فصح $\overline{\text{فصح}}$ والعرض كد $\overline{\text{كد}}$
 (١٢٦٧) [٨٢٣] (يمرّ)^h إلى طول فمول والعرض كه م (١٢٦٨) [٨٢٤] يمرّ إلى طول

^a = (١١٤٧)   ^b fol. 21^a enthält eine Darstellung der verschiedenen Küstenformen, die nach Anweisung der Hs. unmittelbar vor der Beschreibung des بحر المظلم ihren Platz hat: هذه الصورة موضعها (sic!);
 (s. Tafel II); قبل قوله البحر المظلم حدّه من حدّ بحر الصين أوّله عند طول قسد ه (sic!);
 fol. 21^b ist unbeschrieben   ^c = (١١٤٦)   ^d diese für die Erkenntnis der Verbindung zwischen بحر الصين und البحر المظلم wichtige Stelle fehlt in der Hs.; ergänzt nach S   ^e fehlt in der Hs.; über der B-Angabe steht in der Hs. das Wort شمال   ^f Lücke; nach den Buchstabenresten war die Minutenziffer vielleicht ل; Text hergestellt nach S   ^g V. l. كر ل   ^h fehlt in der Hs.

عمومه والعرض كال (١٢٦٩) [٨٢٥] يرّ الى طول معدّ ^٥ والعرض كب ل (١٢٧٠) [٨٢٦] هناك مصبّ نهر ويحدث في هذا الموضع جزيرة يقال لها القلعة المضيّة يرّ الى طول معدّ ل^٥ والعرض كا ^٥ (١٢٧١) [٨٢٧] يرّ الى طول قعال والعرض و ^٥ (١٢٧٢) [٨٢٨] ويمرّ فيماسّ جبل جزيرة الياقوت والجواهر^٦ عند طول معجك والعرض ه ل (١٢٧٣) [٨٢٩] ويمرّ متصل* بالجلل المحيط بجزيرة الجواهر مع الجبل حتى يصير الى طول قعا م^٥ والعرض دك (١٢٧٤) [٨٣٠] يرّ الى طول قعا ^٥ والعرض ا ^٥ خلف خطّ الاستواء (١٢٧٥) [٨٣١] يرّ الى طول قسح ل والعرض ول (خلف خطّ الاستواء)^٥ (١٢٧٦) [٨٣٢] يرّ الى طول فسطى والعرض ز ه (خلف خطّ الاستواء)^٥ (١٢٧٧) [٨٣٣] يرّ الى طول قعد ل والعرض ج ل^٥ خلف خطّ الاستواء (١٢٧٨) [٨٣٤] يرّ الى طول معج ل والعرض ر ^٥ (خلف خطّ الاستواء)^٥ (١٢٧٩) [٨٣٥] مصبّ نهر ويمرّ على صورة الطيلسان يرّ بعرض ط ل خلف الاستواء (١٢٨٠) [٨٣٦] ويصير الى طول قع ^٥ والعرض ح ^٥ خلف الاستواء (١٢٨١) [٨٣٧] يرّ الى طول قسح ^٥ والعرض ر ^٥ خلف الاستواء (١٢٨٢) [٨٣٨] فيحدث هناك جزيرة يقال لها جزيرة الفضة ويمرّ بمصبّ نهر سواس وينصير الى موضعه الذي منه ابتدأنا وهو عند طول قعد ^٥ والعرض ي ^٥ خلف الاستواء^١ *

^٥ V. l. معدّ ^٦ die Halbinsel heißt bei (٦٨), (٦٩), (٧٠), (٧١),

bei جزيرة الياقوت (٥٩٦) bei جزيرة الجواهر (٥٩٤—٥٩٥) und (٥٩٢—٥٩٣)

جزيرة الجواهر (١٧٣١) und (١٢٧٤) ^٥ V. l. د ما ^٥ V. l. ه

^٥ fehlt in der Hs. ^٦ V. l. له ^٥ fehlt in der Hs. ^٦ V. l. ه و

^١ = (١١٤٧)

* صفة الجزائر التي في البحار *

* الجزائر التي في بحر المغرب الخارج *

جزيرة فطوا^١ مقدارها جزآن في جزء ونصف وسطها عند طول ح ٥ والعرض زل (١٢٨٣) [٨٦٩] * جزيرة فلرازيا مقدارها جزء ونصف في جزء وربيع وسطها عند طول د م^٢ والعرض يا ٥ (١٢٨٤) [٨٧٠] * جزيرة هارا مقدار جزء ونصف في جزء وسطها عند طول ج ٥ والعرض بح ٥ (١٢٨٥) [٨٧١] * جزيرة كسا فارسيا مقدار جزء ونصف في جزء وسطها عند طول و ٥^٣ والعرض يب ل (١٢٨٦) [٨٧٢] * جزيرة داعوطلا مقدار جزء ونصف في جزء وسطها عند طول ح ي والعرض بح م (١٢٨٧) [٨٧٣] * جزيرة مقدار جزء وسطها عند (طول) ج ك^٤ والعرض ه ٥^٥ (١٢٨٨) * جزيرة رفاو طس مدورة مقدار جزء ونصف وسطها عند طول ح ك^٦ والعرض يوك (١٢٨٩) [٨٧٤] * جزيرة مقدار جزء وسطها عند طول د ٥^٧ والعرض يز ٥^٨ (١٢٩٠) * جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند (طول) د ك^٩ والعرض يح م^{١٠} (١٢٩١) * (جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول) ز ل^{١١} والعرض كا ٥^{١٢} (١٢٩٢) * جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول ه ل^{١٣} والعرض كو ٥^{١٤} (١٢٩٣) * جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول ه ل^{١٥} والعرض كج ٥^{١٦} (١٢٩٤) *

ج م V. l. ^١ رم Hs. irrtümlich ^٢ V. l. ^٣ قطارارا V. l. ^٤

ر Hs. irrtümlich ^٥ V. l. ^٦ و V. l. ^٧ fehlt in der Hs. ^٨ V. l. ^٩ و

رل V. l. ^{١٠} am Rande; von späterer Hand ^{١١} V. l. ^{١٢} زك V. l. ^{١٣} يز Hs. ^{١٤}

كج V. l. ^{١٥}

جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول د^{٥٠} والعرض ل^{١٢٩٥} *
 جزيرة مقدار جزء ونصف في جزء وسطها عند طول ه^{٥٠} والعرض لح^{١٢٩٦} *
 جزيرة مقدار جزء في جزء ورابع وسطها عند طول د^{٥٠} والعرض ماي^{١٢٩٧} *
 إحدى عشرة جزيرة صفار* متقاربة في مقدار ثلاثة اجزاء في جزءين^٤ ورابع وسطها عند
 طول دم والعرض مه^{١٢٩٨} * ثلث جزائر صفار* مقدار ربع جزء كل واحدة
 مقاديرها كلها في مقدار جزء ونصف في مثله وسط ذلك عند طول ح^ل والعرض مر^{٥٠}
 (١٢٩٩) * جزيرة بوارنيا^١ فيها مدن اولها عند طول زل والعرض بح^{٥٠} (١٣٠٠)
 [٨٧٥] وتقرّ فتماس^٢ اسفل مدينة مزندس^١ وتمر الى طول يد م والعرض بر^ل (١٣٠١)
 [٨٧٦] تمر الى طول بح م والعرض بح ن (١٣٠٢) [٨٧٧] وتقرّ بمصبّ نهرين وبأسفل
 مدينة نور وتصير الى طول يول والعرض سام م (١٣٠٣) [٨٧٨] تمر الى طول يد^{٥٠}
 والعرض سا^{٥٠} (١٣٠٤) [٨٧٩] تمرّ بمصبّ نهر وتصير الى طول يا ي والعرض سال
 (١٣٠٥) [٨٨٠] وتقرّ بمصبّ نهر وتصير الى طول يب^{٥٠} والعرض سل^ل (١٣٠٦)
 [٨٨١] وتقرّ بمصبّ نهرين^١ حتى توافي (fol. 23^a) الموضع الذي (منه)^٣ ابتداء^٤ (نا) و^٥ هو عند
 طول زل والعرض بح^{٥٠} * خمس جزائر صفار* صف واحد كل^٦ واحدة مقاديرها ربع

^a Hs. irrtümlich د^{٥٠}, v. l. ه^{٥٠}   ^b V. l. ه^{٥٠}   ^c Hs. irrtümlich
 ل^{١٢٩٥}   ^d in der Hs. stets جزوين geschrieben   ^e Hs. irr-
 tümlich ع^ل   ^f V. l. بوارنيا bei (٢٢٦١) هو بوارنيا   ^g V. l. ه^{٥٠}   ^h Hs. فيهاين
 نهر   ⁱ V. ll. بوئدس، بوئدس، مزندس   ^j V. l. سام م   ^k Hs. فيهاين
^m Lücke, ergänzt   ⁿ V. l. ه^{٥٠} بح   ^o = (١٣٠٠)   ^p von
 späterer Hand

جزء وبع جزء ما بين طول مد $\overline{\text{د}}$ (١٣٠٧) الى بح $\overline{\text{ح}}$ ^٢ (١٣٠٨) وأوسطها على عرض
 سب ك * جزيرة صغيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول يه ^٣ والعرض نط $\overline{\text{ط}}$
 (١٣٠٩) * جزيرة صغيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول رك $\overline{\text{ك}}$ والعرض سا ^٤
 (١٣١٠) * جزيرة صغيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول يدل $\overline{\text{د}}$ والعرض نغ $\overline{\text{غ}}$
 (١٣١١) * جزيرة اولياء فيها مدن اولها عند طول بح ل والعرض نال (١٣١٢)
 [٨٨٢] وتقر على صورة القوادة تقر بعرض نا $\overline{\text{ن}}$ (١٣١٣) [٨٨٣] وتصير الى مصب نهر
 عند طول بح $\overline{\text{ح}}$ والعرض نل (١٣١٤) [٨٨٤] وتقر الى مصب نهر عند طول نط مه
 والعرض نم ^٥ (١٣١٥) [٨٨٥] تقر بمدينة امامس ^٦ وبمصب نهر وتصير الى طول
 كب م والعرض نه ل ^٧ (١٣١٦) [٨٨٦] تقر الى طول كك $\overline{\text{ك}}$ والعرض نو $\overline{\text{و}}$ (١٣١٧)
 [٨٨٧] تقر الى طول كح $\overline{\text{ح}}$ والعرض نول (١٣١٨) [٨٨٨] تقر الى طول كى والعرض
 نرم (١٣١٩) [٨٨٩] تقر الى طول كح $\overline{\text{ح}}$ ^٨ والعرض سج ^٩ (١٣٢٠) [٨٩٠] تقر الى
 مصب نهر عند طول كامه والعرض نط يه (١٣٢١) [٨٩١] تقر الى طول كح $\overline{\text{ح}}$ والعرض
 نطى (١٣٢٢) [٨٩٢] تقر الى طول كك م والعرض نط مه (١٣٢٣) [٨٩٣] تقر الى
 طول كزل والعرض سج ل (١٣٢٤) [٨٩٤] تقر بمصب نهر ثم تصير الى طول كومه ^{١٠}
 والعرض نط ك (١٣٢٥) [٨٩٥] تقر الى طول كويه والعرض نط م (١٣٢٦) [٨٩٦]
 موضع مسيل نهرين ^{١١} وتقر على صورة القوادة تقر بعرض نطى (١٣٢٧) [٨٩٧] وتصير

الوليا. l. v. الوما (٢٢٧٥) ^٥ hei
 بح ^٢ V. l. ه
 نو ^٦ V. l. ن
 كح ^٨ V. l. ه
 يه ^٧ V. l. ل
 امامس ^٩ V. l. م
 نهر ^{١١} V. l. ن
 كز مه ^{١٠} V. l. م

^a V. l. يزم   ^b am Rande, von späterer Hand   ^c V. l. نح
^d = (۱۳۱۲)   ^e V. l. ز   ^f V. l. ز   ^g bei (۲۳۰۱) ثولي, vgl. den
 Stadtnamen اٲي (۵۱۹), bei (۲۳۰۲) اٲي   ^h V. l. مدن   ⁱ V. l. سب

الى طول لب ك^٥ والعرض سح ي (١٣٤٧) [٩١٤] تمر على صورة القوادة تمر بعرض
 سد م (١٣٤٨) [٩١٥] وتصير الى طول كوك^٦ والعرض سح ه^٥ وهو الموضع الذي
 منه ابتدأنا * خمسة عشر جزيرة صغار* في مقدار جزوين ونصف في جزوين وسطها عند
 طول لب ل والعرض سب ه^٥ (١٣٤٩) * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول
 ل دي والعرض سب ه^٥ (١٣٥٠) * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول ل دي
 والعرض ساي (١٣٥١) * جزيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول له ي والعرض
 سال (١٣٥٢) * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول لوي والعرض سب ه^٥
 (١٣٥٣) * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول لزل^٧ والعرض سب ل (١٣٥٤) *
 جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول لزل والعرض سح م (١٣٥٥) * جزيرة مقدار
 ربع جزء وسطها عند طول لطم والعرض بط ه^٥ (١٣٥٦) * جزيرة مقدار ثلثي جزء
 (fol. 24*) وسطها عند طول لول والعرض سح ل^٨ (١٣٥٧) * جزيرة مقدار ربع جزء
 وسطها عند (...^٩) (١٣٥٨) * جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول م ن
 والعرض ك^{١٠} نط ي (١٣٥٩) * جزيرة مقدار سدس جزء وسطها عند طول مام والعرض
 نط ل (١٣٦٠) * جزيرة سقيديا^١ فيها مدينة أولها عند طول مبل والعرض نط م (١٣٦١)
 [٩١٦] تمر على صورة القوادة تمر بعرض بط ه^٥ (١٣٦٢) [٩١٧] وتصير الى مصب نهر
 عند طول مو ه^٥ والعرض بط مه (١٣٦٣) [٩١٨] وتمر على صورة القوادة تمر بعرض سل

سح ه^٥ Hs. كزكب، كزك، كوكب. V. II. ل ك، لب ل، ل ل. V. II. *
 Hs. ط ه^٥ V. I. لول V. I. سب ه^٥ V. I. = (١٣٤٤)
 beschädigt^d Lückeⁱ am Rande, von späterer Hand^{h-k}
^١ bei (٥٢٤) سيقان، vgl. den Stadtnamen (٢٣٢٩) فذما

(١٣٦٤) [٩١٩] وتصير الى الموضع الذى منه ابتدأنا وهو عند طول م ب ل والعرض
 ط م * جزيرة امراتوس^١ التى فيها الرجال أولها عند طول مط م^٢ والعرض سد م^٣
 (١٣٦٥) [٩٢٠] تمر الى طول ن ك والعرض س ب ك (١٣٦٦) [٩٢١] تمر الى طول
 نون والعرض س ه ك (١٣٦٧) [٩٢٢] تمر الى طول بد ك والعرض سو م (١٣٦٨)
 [٩٢٣] تمر الى الموضع الذى منه ابتدأنا وهو عند طول مط م والعرض سد م^٤ *
 جزيرة امرانوس^٥ التى فيها النساء أولها عند طول ن ل والعرض سا ي (١٣٦٩) [٩٢٤]
 وتمر الى طول نب ل والعرض ب ط ن (١٣٧٠) [٩٢٥] تمر الى طول نو ط والعرض سا ك
 (١٣٧١) [٩٢٦] وتمر على صورة الطيلسان الى طول ب ر ك والعرض سد م (١٣٧٢)
 [٩٢٧] ثم تمر الى الموضع الذى منه ابتدأنا وهو عند طول ن ل والعرض سا ي^٦ *

* الجزائر التى فى بحر طنجة ومرطاس^٧

* إفريقية وبرقة والشام^٨

جزيرة مدورة مقدار جزء وسطها عند طول ح ي والعرض ل ح ن (١٣٧٣) * جزيرة
 مقدار جزء ونصف فى جزء وسطها عند طول ح ل والعرض ل ب م (١٣٧٤) * جزيرة
 مدورة مقدار جزء وربع^٩ وسطها عند طول ك ط والعرض ل ط ي (١٣٧٥) * اربع

١ = (١٣٦١) ٢ V. l. امراتوس, bei (١٣٦٩) ٣ = (٢٣٤٠) bei, امرانوس

٤ V. l. سد م ٥ V. l. مط ط ٦ امرانوس (٢٣٤٦) bei, امرانوس

٧ spätere Einfügung ٨ = (١٣٦٥) ٩ = (١٣٦٩) ١٠ s. (١٥٥٨)

١١ مقدار ربع جزء V. l.

جزائر كل جزيرة مقدار ثلث جزء في ثلث جزء كلها في مقدار جزيرتين في جزيرتين وسط ذلك
عند طول كوم والعرض لـ ح^٥ (١٣٧٦) * جزيرة قيريش^٦ فيها مدينتان أولها عند طول
كح ن والعرض لـ ن (١٣٧٧) [٩٢٨] تمر إلى طول لـ ح والعرض لـ ط (١٣٧٨)
[٩٢٩] (fol. 24^b) تمر إلى طول لـ ك^٧ والعرض م م (١٣٧٩) [٩٣٠] تمر إلى طول
كط ل والعرض م ن (١٣٨٠) [٩٣١] تمر إلى الموضع الذي منه ابتدأنا وهو عند طول
كح ن والعرض لـ ن^٨ * جزيرة سرحس فيها اربع مدن أولها عند طول كح ك والعرض
له م (١٣٨١) [٩٣٢] تمر إلى طول لـ م والعرض لـ م (١٣٨٢) [٩٣٣] تمر إلى
طول لـ ح والعرض لـ ن (١٣٨٣) [٩٣٤] تمر إلى طول كح م والعرض لـ ن (١٣٨٤)
[٩٣٥] وتمر إلى الموضع الذي منه ابتدأنا^٩ وهو عند طول كح ك والعرض له م^{١٠} *
اربع جزائر مقدار ثلثي جزء فيما بين طول لـ ح (١٣٨٥) إلى طول لـ ك (١٣٨٦)
وهي صف واحد وأوسطها على عرض م ح * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول
لـ ل والعرض لـ م (١٣٨٧) * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول لـ م
والعرض لـ ل (١٣٨٨) * ثلث جزائر مقدار ثلث جزء ثلث جزء وهي فيما بين طول
لـ ح (١٣٨٩) إلى طول له ك^{١١} (١٣٩٠) وسطها على عرض لـ ل * جزيرة مقدار
ثلث جزء وسطها على (طول) لـ د^{١٢} والعرض لـ ك (١٣٩١) * جزيرة مقدار نصف
جزء وسطها على طول له ل والعرض لـ ح^{١٣} (١٣٩٢) * جزيرة فلفوسس^{١٤} فيها مدينة^{١٥}

bei (١٩٢٧) فرمس (١٩٢١) bei (٣٤٦) فربس^{١٦} لـ م V. l. ^{١٧}

fehlt in der Hs. ^{١٨} = (١٣٧٧) (sic!) لـ ك Hs. ^{١٩} قرنس

Hs. ^{٢٠} fehlt in der Hs. لـ ك لـ د V. ll. ^{٢١} = (١٣٨١) ^{٢٢}

مدينتين Hs. ^{٢٣} فلفوسس V. l. ^{٢٤} لـ ح V. l. ^{٢٥} صح ح

أولها عند طول لح م^{هـ} والعرض له ل (١٣٩٣) [٩٣٦] تمر إلى طول ل^ط والعرض له ل
 (١٣٩٤) [٩٣٧] تمر إلى طول لو^ط والعرض لزم (١٣٩٥) [٩٣٨] تمر إلى طول لح م^{هـ}
 والعرض لزم^{هـ} (١٣٩٦) [٩٣٩] ثم تمر إلى الموضع الذي منه ابتدأنا عند طول لح م^{هـ}
 والعرض له ل * جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول لوم^{هـ} والعرض لح^ط *
 (١٣٩٧) * جزيرة مقدار جزء وربع وسطها عند طول لط^ط والعرض م^ط *
 (١٣٩٨) * جزيرة مقدار جزء وربع وسطها عند طول م م^ط والعرض لطن (١٣٩٩) *
 جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول لط^ط والعرض لو^ط * (١٤٠٠) * جزيرة
 مقدار ربع جزء وسطها عند طول لح^ط والعرض لك^ط (١٤٠١) * جزيرة مقدار
 ربع جزء وسطها عند طول لح ن والعرض (fol. 25^a) لك^ط (١٤٠٢) * جزيرة مقدار
 ثلثي جزء وسطها عند طول م ي والعرض لك^ط (١٤٠٣) * جزيرة مقدار ربع
 جزء (و) وسطها عند طول مال والعرض له ل (١٤٠٤) * جزيرة قرونوس مقدار جزئين
 في جزء وسطها عند طول مب ك^ط والعرض لو ك^ط (١٤٠٥) [٩٤٠] * جزيرة شامس
 مقدار جزئين في جزء وسطها عند طول مب^ط والعرض لح ي (١٤٠٦) [٩٤١] *
 جزيرة قوقارا^ط مقدار جزئين في جزء وسطها عند طول مد ك^ط والعرض لك^ط (١٤٠٧)
 [٩٤٢] * جزيرة فيها مدينة أولها عند طول م ن^ط والعرض لد^ط (١٤٠٨) [٩٤٣]

(١٣٩٣) = لح م^ط V. l. ل ل V. l. على Hs. لح V. l. *
 م^ط V. l. لط V. l. م^ط V. l. لط V. l. *
 eventuell Hs. stark beschädigt ل ك^ط V. l. لود V. l. *
 ل مد^ط V. l. قوقارا V. l. لوط V. l. * zu lesen م^ط ل Hs. *

تَمَّ عَلَى صَوْدَةِ الطَّيْلَسَانِ تَمَّ بَعْرُضِ لِحْ ٥ (١٤٠٩) [٩٤٤] وَتَصِيرُ إِلَى طُولِ مَطَّ ٥
 وَالْعُرْضُ لِدْ ٥^b (١٤١٠) [٩٤٥] تَمَّ إِلَى طُولِ مَزْ ٥ وَالْعُرْضُ لِدْ كْ (١٤١١)
 [٩٤٦] مَصَّبَ نَهْرٍ وَتَمَّ إِلَى الْمَوْضِعِ الَّذِي مِنْهُ ابْتَدَأْنَا وَهُوَ عِنْدَ طُولِ مِهْ نَ وَالْعُرْضُ
 لِدْ ٥^d * خَمْسَ جَزَائِرٍ صَفَارٍ * مَقْدَارُ سَدَسِ جِزْءٍ سَدَسِ جِزْءٍ فِيمَا بَيْنَ طُولِ مَزْ (١٤١٢)
 إِلَى طُولِ نَ (١٤١٣) وَهِيَ كَلَّمَا عَلَى عَرْضِ لَانْ * جَزِيرَةٌ فِيهَا مَدِينَةٌ أَوَّلَهَا عِنْدَ طُولِ
 مَطَّ كْ وَالْعُرْضُ لِهْ ٥^f (١٤١٤) [٩٤٧] وَتَمَّ عَلَى صَوْدَةِ الطَّيْلَسَانِ تَمَّ بَعْرُضِ لِدْ مَ
 (١٤١٥) [٩٤٨] وَتَصِيرُ إِلَى طُولِ نَا كْ وَالْعُرْضُ لِهْ لَ (١٤١٦) [٩٤٩] تَمَّ إِلَى طُولِ
 نَا ٥ وَالْعُرْضُ لَوْ ٥ (١٤١٧) [٩٥٠] تَمَّ إِلَى طُولِ مَطَّ لَ وَالْعُرْضُ لَوْ ٥ (١٤١٨)
 [٩٥١] تَمَّ إِلَى طُولِ مَطَّ كْ وَالْعُرْضُ لِهْ ٥^e وَهُوَ الْمَوْضِعُ الَّذِي مِنْهُ ابْتَدَأْنَا^١ * عَشْرَ
 جَزَائِرٍ صَفَارٍ * مَقْدَارُ عَشْرِ جِزْءٍ فِي عَشْرِ جِزْءٍ وَمَوْضِعُهَا فِي مَقْدَارِ جِزْءٍ وَنِصْفٍ فِي جِزْءٍ
 وَنِصْفٍ وَسَطُ هَذِهِ الْجَزَائِرِ عِنْدَ طُولِ نَ كْ وَالْعُرْضُ لِرْ كْ (١٤١٩) * جَزِيرَةٌ كَيْوسَ
 مَقْدَارُ جِزْءٍ وَنِصْفٍ فِي جِزْءٍ وَسَطُهَا عِنْدَ طُولِ نَا كْ وَالْعُرْضُ لِحْ مِهْ (١٤٢٠) [٩٥٢] *
 جَزِيرَةٌ حَرْنِيسَ مَقْدَارُ جِزْءٍ وَرَبْعٍ فِي (نِصْفِ جِزْءٍ وَسَطُهَا عِنْدَ طُولِ نَا مَ) * وَالْعُرْضُ
 لِبْ ٥ (١٤٢١) [٩٥٣] * جَزِيرَةٌ مَقْدَارُ رُبْعِ جِزْءٍ وَسَطُهَا عِنْدَ طُولِ نَحْ ٥ وَالْعُرْضُ
 لِحْ لَ (١٤٢٢) * جَزِيرَةٌ مَقْدَارُ رُبْعِ جِزْءٍ وَسَطُهَا عِنْدَ طُولِ (نَدْ ٥)^١ وَالْعُرْضُ لِحْ لَ
 (١٤٢٣) * جَزِيرَةٌ مَقْدَارُ رُبْعِ جِزْءٍ وَسَطُهَا عِنْدَ طُولِ نَدْ ٥ وَالْعُرْضُ لِدْ لَ (١٤٢٤) *

لِدْ مَ V. l. ٥^d   مَزْ V. l. ٥^e   لِدْ V. l. ٥^b   مَطَّ V. l. ٥^a
 لِهْ V. l. ٥^f   (١٤١٤) = ٥^e   لِهْ V. l. ٥^f   (١٤٠٨) = ٥^e

^{١-k} am Rande; sehr undeutlich und zum Teil weggeschnitten   ^k Lücke,
 ergänzt nach S   ^١ fehlt in der Hs.; Ergänzung im Hinblick auf
 die Lage der Nachbarinseln

جزيرة قبرس^٥ فيها ثلث مدن أولها عند طول ند ن والعرض له ي (١٤٢٥) [٩٥٤]
 (fol. 25^b) تمرّ الى طول نه س والعرض لد ي (١٤٢٦) [٩٥٥] تمرّ الى طول نح مه
 (١٤٢٧) [٩٥٦] وتمرّ على صورة الطيلسان تمرّ بطول نط س (١٤٢٨) [٩٥٧] وتصير
 الى موضع (طوله)^٦ نج م والعرض له ه (١٤٢٩) [٩٥٨] تمرّ الى الموضع الذي منه
 ابتدأنا وهو عند طول ند ن والعرض له ي^٧ * جزيرة أولها عند طول مون والعرض
 لط ي (١٤٣٠) [٩٥٩] تمرّ الى طول مر ل والعرض لون (١٤٣١) [٩٦٠] وتمرّ على
 صورة الطيلسان تمرّ بطول مع ن (١٤٣٢) [٩٦١] وتصير الى موضعه الذي منه ابتدأنا
 وهو عند طول مون والعرض لط ي^٨ * جزيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول
 مع س والعرض م ل (١٤٣٣) *

* جزائر بحر القلزم *

جزيرة مقدار ثلاثة ارباع جزء وسطها عند (طول)^٩ نج م والعرض كوي (١٤٣٤)
 [٩٦٢] * جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول س س والعرض كدم (١٤٣٥)
 [٩٦٣] * جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول س ن والعرض كول (١٤٣٦) *
 جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول س ب ك والعرض كدل (١٤٣٧) * جزيرة
 مقدار ربع جزء وسطها عند طول س س والعرض كاك (١٤٣٨) * جزيرة مقدار
 ثلثي جزء وسطها عند طول نط م والعرض يط ك (١٤٣٩) [٩٧٠] * جزيرة مقدار

^٥ Hs. قبرس   ^٦ fehlt in der Hs.   ^٧ = (١٤٢٥)   ^٨ = (١٤٣٠)

^٩ von anderer Hand   ^٩ fehlt in der Hs.

نصف جزء وسطها عند طول س ل والعرض يرم (١٤٤٠) * جزيرة مقدار ربع جزء
 وسطها عند طول نح ن والعرض يح ٥ (١٤٤١) * جزيرة مقدار ثلث جزء وسطها
 عند طول سح ل والعرض كح ل^٩ (١٤٤٢) [٩٦٤] * جزيرة مقدار ربع جزء وسطها
 عند طول سم م والعرض كم م (١٤٤٣) [٩٦٥] * جزيرة مقدار جزء وسطها عند طول
 س ل والعرض ه ن (١٤٤٤) [٩٦٦] * جزيرة مقدار ثلثي جزء (وسطها)^{١٠} عند طول
 س ل والعرض يح ن (١٤٤٥) [٩٦٧] * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول
 سب ٥ والعرض يح ي (١٤٤٦) * جزيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول س ل
 والعرض ي ك^{١١} (١٤٤٧) [٩٦٨] * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول
 سب ي والعرض ي ي (١٤٤٨) [٩٦٩] *

(fol. 26٠) * «الجزائر التي في» البحر الأخضر

والسند والهند والصيدن *

جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول سوي والعرض طي^{١٢} (١٤٤٩) * جزيرة
 مقدار نصف جزء وسطها عند طول سزل والعرض وم^{١٣} (١٤٥٠) [٩٧١] * جزيرة
 مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول سح ك والعرض ح ك^{١٤} (١٤٥١) [٩٧٢] * جزيرة
 مقدار ربع جزء وسطها عند طول ع ك والعرض ري (١٤٥٢) * جزيرة أولها عند
 طول عد ل والعرض ح ك (١٤٥٣) [٩٧٣] تمر الى طول عر ٥^{١٥} والعرض نا ٥

^٩ V. l. كح لد   ^{١٠} fehlt in der Hs.   ^{١١} V. l. ي ل   ^{١٢} Lücke,

عر ٥^{١٣} V. l. ح ط   ^{١٤} V. l. زم   ^{١٥} V. l. ك ي   ^{١٦} ergänzt

(١٤٥١) [١٧٤] تمرّ الى طول عح ط والعرض ط (١٤٥٥) [١٧٥] وتصير الى
الموضع الذى ابتدأنا منه وهو عند طول عدل والعرض ح ك * سبع جزائر مقدار
ربع جزء الى نصف جزء كلها مقدار ثلاثة اجزاء فى ثلاثة اجزاء وسطها عند طول
ب ط والعرض بول (١٤٥٦) * جزيرة الميذ وهى الكرل فيها ثلث مدن وسطها
عند طول فر ط والعرض ب ط (١٤٥٧) [١٧٦] وهى تحيط بالمدن التى فيها وبمصب
انهارها وبجميع ما فيها * جزيرة مقدار جزء ونصف فى مثله وسطها عند طول ص ل
والعرض ر ل (١٤٥٨) * جزيرة مقدار ثلاثة اجزاء فى جزء ورابع وسطها عند طول
صل ط والعرض ح ك (١٤٥٩) [١٧٧] * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند
طول قاي ط والعرض ح ط (١٤٦٠) * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول
صاي ط والعرض ح ط (١٤٦١) * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول ص ط ل
والعرض ح ن (١٤٦٢) * جزيرة مقدار ثلث جزء وسطها عند طول قاي ط والعرض
ح ط (١٤٦٣) * جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول فيح ط والعرض ر م
(١٤٦٤) * جزيرة مدورة مقدار اربعة اجزاء ورابع فى مثله وسطها عند طول
قا ط والعرض خط الاستواء (١٤٦٥) [١٧٨] * جزيرة مقدار جزء ونصف فى جزء
وربع وسطها عند طول فد ط والعرض ه ك (١٤٦٦) * جزيرة مقدار جزء ونصف

(١٤٦١) am Rande; vielleicht erst nach (١٤٦٠) Hs. ط قو = (١٤٥٣)

einzureihen V. l. صح; statt der v. l. ist vielleicht صح zu lesen

Vielleicht ein Versehen des Abschreibers, und richtig صاي zu lesen;
in diesem Falle wäre (١٤٦٠) = (١٤٦١); vgl. auch die Lage von

ب ك V. l. ط صح V. l. nach Anm. f

في جزء وسطها عند طول د م والعرض ب ي (١٤٦٧) * جزيرة مقدار جزئين
 وربع^١ في عرض جزء ونصف وسطها عند طول ه ه والعرض ح ط (١٤٦٨) *
 جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول و ل والعرض ب م (١٤٦٩) * (fol. 26^b)
 جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول ق م والعرض (ب ي) ^٢ (١٤٧٠) [٩٧٩] *
 جزيرة مقدار نصف جزء وسطها عند طول ق م والعرض ح ط ^٣ (١٤٧١) * جزيرة^٤
 مربعة ثلاثة اجزاء في ثلاثة اجزاء وسطها عند طول قط ط والعرض ب ط (١٤٧٢)
 [٩٨٠] * جزيرة مقدار جزء وسطها عند طول قبل ل والعرض ح ط (١٤٧٣) *
 جزيرة مقدار جزء وربع في جزء وسطها عند طول قد ك^٥ والعرض ط م (١٤٧٤) *
 جزيرة مقدار ثلثي جزء وسطها عند طول ق د ل والعرض ن ا م (١٤٧٥) * جزيرة
 مقدار جزء في مثله وسطها عند طول قبل ل والعرض ب م (١٤٧٦) * جزيرة مقدار
 سدس جزء وسطها عند طول قط ط والعرض خلف الاستواء ب ط (١٤٧٧) [٩٨١] *
 جزيرة مقدار ربع جزء وسطها عند طول ق م والعرض ح ط خلف الاستواء (١٤٧٨) *
 جزيرة مقدار جزء ونصف في جزء وسطها عند طول قب ط والعرض د ط خلف
 الاستواء (١٤٧٩) * جزيرة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول ق د ل
 والعرض د ك خلف الاستواء (١٤٨٠) [٩٨٢] * جزيرة مقدار جزء وربع في
 مثله وسطها عند طول ق م^٦ والعرض ر ط^٧ خلف الاستواء (١٤٨١) * جزيرة
 المقارب اولها عند طول ق م^٨ والعرض ط ط^٩ خلف الاستواء (١٤٨٢) [٩٨٣] غر

* von späterer Hand   ^b V. l. قن   ^c Lücke, ergänzt nach S

^d Hs. beschädigt, unsicher   ^e Hs. beschädigt   ^f V. l. قب ط

^g V. l. ورك   ^h V. l. قن ل   ⁱ die Hs. hatte ursprünglich ط ق م;

^j V. l. ق م ل   ^k V. l. و

على صورة الطيلسان تـ^ر على (طول)^ق ب (١٤٨٣) [٩٨٤] وتصير الى طول قح^س
والعرض ي^س خلف الاستواء (١٤٨٤) [٩٨٥] تـ^ر الى طول قد م والعرض ي^ي
خلف الاستواء (١٤٨٥) [٩٨٦] وتـ^ر الى طول قه^س والعرض يا^س خلف الاستواء
(١٤٨٦) [٩٨٧] تـ^ر الى طول قكا^ك والعرض ما^س (خلف الاستواء)^ا (١٤٨٧) [٩٨٨]
تـ^ر الى طول ققط^ل والعرض ي^ك خلف الاستواء (١٤٨٨) [٩٨٩] تـ^ر الى طول ققط^م
والعرض ح^م خلف الاستواء (١٤٨٩) [٩٩٠] تـ^ر الى طول قكا^س والعرض ح^ل
خلف الاستواء (١٤٩٠) [٩٩١] تـ^ر الى طول ققط^س والعرض ز^ن خلف الاستواء
(١٤٩١) [٩٩٢] تـ^ر الى طول قه^س والعرض ط^س خلف الاستواء (١٤٩٢) [٩٩٣]
(fol. 27°) وتصير الى موضعه الذى ابتداء^ا منه وهو عند طول قح^س والعرض
ط^س (خلف الاستواء)^ا *

جزيرة سرنديب اولها عند طول قبوك والعرض على خط الاستواء (١٤٩٣) [٩٩٤]
وتصير الى مصب^ك (نهر)^ا اروس^م وتصير الى طول فيح^س والعرض خلف خط الاستواء
ح^ك (١٤٩٤) [٩٩٥] وتـ^ر على صورة الطيلسان تـ^ر بعرض ح^ك (خلف خط الاستواء)^ا
(١٤٩٥) [٩٩٦] وتصير الى اسفل مدينة اعنا مدينة القمر^و عند طول قكا^ل والعرض
ح^س خلف الاستواء (١٤٩٦) [٩٩٧] تـ^ر على صورة الطيلسان تـ^ر بعرض ح^ك (خلف

ط^د V. l. ح^س V. l. قطن^ب V. l. ^a fehlt in der Hs.
^e fehlt in der Hs. ^f Hs. ^g Hs. ط^ه ^h fehlt in der Hs.
ⁱ = (١٤٨٢) ^k von späterer Hand ^l fehlt in der Hs. ^m Hs.
undeutlich; eventuell اروس, اروس, اروس zu lesen ⁿ fehlt in der Hs.
^o Hs. الفقر ^p V. l. قكا^ك

الاستواء^١ (١٤٩٧) [٩٩٨] وتصير الى يرقانا عند (طول)^٢ فكدل^٣ والعرض ب خلف
الاستواء (١٤٩٨) [٩٩٩] وتقرّ على صورة الطيلسان الى مصبّ نهر رفس وتقرّ من نهر
رفس الى طول فكه ي والعرض دى (١٤٩٩) [١٠٠٠] وتقرّ الى ركن مدينة ورسعورى
عند طول فكدل ك والعرض هـ^٤ (١٥٠٠) [١٠٠١] وتقرّ الى طول فكه ي والعرض
ل (١٥٠١) [١٠٠٢] تقرّ الى طول قكه س والعرض ون (١٥٠٢) [١٠٠٣] تقرّ
بمصبّ نهر ححس وتقرّ بمصبّ (نهر)^٥ ثاسس عند ركن مدينة فلما دى^٦ وتقرّ من هناك
على صورة الطيلسان تقرّ بعرض ب ل (١٥٠٣) [١٠٠٤] وتصير الى طول فط س
والعرض ب س (١٥٠٤) [١٠٠٥] تقرّ الى طول فمح ك والعرض و ل (١٥٠٥)
[١٠٠٦] وتقرّ ماس^٧ لغير^٨ (هـ) وتصير الى الموضع الذى منه ابتدأنا وهو عند طول فولك
والعرض على خطّ الاستواء^٩ *

ثلث جزائر مقدار جزء جزء من طول فط س (١٥٠٦) الى طول فكدل (١٥٠٧)
اوساطها على عرض هـ س خلف الاستواء * جزيرة مقدار جزءين فى جزءين وسطها عند طول
فكط ل^{١٠} والعرض ل (١٥٠٨) [١٠٠٧] * جزيرة مقدار جزء وسطها عند طول فمح س^{١١}
والعرض ماى (١٥٠٩) * جزيرة مقدار جزءين وربيع فى جزءين وسطها عند طول فمح ل
والعرض و ل (١٥١٠) * عشر جزائر مقدار جزء جزء من طول فكط (س)^{١٢} (١٥١١)
الى طول فلد (س)^{١٣} (١٥١٢) وسط^{١٤} كلّها عند طول فاب س والعرض ب س خلف

فكدل V. l. ١ * فكر ل، فكه ل V. ll. ٢ * fehlt in der Hs. ٣

V. l. ٤ * fehlt in der Hs. ٥ فكدل V. l. ٦ * V. l. ٧ س س V. l. ٨

فكط ط V. l. ٩ = (١٤٩٣) ١٠ fehlt in der Hs. ١١ فامادى ١٢

وسطها Hs. ١٣ * fehlt in der Hs. ١٤ فمح V. l. ١٥

الاستواء (١٥١٣) * جزيرة مدورة مقدار جزئين في مثلها وسطها عند طول فلح ط والعرض ح ل خلف (الاستواء)^٥ (١٥١٤) [١٠٠٨] * (جزيرة العراة)^٦ مربعة مقدار اربعة اجزاء في ثلاثة اجزاء وسطها (fol. 27^b) عند طول قنزل والعرض نح ط (١٥١٥) [١٠٠٩] حدودها مصب انهارها^٧ * جزيرة الزنج الذين يأكلون الناس مربعة مقدار اربعة اجزاء ونصف في اربعة اجزاء ونصف وسطها عند طول فلح ط والعرض ح ط (١٥١٦) [١٠١٠] وحدها يمر بمصب انهارها * جزيرة مقدار جزئين في جزء ونصف وسطها عند طول ممب ط والعرض ح ك (١٥١٧) [١٠١١] * خمس جزائر مقدار ثلثي جزء ثلثي جزء فيما بين طول مم ن (١٥١٨) الى طول مد ك (١٥١٩) وسطها عند طول ممب ل والعرض ب ط خلف الاستواء^٨ (١٥٢٠) * ثلث جزائر مقدار جزء جزء فيما بين طول مم ل (١٥٢١) الى طول ممب ك^٩ (١٥٢٢) وسطها عند طول ممح ط والعرض ط ط خلف الاستواء (١٥٢٣) * ثلث جزائر مقدار جزء جزء فيما بين طول ممو ط (١٥٢٤) الى طول فن ط (١٥٢٥) وسطها عند طول ممح ط والعرض د ط خلف الاستواء (١٥٢٦) * جزيرة مقدار جزئين وربيع في جزئين وسطها عند طول ممب ك والعرض ح ط (١٥٢٧) * جزيرة مدورة مقدار جزء ونصف في مثله وسطها عند طول ممو ط والعرض على الاستواء (١٥٢٨) * جزيرة مدورة مقدار جزئين في جزئين وسطها عند طول ممح ط^١ والعرض د ك^{١٠} خلف الاستواء (١٥٢٩) * جزيرة

^٥ Hs. stark beschädigt, ergänzt

^٦ Hs. نهرها

^٧ V. l. ط

^٨ am Rande, von späterer Hand

^٩ V. l. ط

^{١٠} V. l. ط

^{١١} V. l. ط

^{١٢} V. l. ط

^{١٣} Hs. عند

^{١٤} Hs. ممو

^{١٥} V. l. ط

^{١٦} V. l. ط

الفظة أولها من طول قندك والعرض ه م خلف الاستواء (١٥٣٠) [١٠١٢] تمر الى
 طول ودس والعرض ح م خلف الاستواء (١٥٣١) [١٠١٣] تمر الى طول فط ل
 والعرض ط س خلف الاستواء (١٥٣٢) [١٠١٤] تمر الى طول فط ل والعرض دك
 خلف الاستواء (١٥٣٣) [١٠١٥] تمر الى الموضع الذى منه بدأ (نا) وهو عند طول
 دك والعرض ه م خلف الاستواء^٥ *

* الجزائر التي في بحر البصرة *

جزيرة مقدار جز. وسطها عند طول عو س^٥ والعرض كح س (١٥٣٤) * جزيرة مقدار
 جز. وسطها عند طول عو س^٥ والعرض كد م (١٥٣٥) [١٠١٦] * جزيرة مقدار جز.
 وسطها عند طول عح ك والعرض كول (١٥٣٦) [١٠١٧] * جزيرة مقدار جز.
 وسطها عند طول ف س^٥ (والعرض) د كدل (١٥٣٧) [١٠١٨] * جزيرة مقدار (ثلاثي
 جز. وسطها عند طول فا س^٥ و) الف العرض (fol. 28٥) كد ك^٦ (١٥٣٨) [١٠١٩] *
 جزيرة مقدار جز. وسطها عند طول ف س^٥ والعرض كد ك (١٥٣٩) [١٠٢٠] *
 جزيرة مقدار جز. وسطها عند طول ف س^٥ والعرض كز م (١٥٤٠) [١٠٢١] *
 ثلاث جزائر مقدار^٧ جز. جز. فيما بين طول ود س^٥ (١٥٤١) الى طول فول (١٥٤٢)
 وسطا^٨ كلها عند طول ه م والعرض كو س^٥ (١٥٤٣) *

* fehlt in der Hs. ^٥ = (١٥٣٠) ^٥ V. l. عو ^٦ Lücke, ergänzt

^٥ dies ziemlich sicher mit Rücksicht auf (١٥٣٧) und (١٥٣٩) ^٦ Lücke

mit Buchstabenresten, ergänzt ^٧ V. l. كد ط ^٨ von späterer Hand

^٩ Hs. وسطها

* جزائر بحر جرجان وطبرستان *

- جزيرة مقدار جزئين في^ج جزء ونصف^د وسطها عند طول عطل والعرض مو^ه (١٥٤٤)
 [١٠٢٢] * جزيرة مقدار جزئين في جزء وسطها عند طول ود^ه والعرض مدم (١٥٤٥)
 [١٠٢٣] * جزيرة مقدار جزئين في جزء وسطها عند طول ه^و ن^ز والعرض مح ل^ح
 (١٥٤٦) * جزيرة مقدار جزئين في ثلثي جزء وسطها عند طول فح^ط والعرض مزل
 (١٥٤٧) [١٠٢٤] *

* المواضع التي تكتب فيها حدود البلدان *

- بلاد نيفل^د الداخلة وسط الكتاب عند طول كو^ط والعرض ه^ل خلف الاستواء (١٥٤٨)
 [٤٩٧] * غانه^ق قوم يستون اغرمطين^ف وسط الكتاب عند^ط طول ما^ط والعرض ك^ل
 (١٥٤٩) [٤٩٨] * بلاد الدملي التي لا يكون فيها المطر وسط الكتاب عند طول مدل^ط
 والعرض ه^ط (١٥٥٠) [٤٩٩] * بلاد ليواني^ي الداخلة وسط كتابها عند طول ك^ط
 والعرض كال (١٥٥١) [٥٠٠] * بلاد مملكة البربر وسط الكتاب عند طول كو^ط

فح^ي V. l. ود^ن V. l. am Rande, von späterer Hand

vgl. الغايه (١٦٧٧) bei (٤٥) اعانه Hs. نعمه V. l.

vgl. ك^ط V. l. على Hs. جبل معرس الأسفل (٥٦٦-٥٦٧)

جبل اليوما (١٦٤١) und bei (٦١٧-٦١٨)

والعرض بط ^٥ (١٥٥٢) [٥٠١] * بلاد العربية العامرة وهي بلاد اليمن واليمامة
والبحرين وعمان ^٦ وسط كتابها عند طول عيج ^٥ والعرض يط ^٦ (١٥٥٣) [٥٠٢] *
بلاد السند وسط كتابها عند طول فح ل والعرض ك م (١٥٥٤) [٥٠٣] * بلاد
الهند التي خارج من نهر جنجس ^٥ وسط كتابها ^٦ عند طول و ^٥ والعرض كح ل (١٥٥٥)
[٥٠٤] * بلاد الصين وسط كتابها عند طول قسب ل والعرض بول (١٥٥٦) [٥٠٥] *
بلاد طنجة وسط كتابها عند طول يا ^٥ والعرض لب ^٥ (١٥٥٧) [٥٠٦] * بلاد
مرطانيه ^٦ (وسط) ^٥ كتابها عند طول لك ^٥ والعرض (fol. 28^b) كز ^٦ (١٥٥٨) [٥٠٧] *
بلاد افريقية وسط كتابها عند طول لدل والعرض كول (١٥٥٩) [٥٠٨] * بلاد
مرماوتي ^٦ وسطها عند طول مح ^٥ والعرض كزل (١٥٦٠) [٥٠٩] * بلاد مدين
وسطها عند طول سب ^٥ ^٦ والعرض ل لك (١٥٦١) [٥١٠] * بلاد كرمان وسطها
عند طول صو ^٦ ^١ والعرض كح ل ^٣ (١٥٦٢) [٥١١] * برية كرمان وسطها عند طول
(صو ^٥) ^٢ والعرض ^٣ كط م (١٥٦٣) [٥١٢] * بلاد كابل وسط كتابها عند طول
قال والعرض كط ^٥ (١٥٦٤) [٥١٣] * بلاد سورية وهي الشام وسطها عند طول
سه ^٥ والعرض لب ^٥ (١٥٦٥) [٥١٤] * بلاد فارس وسطها عند طول و ^٥
والعرض لح ل (١٥٦٦) [٥١٥] * بلاد هراة وسطها عند طول فو ^٥ والعرض له ن

^١ V. l. [٥١٤] ^٢ fehlt in der Hs. ^٣ Hs. حجنس; s. bei (٢٠٢١) ^٤ Hs. كتابه

^٥ Hs. irrthümlich ^٥; verbessert nach Baṭṭānī III ٢٣٥ ^٦ bei

(١٠٣١) und (١٣٧٣) ^٦ مرطانه ^٦ fehlt in der Hs. ^٦ V. l. كول

^١ V. l. مرماوتي ^٢ V. l. ^٣ م ^٤ V. ll. صد ه ^٥ am

Rande, von späterer Hand ^٥ Hs. unleserlich, ergänzt nach S

- (١٥٦٧) [٥١٦] * بلاد الأندلس وسطها عند طول ى $\overline{\text{ط}}$ والعرض لزم^a (١٥٦٨)
 [٥١٧] * بلاد افرس^b وسطها عند طول مه $\overline{\text{ط}}$ والعرض لح مه^c (١٥٦٩) [٥١٨] *
 بلاد لوقيه^d وسطها عند طول بد $\overline{\text{ط}}$ والعرض لح ل (١٥٧٠) [٥١٩] * بلاد فلسطين
 وسطها عند طول نز^e $\overline{\text{ط}}$ والعرض لزل (١٥٧١) [٥٢٠] * بلاد الموصل وسطها عند
 طول سح ن والعرض لح $\overline{\text{ط}}$ (١٥٧٢) [٥٢١] * بلاد لسطانا وسطها عند طول
 ح ل والعرض ماك (١٥٧٣) [٥٢٢] * بلاد اسفانيه وسطها عند طول ح ل والعرض
 مب ك (١٥٧٤) [٥٢٣] * بلاد تيريسنا وسطها عند طول كد $\overline{\text{ط}}$ والعرض مح ل
 (١٥٧٥) [٥٢٤] * بلاد افليقيه وسطها عند طول لو $\overline{\text{ط}}$ والعرض مدن (١٥٧٦)
 [٥٢٥] * بلاد ماقدونية^f وسطها عند طول مب $\overline{\text{ط}}$ والعرض ميج ل (١٥٧٧)
 [٥٢٦] * بلاد موسيا الفوقانية وسطها عند طول مدل والعرض مد^g (١٥٧٨)
 [٥٢٧] * بلاد موسيا السفلية وسطها عند طول مو $\overline{\text{ط}}$ والعرض مدل (١٥٧٩)
 [٥٢٨] * بلاد برقه^h وسطها عند طول مر $\overline{\text{ط}}$ والعرض مب م (١٥٨٠) [٥٢٩] *

^a vgl. (٤٢٩) ^b V. l. افرس ^c V. l. مه ^d V. l. بح مه
^e bei (١٠٣١) لوقيه ^f Hs. irrtümlich $\overline{\text{ط}}$ وفر ^g V. l. فر ^h V. l.
 $\overline{\text{ط}}$ م, eventuell zu lesen لح م die im Arabischen
 gebräuchliche Form des Namens ist مقدونية oder مقدونية, z. B. Tabari
 I ٦٩٤ 13; BGA VII ٣٢٣ 11, VIII ١٨٠ 1, ١٩٧ 10; Y IV ٦٠٢ 13; bei
 Hamdānī ٣٤ ٩, مقدونية (ماقادونيا im Index unter ماقادونا, ماقادونا
 ٣٥ ٥, ٤٣ ٥. ^k V. l. مب ^l V. l. مدل ^m bei (١٠٣١) برقه; die
 im Arabischen gebräuchliche Form des Namens ist تراقية, z. B. BGA

بلاد اسيه وسطها عند طول نب ل^١ والعرض مج ل (١٥٨١) [٥٣٠] * بلاد علاطه^٢
 وسطها عند طول نول والعرض مج ح^٣ (١٥٨٢) [٥٣١] * بلاد قبادوقيه^٤ وسطها
 عند طول نول والعرض (م)^٥ ح^٦ (١٥٨٣) [٥٣٢] * بلاد آذربيجان^٧ وسطها عند
 طول (ع)^٨ ج م والعرض مال (١٥٨٤) [٥٣٣] * بلاد (الش)اش^٩ وطاربند^{١٠}
 وسطها عند طول صبح^{١١} ح^{١٢} والعرض مب ح^{١٣} (١٥٨٥) [٥٣٤] * بلاد ياجوج وسطها
 عند طول فسر ل والعرض مد ح^{١٤} (١٥٨٦) [٥٣٥] * بلاد فطانيا وسطها عند طول
 ك ل والعرض موى (١٥٨٧) [٥٣٦] * بلاد لورسوسه^{١٥} وسطها عند طول ك م^{١٦}
 والعرض موم (١٥٨٨) [٥٣٧] * بلاد اطبا وسطها عند طول لاي والعرض مه ي
 (١٥٨٩) [٥٣٨] * بلاد يلورقيون واماطيه وسطها عند طول مب ح^{١٧} والعرض مه ل
 (١٥٩٠) [٥٣٩] * بلاد سوسه وسطها عند طول نب ك والعرض مه ح^{١٨} (١٥٩١)
 [٥٤٠] * بلاد فلطاعلاطيه وسطها عند طول كول^{١٩} والعرض مط ن^{٢٠} (١٥٩٢)

VII, VIII Index; Y II ٨٦٣^{١٩}; bei Hamdānī die Namensformen راقا,
 ٣٤ ٨, ٩, تراقيه und (ترقة und تراقا im Index unter برقه, روه, برقه, راقا,
 ٣٥ ٤, ٤٣ ٩

* Hs. irrthümlich ي ل   ^٢ V. l. رعلاطيه   ^٣ V. l. وفادوقه
^٤ Hs. beschädigt   ^٥ V. l. (م)   ^٦ vgl. (٣٧٧)   ^٧ Lücke, er-
 gänzt nach S   ^٨ Hs. (. . .) اس   ^٩ Hs. طاربند; vgl. (٤٠٢)
^{١٠} V. l. صبح   ^{١١} V. l. مد   ^{١٢} V. l. لورسوسه   ^{١٣} V. l. ك م
^{١٤} V. l. مب   ^{١٥} V. l. مه   ^{١٦} V. l. كول, eventuell ك ل zu lesen
^{١٧} V. l. مط ي

[٥٤١] * بلاد عرمانيا وهي ارض الصقالبة وسطها عند طول لوم والعرض نب^٥
 (١٥٩٣) [٥٤٢] * بلاد سمرقنى وهي الجزيرة المفتوحة الى البرّ وسطها عند طول
 مأم والعرض سا^٥ (١٥٩٤) [٥٤٣] * بلاد غابة^٥ ارقونيوس وسطها عند طول
 ما^٥ والعرض بح^٥ (١٥٩٥) [٥٤٤] * بلاد سرعاطيه وهي ارض برجان وسطها
 عند طول مه^٥ والعرض نب^٥ (١٥٩٦) [٥٤٥] * بلاد التتر^٥ وسطها عند طول
 ر^٥ والعرض بح^٥ (١٥٩٧) [٥٥١] * جزيرة طوقيا وهي متصلة بالتيز^٥ وسطها
 عند طول بح ل والعرض بح ل (١٥٩٨) [٥٥٢] * بلاد سرعاطيه وهي ارض الان^١
 وسطها عند طول عح^٥ والعرض بطل (١٥٩٩) [٥٤٦] * بلاد اسقونيا^٥ وهي
 ارض الترك وسطها عند طول قد^٥ والعرض نزل (١٦٠٠) [٥٤٧] * بلاد اسقونيا
 وهي ارض التفغز وسطها^٥ عند طول فمح^٥ والعرض بطل^٥ (١٦٠١) [٥٤٨] *
 بلاد سيرقنى وهي ارض سينستان^٥ وسطها عند طول فب^٥ والعرض بدل^٥ (١٦٠٢)
 [٥٤٩] * بلاد ماجوج عند طول قمال والعرض بح^٥ (١٦٠٣) [٥٥٠] *^٥

^٥ Hs. irrtümlich س^٥; verbessert nach Battāni III ٢٣٤ ^٥ Hs. غايه
 التيز (١٥٩٨) bei ^٥ نب^٥ V. l. ^٥ مه^٥ V. l. ^٥ بح^٥ V. l. ^٥ ما^٥ V. l. ^٥
 (٨٦١) bei ^١ البر^٥ V. l. ^٥ بح^٥ V. l. ^١ ر^٥ V. l. ^٥ البر^٥ V. l. ^٥
 ع^٥ V. l. ^٥ جبل الان (٩٣٩—٩٤٠) vgl. الان (٨٦٣—٨٦٤) und (٨٦٢)
 Hs. ^٩ بدل^٥ V. l. ^٥ fehlt in der Hs. اسقونيا (١٦٠١) bei ^٥
 لبح^٥ Hs. ^٥ مد^٥ V. l. ^٥ قلب^٥ V. l. ^٥ (٤٠٨) vgl. سيسان
^٥ fol. 29^٥ ist unbeschrieben

* (fol. 30*) ا (.....) ^١ العيون ^٢ التي خلف خط الاستواء *

عين تخرج من جبل الله من (خلف) ^٣ خط الاستواء من طول ل ل وعرض ^٤ ٥ (١٦٠٤)
 [٢٢٣٠] فتمر الى طول كز ^٥ وعرض ح ل (١٦٠٥) [٢٢٣١] ثم تمر الى البحر في
 الإقليم الأول عند طول ط ^٦ وعرض وى (١٦٠٦) [٢٢٣٢] *
 (نيل مصر وما يقع اليه من العيون والأنهار) ^٧ * بطيحتان مدورتان قطر كل واحدة
 خمسة اجزاء مركز الأولى عند طول ن ^٨ والعرض ر ^٩ (١٦٠٧) [١٥٠٣] ومركز
 الثانية عند طول ر ^{١٠} والعرض ر ^{١١} (١٦٠٨) [١٥٠٤] * ينصب الى الأولى خمسة
 انهار من جبل القمر مبتدأ النهر الأول عند طول م ^{١٢} ح ^{١٣} (١٦٠٩) [١٥٠٥] والثاني
 عند (طول) ^{١٤} ط ^{١٥} (١٦١٠) [١٥٠٦] والثالث عند طول ن ^{١٦} ^{١٧} (١٦١١) [١٥٠٧]
 والرابع عند طول ن ^{١٨} ا ^{١٩} (١٦١٢) [١٥٠٨] والخامس عند طول ن ^{٢٠} ب ^{٢١} (١٦١٣)
 [١٥٠٩] * ويخرج من جبل القمر ايضاً خمسة ^{٢٢} انهار الى البطيحة الثانية مبتدأ النهر
 الأول عند طول ن ^{٢٣} ك ^{٢٤} (١٦١٤) [١٥١٠] والثاني عند ب ^{٢٥} ك ^{٢٦} (١٦١٥) [١٥١١] والثالث
 عند ن ^{٢٧} ك ^{٢٨} (١٦١٦) [١٥١٢] والرابع عند م ^{٢٩} ح ^{٣٠} ك ^{٣١} (١٦١٧) [١٥١٣] والخامس عند

^١ Lücke; scheinbar, لسماء, obwohl man entsprechend den Überschriften der folgenden Kapitel والأنهار erwarten sollte ^٢ Hs. stark beschädigt ^٣ fehlt in der Hs. ^٤ die in der Hs. nicht vorhandene Überschrift wurde der besseren Übersicht halber hinzugefügt ^٥ Hs. ^٦ fehlt in der Hs. ^٧ von späterer Hand ^٨ Hs. ^٩ Hs. ن. ل, v. l. ن. ل; verbessert im Hinblick auf (١٦١٥) und (١٦١٧).

نط ك^{هـ} (١٦١٨) [١٥١٤] * يخرج من هذه البطيختين من كل واحدة اربعة انهار
الى بطيخة مدورة في اقليم * الأول قطر هذه البطيخة جزآن^ب ومركزها عند طول نح ل
والعرض من الإقليم الأول ب س (١٦١٩) [١٥١٥] * مبتدأ النهر الأول من
البطيخة الأولى عند طول مح م (١٦٢٠) [١٥١٦] والثاني عند طول مط ل (١٦٢١)
[١٥١٧] والثالث عند طول نايه (١٦٢٢) [١٥١٨] مجتمعان الثاني والثالث عند طول^{هـ}
ن ب س^{هـ} والعرض خلف الاستواء س ا (١٦٢٣) [١٥١٩] ثم يمر الى البطيخة التي
ذكرنا (ها)^{هـ} نهر^{هـ} واحد * والنهر الرابع عند طول ن ب س (١٦٢٤) [١٥٢٠] * والنهر
الأول الذي يجيء من البطيخة الثانية الى الصغيرة ايضاً مبتدأ عند طول نه ل (١٦٢٥)
[١٥٢١] والثاني عند طول نو ك (١٦٢٦) [١٥٢٢] والثالث عند (طول)^{هـ} ن ب س
(١٦٢٧) [١٥٢٣] يلتقي الثاني والثالث عند طول نو س والعرض خلف الاستواء س ا^ف
(١٦٢٨) [١٥٢٤] ثم يمر الى البطيخة التي ذكرنا (ها)^{هـ} نهر^{هـ} واحد * والنهر الرابع عند
طول نط س (١٦٢٩) [١٥٢٥] كل * هذه الأنهار يصير الى البطيخة الصغيرة مصب
كل واحد غير مماس للآخر * ثم يخرج من هذه البطيخة الصغيرة نهر عظيم وهو نيل^ا
مصر فيمر بالسودان (وعلوه وزغاوه)^ا (fol. 80^b) وفرآن والنوبة فيمر بدنقة مدينة
النوبة عند طول ن ب ك والعرض من الإقليم الأول ب س من خلفه الى خط الاستواء
او من خط الاستواء اليه س (١٦٣٠) [١٥٢٦] فيمر النيل فيقطع خط الإقليم

^{هـ} نط ي. V. I.

^ب حرون. Hs.

^{هـ} von späterer Hand

^ا V. I. م ب

^{هـ} fehlt in der Hs.

^ف V. I. م ا

^ز fehlt in

der Hs.

^ب die letzte Zeile der Seite ist teilweise weggeschnitten;

Lücke mit Buchstabenresten; lesbar noch . . . ع ط . . . ; z. T. nach

S ergänzt

^ا Hs. stark beschädigt; Buchstabenreste; ergänzt

الأول عند طول بح ع وعرض وك (١٦٣١) [١٥٢٧] ويمر حتى يجوز خط إقليم*
 الأول بجزء ونصف على سته (١٦٣٢) [١٥٢٨] ثم يعدل الى طول نب ع والعرض
بح م (١٦٣٣) [١٥٢٩] ثم يعدل الى طول نا ع والعرض بر ع (١٦٣٤) [١٥٣٠]
 ثم يعدل الى طول ن ع والعرض يز ع* (١٦٣٥) [١٥٣١] ثم يعدل الى طول نك والعرض
بح ك (١٦٣٦) [١٥٣٢] ثم يعدل الى طول بل والعرض بم ع (١٦٣٧) [١٥٣٣]
 ثم يمر فيصير الى مدينة ملوى عند طول نال والعرض بط ك (١٦٣٨) [١٥٣٤] ثم يمر
 فيصير الى مدينة اسوان مماس* لها عند طول ه ل والعرض كب ل (١٦٣٩) [١٥٣٥]
 (fol. 31°) ثم يعدل (الى طول) ه بح ع وعرض كد ع (١٦٤٠) [١٥٣٦] مماس* جبل
 الیوفا ثم يعدل الى طول ه ل والعرض كد ك* (١٦٤١) [١٥٣٧] ثم يمر فيقع في الإقليم
 الثالث^ع يماس في بعض المواضع جبل المقطم والمدن عليه كما كتبنا من طولها وعرضها ثم
 يمر الى مصر مماس* لها عند طول ند ل والعرض كط يه (١٦٤٢) [١٥٣٨] ثم يفترق
 من مصر الى البحر في خلجان سبعة^د * الأول منها يمر الى الإسكندرية عند طول نال
 (١٦٤٣) [١٥٣٩] * ويخرج من هذا الخليج خليجان الأول منهما^ط عند طول نام
 (١٦٤٤) [١٥٤٠] والآخر عند طول بح ع (١٦٤٥) [١٥٤١] * ومصب الخليج

* V. l. ول

^b in der Hs. folgt nun: ثم يعدل الى طول نال

^ع hier folgt in der Hs. die Karte des Nillaufes (s. Tafel III), die auch den unteren Teil

der gegenüberstehenden Seite (fol. 31^a) einnimmt ^d Hs. stark

beschädigt ^ع V. l. ك ^f von späterer Hand ^ه Hs. الثاني

^h V. l. ن ⁱ Hs. ل ^k Hs. منها

الثاني الذي يخرج من مصر الى البحر عند طول نج ^٥ (١٦٤٦) [١٥٤٢] والثالث عند (طول) ^٥ نج ل (١٦٤٧) [١٥٤٣] والرابع عند طول نج م (١٦٤٨) [١٥٤٤] والخامس عند طول نج ن (١٦٤٩) [١٥٤٥] والسادس عند طول ند ك (١٦٥٠) [١٥٤٦] والسابع عند طول ند ل (١٦٥١) [١٥٤٧] وهناك دمياط ^٦ * (fol. 31^b) صفة العين التي على خط الاستواء التي تصب الى نيل مصر * وعين مدورة مركزها على خط الاستواء ومصبتها الى النيل عند مدينة النوبة قطر هذه العين ثلثة اجزاء مركزها عند طول سب ^٥ (١٦٥٢) [١٥٤٨] يخرج منها نهر عند طول سال (١٦٥٣) [١٥٤٩] مصبه في النيل عند طول نج ^٥ والعرض بوك (١٦٥٤) [١٥٥٠] مماس * للإقليم الأول وخليج فيما بين نهر هذه العين والنيل فوق مدينة النوبة *

عين في جزيرة الفضة في بحر الصين عند طول قند م والعرض ح ل خلف خط الاستواء (١٦٥٥) [٢٢٣٣] يخرج منها من موضع واحد ثلثة انهار الأوسط منها يمر بركن المدينة التي في الجزيرة ويمر الى البحر عند طول قط م والعرض دل (١٦٥٦) [٢٢٣٤] والنهر الأول يصب في البحر عند طول قند م والعرض ه ك (١٦٥٧) [٢٢٣٥] والثالث يصب في البحر عند طول قط ن والعرض ر م ^ه (١٦٥٨) [٢٢٣٦] * عين في جزيرة الفضة في البحر المظلم عند طول فع ل والعرض ه ك خلف خط الاستواء (١٦٥٩) [٢٢٣٧] يخرج منها نهران^٥ يصبان في البحر مصب الأول عند طول قسط م والعرض ح ك (١٦٦٠) [٢٢٣٨] والثاني عند طول قمع م ^٦ والعرض وم (١٦٦١) [٢٢٣٩] *

^a fehlt in der Hs.

^b s. S. ١٠٨ Anm. c

^c V. l. كول, dürfte

jedoch zur B, nicht zur L gehören ^d Verbesserung von späterer

Hand ^e Hs. بهرس ^{f-f} von späterer Hand verbessert aus العرض

* الإقليم الأول وما فيه من العيون والأنهار *

عين في جبل قاقس يخرج منها نهر درطوس يصب في البحر أول النهر عند طول كول
والعرض ما ٥ (١٦٦٢) [١٦٨٤] وآخره عند طول ي ك والعرض مد ٥ (١٦٦٣)
[١٦٨٥] * عين في جبل ثلا يخرج منها نهر مصبه في نهر درطوس أوله عند طول
لزل والعرض ط م (١٦٦٤) [١٦٨٦] فيمر إلى طول كح ٥ والعرض ر ل^٥ (١٦٦٥)
[١٦٨٧] ثم يمر إلى طول كامه ينرج قليلاً إلى مدينة ثنورقي والعرض ر ٥ (١٦٦٦)
[١٦٨٨] ثم يمر فيصب في نهر درطوس عند طول ر ٥ والعرض س ل (١٦٦٧)
[١٦٨٩] * عين في إقليم الثاني يخرج منها نهر يصب في هذا (النهر أوله عند)
طول (ادل)^٤ والعرض ر ك^٥ (١٦٦٨) [١٦٩٠] (ومصبه) عند طول ك (ح ٥)^٥
والعرض (fol. 32^٥) يزك^٦ (١٦٦٩) [١٦٩١] * عين تقع أيضاً في النهر الأول أولها
في جبل سرعاطوس عند طول كط ل (والعرض ك ٥)^١ (١٦٧٠) [١٦٩٢] تمر إلى
بطيحة صغيرة مركزها عند طول كح ٥ (والعرض ح ل)^٢ (١٦٧١) [١٦٩٣] وتقر فتقع
في النهر الذي وصفنا (ه)^١ عند طول كر ل والعرض ز ل (١٦٧٢) [١٦٩٤] * عين في

٥ von späterer Hand   ٦ V. l. ر ك   ٥ Hs. stark beschädigt, die
letzte Zeile der Seite ist z. T. abgeschnitten   ٤ Hs. beschädigt, er-
gänzt nach S   ٥ Hs. beschädigt, v. l. ر ل   ٦ Lücke, ergänzt
٥ Hs. stark beschädigt, ergänzt nach S   ٦ Hs. irrtümlich ر ك   ١ Hs.
beschädigt, ergänzt nach (٦١٤-٦١٣) und S   ٢ am Rande, von
späterer Hand, sehr undeutlich   ١ fehlt in der Hs.

جبل تصب في النهر الأول أيضاً أول العين عند طول كد^٥ والعرض ك ل (١٦٧٣)
 [١٦٩٥] ومصبتها^٦ في النهر عند طول كوك والعرض ح ك (١٦٧٤) [١٦٩٦] تمر
 بمدينة بغيرا * وعين أيضاً تصب في النهر الأول أولها عند طول ر^٧ والعرض ط ل
 (١٦٧٥) [١٦٩٧] ومصبتها في النهر عند طول كام والعرض ر^٨ (١٦٧٦)
 * [١٦٩٨]

عين تخرج من جبل غانه^٩ مصبتها في البحر أول العين عند طول مد ل^{١٠} والعرض نام
 (١٦٧٧) [١٦٩٧] تمر إلى طول لطل والعرض نوم (١٦٧٨) [١٦٩٨] ثم تمر بمدينة
 جرمي الكبيرة إلى جبل سرعاطوس قاطعة له عند طول لا^{١١} (١٦٧٩) [١٦٩٩] تمر
 بجبل اصفر^{١٢} فتقطعه عند طول لا^{١٣} (١٦٨٠) [١٦٧٠] وتمر إلى القيروان مماس^{١٤} لها
 عند طول لا^{١٥} وتصب في البحر عند طول لال والعرض لب م (١٦٨١) [١٦٧١] *
 ويقع في هذا النهر نهر من عينين يقال لهما بحيرات السلاحف أحدهما^{١٦} عند طول مه^{١٧} و
 والعرض كك (١٦٨٢) [١٦٧٢] والثانية عند طول موك^{١٨} والعرض ك^{١٩} (١٦٨٣)
 [١٦٧٣] يخرج من كل واحدة نهر فيلتقيان عند طول مه ل والعرض كا^{٢٠} (١٦٨٤)
 [١٦٧٤] ويصيران نهرا واحدا فيصب في الأول عند طول لط م والعرض نوم
 (١٦٨٥) [١٦٧٥] *

نهر يخرج من جبل باليس باليمن عند طول سزك^{٢١} والعرض بد^{٢٢} (١٦٨٦) [١٦٦٣]
 يمر بصنعا^{٢٣} وبمدينة مارا ويصب في البحر عند طول (س) ب^{٢٤} ن والعرض نو^{٢٥} (١٦٨٧)

^١ Hs. مصبة   ^٢ Hs. الغابه   ^٣ V. l. م ل   ^٤ fehlt in der
 Tabelle der Gebirge   ^٥ Hs. احدهما   ^٦ V. l. مول   ^٧ Hs. irr-
 tümlich   ^٨ سه, v. l. سه ل ; richtiggestellt nach S   ^٩ Lücke, ergänzt nach S

[١٦٦٤] * ونهر يخرج من هذا الجبل (ايضاً)^٥ عند طول سرك والعرض د د مه
 (١٦٨٨) [١٦٩٩] ويصب في البحر عند طول سح^٥ والعرض بوم (١٦٨٩) [١٧٠٠] *
 نهر يخرج من جبل (عند)^٦ طول سزم والعرض ب^٥ (١٦٩٠) [١٦٦٥] يمر بجرش^٥
 وسباً ومهرة ويصب في البحر عند (طول سح^٥ ي و) والعرض بط^٥ (١٦٩١) [١٦٦٦] *
 عين لا تجرى عند مدينة مبس الطول (سح^٥ ل والعرض) ل^٥ (١٦٩٢) * عين على
 الإقليم الأول عند طول (عوم)^٦ (١٦٩٣) [١٧٠١] (fol. 32^b) يخرج منها نهر
 قونيسس يمر بمدينة سربا ويصب في البحر عند طول عه ط^٥ والعرض بد^٥ (١٦٩٤)
 [١٧٠٢] * عين في جزيرة الميز عند طول وه^٥ والعرض بد^٥ (١٦٩٥) [١٧٠٣]
 يخرج منها نهران احدهما يمر بمدينتين ويصب في البحر عند طول هه ل والعرض ط ل
 (١٦٩٦) [١٧٠٤] والآخر يمر بمدينة ويصب في البحر عند طول فط^٥ والعرض ب ل
 (١٦٩٧) [١٧٠٥] * نهر يخرج من جبل مالا عند طول فط ل والعرض د^٥ (١٦٩٨)
 [١٧٠٦] يمر بمدينة اموزى^٦ ويمر بساجل البحر الى بطيحة صغيرة عند طول فيزل
 والعرض وى (١٦٩٩) [١٧٠٧] * نهر اروس^٦ يخرج من جبل مالا ايضاً عند طول
 فكال والعرض ب مه (١٧٠٠) [١٧٠٨] ومصبه في البحر عند طول قيزم والعرض
 خلف الاستواء ب م^٦ (١٧٠١) [١٧٠٩] * نهر مرفس^٦ يخرج من جبل مالا ايضاً

^٥ fehlt in der Hs.

^٦ Lücke, ergänzt

^٥ Hs. لو

^٥ Hs. حرش

^٥ Lücke, ergänzt nach S

^٥ Lücke; L an-

genommen nach (٢٧)

^٥ V. l. له

^٦ Lücke, ergänzt nach S

^٦ V. l. عه ك

^٦ Hs. undeutlich

^٦ bei (١٤٩٤) اروس, eventuell

اروس oder ارس zu lesen

^٦ V. l. ج م

^٦ V. l. مرفس, bei

مرفس (١٤٩٩)

عند طول فكح ل والعرض ب ك (١٧٠٢) [١٧١٠] ومصبة* في البحر عند طول فكه لك
 والعرض امه خلف الاستوا. (١٧٠٣) [١٧١١] * نهر ححس يخرج من جبل ا^b عند
 طول فك ن والعرض ه ه (١٧٠٤) [١٧١٢] يمر بمدينة ماحرولون ويصب في البحر
 عند طول فكح ح والعرض ح ح (١٧٠٥) [١٧١٣] * نهر فاسس^c من هذا الجبل
 ايضاً اوله عند طول فكا ح والعرض ح ح^d (١٧٠٦) [١٧١٤] يمر بمدينة قلمادي^e
 ويصب في البحر عند طول فكا ي والعرض ما ح (١٧٠٧) [١٧١٥] * عين في جزيرة
 العراة عند طول قلو ه والعرض يام (١٧٠٨) [١٧١٦] يمر الى طول فلو ه^f والعرض
 ح ح (١٧٠٩) [١٧١٧] ثم يخرج من هاهنا نهران يصبان في البحر احدهما عند طول
 قلزل^g والعرض ماي (١٧١٠) [١٧١٨] ومصبة الآخر عند طول فليح ح والعرض
 يدل (١٧١١) [١٧١٩] * عين في جزيرة الزنج اولها عند طول فليح ح والعرض دل
 (١٧١٢) [١٧٢٠] ثم تصب في البحر عند طول فليح ح والعرض ا ح (١٧١٣)
 [١٧٢١] ويخرج من هذا النهر عند طول فليح ح والعرض ب ح^h (١٧١٤) [١٧٢٢]
 ومصبة في البحر عند طول فلو ح والعرض ب ح (١٧١٥) [١٧٢٣] * (نهر بيس)ⁱ وعس
 يخرج من عين في جبل ميندروس اوله عند طول ممزم والعرض (fol. 33°) ب ح^k (١٧١٦)
 [١٧٢٤] ويصب في البحر^l عند طول فمر ح^m والعرض مالⁿ (١٧١٧) [١٧٢٥] *

* Hs. ursprünglich مصبة, von späterer Hand verbessert ^b fehlt
 in der Tabelle der Gebirge; v. l. ارا ° V. l. فاسس, bei (١٥٠٣) تاسس
 د ح^a V. l. قلزل^e V. l. فلو ل^f قلمادي V. l. ° ج ح^a V. l.
 ه ن^k V. l. لمسوعسⁱ v. l. فمسوعس (١١٧١) bei S; ergänzt nach S
 لⁱ Lücke, ergänzt م^m V. l. فمر مⁿ V. l. مالⁿ

نهر سالس يخرج من جبل ميندروس عند طول فتح^٥ والعرض بول^٦ (١٧١٨) [١٧٢٦]
 ومصبة في البحر عند طول فسك^٧ والعرض ح ي (١٧١٩) [١٧٢٧] * يخرج من
 هذا النهر نهر سورس يدخل في جزيرة * الذهبانية أوله عند طول فن^٨ والعرض ي^٩
 (١٧٢٠) [١٧٢٨] ومصبة في البحر عند طول فمر^{١٠} والعرض اه (١٧٢١) [١٧٢٩] *
 يخرج من نهر سورس هذا نهران أحدهما حوسان أوله عند طول فمط^{١١} والعرض ر^{١٢}
 (١٧٢٢) [١٧٣٠] وآخره في البحر عند طول قمه ل^{١٣} والعرض ه ك (١٧٢٣) [١٧٣١] *
 والنهر الثاني اطانس أوله عند^{١٤} (طول فتح ل والعرض دل (١٧٢٤) [١٧٣٢] ومصبة
 في البحر عند طول^{١٥} قال والعرض امه (١٧٢٥) [١٧٣٣] *
 نهر سواس يخرج من جبل ادوس احروس وهو جبل الياقوت أوله عند طول قسط ل
 والعرض ه^{١٦} (١٧٢٦) [١٧٣٤] يمر هذا النهر بمدينة سوسه ومدينة لا اسم لها قرب
 خط الاستواء وبمدينة قطيفورا^{١٧} وبمدينة خلف خط الاستواء عرضها ومه (١٧٢٦/١)
 [١٧٣٥] ويصب في البحر عند طول قصر^{١٨} والعرض خلف الاستواء ط^{١٩} (١٧٢٧)
 [١٧٣٦] * يخرج من هذا النهر نهر ويرجع اليه أوله عند طول فسو^{٢٠} والعرض
 خلف الاستواء ا م (١٧٢٨) [١٧٣٧] يبلغ الى طول فسوم والعرض ح^{٢١} خلف
 الاستواء (١٧٢٩) [١٧٣٨] * ومصبة عند طول فسه م والعرض ه^{٢٢} خلف الاستواء
 (١٧٣٠) [١٧٣٩] *

نهر اوطاسي^{٢٣} يخرج من عين في جزيرة الجواهر أول العين عند طول فعد^{٢٤} والعرض

^{a-d} am Rande, ^٥ V. l. فتح ^٦ V. l. بول ^٧ V. l. فسك ^٨ V. l. فن ^٩ V. l. ي ^{١٠} V. l. فمر ^{١١} V. l. فمط ^{١٢} V. l. ر ^{١٣} V. l. قمه ^{١٤} V. l. ل ^{١٥} V. l. دل ^{١٦} V. l. ه ^{١٧} V. l. قطيفورا ^{١٨} V. l. قصر ^{١٩} V. l. ط ^{٢٠} V. l. فسو ^{٢١} V. l. ح ^{٢٢} V. l. ه ^{٢٣} V. l. اوطاسي ^{٢٤} V. l. فعد

von späterer Hand ^{٢٥} fehlt in der Hs.; ergänzt nach S ^{٢٦} Hs.

لم سما ^{٢٧} V. l. فعد ^{٢٨} V. l. ح ^{٢٩} V. l. ط ^{٣٠} V. l. ر ^{٣١} V. l. ي ^{٣٢} V. l. بول ^{٣٣} V. l. فتح

مه (١٧٣١) [١٧٤٠] يَرّ منها هذا النهر الى مدينة صلي ثم يرجع الى مدينة
صلاى ثم يَرّ الى بطيحة ما بين الجبل ومدينة مخلاى اول البطيحة عند عرض هـ
(١٧٣٢) وآخرها عند عرض دى* (١٧٣٣)

* الإقليم الثانى وما فيه من العيون والأنهار *

نهر رودس^ب يخرج من جبل أوله عند طول هـ ط والعرض بح ك (١٧٣٤) [١٧٤١]
ومصبه فى (البحر) ز عند طول ط ك والعرض بح ك (١٧٣٥) [١٧٤٢] * نهر فاللوس
وهو نهر الحيات يخرج (من جبل) ° أوله عند طول هـ ط والعرض ك كه (١٧٣٦)
[١٧٤٣] ومصبه فى البحر عند طول (ط م و ا) عرض ك كه (١٧٣٧) [١٧٤٤] * نهر
حوسوس^و يخرج من جبل عند طول (يه ط) ° (fol. 33^و) والعرض كامه (١٧٣٨)
[١٧٤٥] ومصبه فى البحر عند طول ط مه والعرض كامه (١٧٣٩) [١٧٤٦] * نهر
سلس يخرج من جبل عند طول يه ط والعرض ك كه (١٧٤٠) [١٧٤٧] ومصبه فى
البحر عند طول ط ط والعرض كح مه (١٧٤١) [١٧٤٨] * نهر يخرج من جبل عند
طول كح ي والعرض ك ل (١٧٤٢) [١٧٤٩] ومصبه فى البحر عند طول ط ط
والعرض كه م (١٧٤٣) [١٧٥٠] * نهر يخرج من جبل سرجيس^ج أوله عند طول

* V. l. دز, eventuell zu lesen; zu (١٧٣٢) und (١٧٣٣) vgl.

[١٠٣٨] ^ب bei (٩٧٧) رودس ^و Hs. stark beschädigt ^د Lücke,

ergänzt nach S ^و bei (٩٧٩) حوسوس ^ف Lücke, ergänzt nach

(٦٠٨—٦٠٧) und S ^ج V. l. سرجيس

ل ط ك والعرض كا ط (١٧٤٤) [١٧٥١] ير بجبل رحوما فيقطعه بنصفين ويصب في
 البحر عند مدينة ماون عند طول ل ط م والعرض لب ط (١٧٤٥) [١٧٥٢] * نهر
 يخرج أيضاً من جبل سرحس^٥ مصبه في هذا النهر أوله عند طول ما مه والعرض
 كا ط (١٧٤٦) [١٧٥٣] ومصبه في النهر عند طول م ط والعرض كد ط (١٧٤٧)
 [١٧٥٤] * عين عند طول مال والعرض بول (١٧٤٨) [١٧٥٥] يخرج منها نهر الى
 بحيرة نوبا عند طول مد ط والعرض بد م (١٧٤٩) [١٧٥٦] والبحيرة مقدار نصف
 جزء * عين أولها عند طول س ط م والعرض بح ل^٦ (١٧٥٠) [١٧٥٧] تمر بساله ومصبها
 في البحر عند طول سح ي والعرض ك ط (١٧٥١) [١٧٥٨] * نهر لادو يخرج من
 عين أولها عند طول عد ط والعرض بح ك (١٧٥٢) [١٧٥٩] ومصبه في البحر عند
 طول عح ك والعرض كك ك (١٧٥٣) [١٧٦٠] * نهر من جبل أوله عند طول عط مه
 والعرض لك ل^٧ (١٧٥٤) ومصبه في البحر عند طول ف ط والعرض بح ط (١٧٥٥) *
 نهر من جبل كرمان أوله عند طول صد ل والعرض كح م (١٧٥٦) [١٧٦١] ومصبه
 في البحر مع مدينة النيرون^٨ عند طول صب ك والعرض كح م (١٧٥٧) [١٧٦٢] *
 نهر من جبل أوله عند طول قب ط والعرض كك ط (١٧٥٨) [١٧٦٣] ومصبه في
 البحر عند طول ق ط ^٩ والعرض كيه (١٧٥٩) [١٧٦٤] * ونهر من هذا الجبل أيضاً
 أوله عند طول قب ط والعرض كاه (١٧٦٠) [١٧٦٥] ومصبه في البحر عند طول
 قل والعرض لك ل (١٧٦١) [١٧٦٦] * نهر قিদس^{١٠} من عين مع طرف الجبل سطس

و، Hs. ursprünglich nur ^٥ سح ل V. l. ^٦ سح ل V. l. ^٧ سح ل V. l. ^٨ سح ل V. l. ^٩ سح ل V. l. ^{١٠} سح ل V. l. ^{١١} سح ل V. l. ^{١٢} سح ل V. l.

أولها عند طول فيح ل والعرض ك^٥ (١٧٦٢) [١٧٦٧] ومصبة في البحر عند طول
 فال ل^٥ والعرض دل (١٧٦٣) [١٧٦٨] * نهر فردس من جبل نطعس أوله عند طول
 فك ل والعرض (ك^٥)^٦ (١٧٦٤) [١٧٦٩] ومصبة في البحر عند طول فدل^٥ والعرض
 ه^٥ (١٧٦٥) [١٧٧٠] * نهر سال^٥ من ع^٥ (ن في الج^٥) ل نطعس أوله عند طول
 فك ك^٥ والعرض ط م (١٧٦٦) [١٧٧١] ومصبة (في البحر عند)^٤ (fol. 34٥) طول
 و^٥ بط^٥ والعرض^٥ ند مه (١٧٦٧) [١٧٧٢] * نهر حارس^٥ يخرج من جبل
 اداسرون^١ أوله عند (طول فكري)^٦ والعرض كاي (١٧٦٨) [١٧٧٣] ع^٥ مدينة حارس
 ومصبة في البحر عند طول فكح ل والعرض ه^٥ م (١٧٦٩) [١٧٧٤] * عين من جبل
 ادورا يخرج منها نهر يقال له بوس^١ أوله عند طول فكح^٥ والعرض ير ل (١٧٧٠)
 [١٧٧٥] ومصبة في البحر عند طول فكو^٥ والعرض بدم (١٧٧١) [١٧٧٦] * نهر
 من جبل ادورا ايضاً أوله عند طول فكط م والعرض بولك (١٧٧٢) [١٧٧٧] ومصبة
 في البحر عند طول فكح^٥ (ك^٥)^٦ والعرض ب^٥ ك^٥ (١٧٧٣) [١٧٧٨] * ونهر من هذا
 الجبل ايضاً أوله عند طول قلال^٥ والعرض بول (١٧٧٤) [١٧٧٩] ومصبة في البحر
 عند طول قلا^٥ والعرض ب^٥ ك^٥ (١٧٧٥) [١٧٨٠] * نهر سدوس^٦ من جبل اوكتير

١ V. l. فيح ل ٢ Hs. beschädigt, die Buchstabenreste weisen auf
 hin, Text hergestellt nach (٦٥٦—٦٥٥) und S ٣ V. l. فدل^٥
 ٤ V. l. بدل ٥ V. l. منال ٦ Hs. stark beschädigt ٧ Lücke,
 ergänzt nach S ٨ V. l. سارس ٩ V. l. اداسرون ١٠ Lücke,
 ergänzt nach S ١١ V. l. بوس, bei (١١٨١) ١٢ fehlt in der
 Hs., ergänzt nach S ١٣ V. l. ب ل ١٤ V. l. قلا^٥ ١٥ bei (١١٧٧) ١٦ سدوس

أوله عند طول قلب ط والعرض كح م (١٧٧٦) [١٧٨١] ومصبه في البحر عند طول قلب ل
والعرض ه م (١٧٧٧) [١٧٨٢] * ونهر سرون^ه من هذا الجبل أيضاً أوله عند طول
قلح مه والعرض كح م (١٧٧٨) [١٧٨٣] ومصبه في البحر عند طول قلح م والعرض
ر ط (١٧٧٩) [١٧٨٠] * ونهر دالس^ه أيضاً من هذا الجبل أوله عند طول قله^ه والعرض
كد ط (١٧٨٠) [١٧٨٥] ومصبه في البحر عند طول قلد م والعرض يز مه (١٧٨١)
[١٧٨٦] * ونهر يخرج من مدينة اطراسن أوله عند طول قصب ط والعرض كك ط
(١٧٨٢) [١٧٨٧] ومصبه في البحر عند طول قمال والعرض ول (١٧٨٣) [١٧٨٨] *
نهر يخرج من جبل منيدروس أوله عند طول فمد ط والعرض بط ط (١٧٨٤) [١٧٨٩]
ومصبه في البحر عند طول فمح ط والعرض ه م (١٧٨٥) [١٧٩٠] * ونهر من هذا
الجبل أيضاً أوله عند طول فمه مه والعرض يح ط (١٧٨٦) ومصبه في البحر عند
طول فمد ط والعرض ب ط (١٧٨٧) * نهر طلماس من هذا الجبل أيضاً أوله
عند طول فمر ط والعرض نز ط (١٧٨٨) [١٧٩١] ومصبه في البحر عند طول فمه لك^ه
والعرض ي مه (١٧٨٩) [١٧٩٢] * عين في القلعة المضيئة في بحر* المظلم أولها عند
طول فمر ط والعرض ك م (١٧٩٠) [١٧٩٣] (يخرج منها نهران يصبان في البحر
مصب الأول عند طول فمح ط والعرض كح مه (١٧٩١) [١٧٩٤] (ومصب الآخر
عند^ف طول فمد ط والعرض ك م (١٧٩٢) [١٧٩٥] *

والس V. l. ^b سرول، لاروي، لارول v. ll.، سروى (١١٧٧) ^a bei

^c V. l. ط ب، undeutlich ^d V. l. فمد لك ^e vielleicht fehlt in der

Hs. hier جزيرة ^f Lücke, ergänzt

* (الإقليم الثالث وما فيه من العيون والأنهار)*

(عين أولها)^a عند طول ي م والعرض كط (س)^a (١٧٩٣) [١٧٩٦] (ومصبها في البحر)^a
 (fol. 34^b) عند طول ح ك^b والعرض كح ه (١٧٩٤) [١٧٩٧] * عين أولها عند طول
 (يايه)^c (وا)^d عرض كح س (١٧٩٥) [١٧٩٨] ومصبها في البحر عند طول ح س
 والعرض كزل (١٧٩٦) [١٧٩٩] * عين (أولها)^e عند طول يا يه والعرض كر ك
 (١٧٩٧) [١٨٠٠] ومصبها في البحر عند طول ح س والعرض كر س (١٧٩٨) [١٨٠١] *
 نهر حلمات^f أوله عند طول بح س والعرض ل س (١٧٩٩) [١٨٠٢] ومصبه في البحر
 عند طول ر مه والعرض لب س (١٨٠٠) [١٨٠٣] * نهر ساوس أوله عين عند طول
يط م والعرض ل س (١٨٠١) [١٨٠٤] ومصبه في البحر عند طول ك ك والعرض
لب س (١٨٠٢) [١٨٠٥] * نهر أوله عين عند طول ك م والعرض كط ل (١٨٠٣)
 [١٨٠٨] ومصبه في البحر عند طول كح م^g والعرض لب س (١٨٠٤) [١٨٠٩] *
 نهر سوسولس^h أوله عند طول كح ل والعرض كط م (١٨٠٥) [١٨١٠] ومصبه في
 البحر عند طول كدم والعرض لب س (١٨٠٦) [١٨١١] * نهر أوله عين عند طول
كح م والعرض كه م^h (١٨٠٧) [١٨١٢] ومصبه في البحر عند طول كد لⁱ والعرض
لب س (١٨٠٨) [١٨١٣] *

^a Lücke, ergänzt

^b V. l. ح ط

^c Lücke, ergänzt mit

Bertücksichtigung der Angabe bei S

^d Lücke, ergänzt

^e bei

خليفة (١٠٣٦)

^f V. l. كح ه — ^g V. l. سوسولس

^h V. l. كح ل

ⁱ V. l. كه ل

نهر من جبل أوله عند طول لرك^ه والعرض كومه (١٨٠٩) [١٨١٤] ومصبة في البحر
 عند طول لر^ل والعرض لب^ب (١٨١٠) [١٨١٥] * يصب إلى هذا النهر نهران
 من عينين أحدهما^ه أولها عند طول لول والعرض كط^م (١٨١١) [١٨١٦] ومصبتها
 في النهر عند طول لرك والعرض كط^م (١٨١٢) [١٨١٧] والثانية أولها عند طول
 لر^ل والعرض ل^م (١٨١٣) [١٨١٨] ومصبتها في النهر^ه عند طول لرك والعرض
 ل^ل (١٨١٤) [١٨١٩] *

نهر يخرج من مدينة طاووس أوله عين عند طول ن^ن والعرض كح^س (١٨١٥)
 [١٨٢٠] يمر بجبل اسلوس^ه عند عرض كط^ل وطول مح^س (١٨١٦) [١٨٢١] ويمر
 إلى جبل مقلان عند عرض كر^س وطول مو^س (١٨١٧) [١٨٢٢] ويمر إلى جبل الشمس
 عند عرض ل^س وطول مح^س (١٨١٨) [١٨٢٣] ويصب في البحر فيما بين برقة
 واسفاروس عند طول مب^ك والعرض لح^ك (١٨١٩) [١٨٢٤] * ونهر يخرج من
 جبل زارس^ه أوله عند طول مه^ي والعرض كد^{مه} (١٨٢٠) [١٨٢٥] ويمر إلى
 أرض كح^ل (١٨٢١) [١٨٢٦] ويصب في بطيحة صغيرة عند مدينة رباريا عند طول
 ن^ن والعرض (كدك^ك) (١٨٢٢) [١٨٢٧] * (نهر من جبل)^١ كرمان أوله عند طول
 ص^س والعرض كط^س (١٨٢٣) [١٨٢٨] ومصبة في البحر عند طول فط^س وال^م عرض
 كح^س (١٨٢٤) [١٨٢٩] * ونهر من هذا الجبل أيضاً (أوله عند طول صب^س)^م

البحر^ه Hs. أحدهما^ه Hs. لرك^ه V. l. لر^ل V. l. *
 Hs.^١ كه^ه V. l. مري^ه V. l. فارس^ه V. l. اسطوس^ه V. l. *
 stark beschädigt   ^ك Lücke, ergänzt nach S   ^ل Lücke, ergänzt
^م Lücke, ergänzt nach S

fol. 36^a * والعرض كز ^b (١٨٢٥) [١٨٣٠] (ومصبه) ° في البحر عند طول
ص ^c والعرض كوب (١٨٢٦) [١٨٣١] * نهر من جبل كومان ايضاً اوله عند طول
صح ^d والعرض كه مه (١٨٢٧) [١٨٣٢] ومصبه في البحر عند طول صا ^e والعرض
ك ^f (١٨٢٨) [١٨٣٣] * ونهر من هذا الجبل ايضاً اوله عند طول صح ^g والعرض
كه ^h (١٨٢٩) [١٨٣٤] ومصبه ° (في البحر عند طول صان والعرض) ⁱ كد م (١٨٣٠)
[١٨٣٥] * نهر اوله عين عند طول فك ^j والعرض كدل (١٨٣١) [١٨٣٦] ومصبه
في البحر عند طول صط مه والعرض كا ^k (١٨٣٢) [١٨٣٧] * نهر من جبل اوله عند
طول فجل والعرض كه ^l (١٨٣٣) [١٨٣٨] ومصبه في البحر عند مدينة امرس
عند طول فج ^m والعرض ك ⁿ (١٨٣٤) [١٨٣٩] يقع الى هذا النهر نهر من جبل
اربطا اوله عند طول فو ^o والعرض كدل (١٨٣٥) [١٨٤٠] ومصبه في النهر عند طول
فجل والعرض ك ^p م (١٨٣٦) [١٨٤١] * نهر من جبل اودون اوله عند طول فكال
والعرض كر ^q (١٨٣٧) [١٨٤٢] يمر الى طول فج ^r والعرض طل (١٨٣٨) [١٨٤٣]
ثم يفترق منه نهران ^s يصبان الى البحر مصب احدهما عند طول قول والعرض ك ^t
(١٨٣٩) [١٨٤٤] ومصب الآخر عند طول قول والعرض ر ^u (١٨٤٠) [١٨٤٥] *

* die Blätter der Hs. sind hier unrichtig zusammengebunden;
der Text von fol. 34^b setzt sich auf fol. 36^a fort (s. Einleitung)

^b Lücke, ergänzt nach (٦٤٨—٦٤٧) und S   ° Lücke, ergänzt   ^d V. l.

صر ^{e-e} am Rande, von späterer Hand; alles stark beschädigt

^f Lücke, ergänzt nach S   ^g V. l. ف   ^h V. l. كج   ⁱ V. l. كو

^k Hs. ursprünglich بهرين, von späterer Hand verbessert

نهر من هذا الجبل أيضاً اوله عند طول فكه ل والعرض كومه (١٨٤١) [١٨٤٦] ير
في ما بين مدينة فاورا^b وجبل سودنس وير بمدينة ايشنا ويصير الى طول قح ل
والعرض يوم (١٨٤٢) [١٨٤٧] ثم يفترق منه نهران مصبتهما في البحر مصب احدهما
عند طول قول والعرض يو (١٨٤٣) [١٨٤٨] ومصب الآخر عند طول فح و
والعرض ه (١٨٤٤) [١٨٤٩] * نهر دوانس يخرج من جبل رماسا اوله عند
طول فمطن والعرض كط (١٨٤٥) [١٨٥٠] ثم ير الى طول فمح ل والعرض
كز (١٨٤٦) [١٨٥١] ثم ير بقرب مدينة طعولا وبمدينة فوداثرا ويصب في البحر
عند طول فمح ل والعرض يا^a (١٨٤٧) [١٨٥٢] * ونهر دوروس يخرج من هذا
الجبل أيضاً اوله عند طول قن مه والعرض كط (١٨٤٨) [١٨٥٣] ومصبه في
البحر عند طول قنه ك والعرض يح م (١٨٤٩) [١٨٥٤] * نهر سمس فس يخرج من
جبل سمس اوله عند طول فسح م والعرض كول (١٨٥٠) [١٨٥٥] ومصبه في البحر
عند طول فط م والعرض يح ك^e (١٨٥١) [١٨٥٦] *

* (fol. 36^b) الإقليم الرابع وما فيه من العيون والأنهار *

نهر اوله عين عند طول ي مه والعرض ل ل (١٨٥٢) [١٨٥٧] ير مع جبل دبلون
ويصب في البحر عند طول زم والعرض لح ل (١٨٥٣) [١٨٥٨] * نهر اوله عين عند

^a fehlt in der Hs.   ^b V. l. و فورا   ^c bei (١١٦١) دوايس   ^d Hs.

irrtümlich بايه   ^e zu diesem Namen vgl. (٧٢٦—٧٢٥), ferner bei

جبل نهر سمس (٢٠٤٩) bei, جبل نهر سمس (١٩١٠) und (١٩٠٧)   ^f Lücke,

ergänzt nach S

طول ما ط والعرض لال (١٨٥٤) [١٨٥٩] يرّ فيما بين جبل الشمس وجبل اطلس
 الصغير مصّبه في البحر عند طول ح ك والعرض لب ط (١٨٥٥) [١٨٦٠] * نهر اوّله
عين عند طول ما يه والعرض لال (١٨٥٦) [١٨٦١] ومصّبه في البحر عند طول ب ط
 والعرض ل (١٨٥٧) [١٨٦٢] * عين اوّلهما عند طول بح ي والعرض لان (١٨٥٨)
 [١٨٦٣] ومصّبتها في البحر عند طول بح ل والعرض لح ط (١٨٥٩) [١٨٦٤] * عين
اوّلهما عند طول بد ي والعرض لا ط (١٨٦٠) [١٨٦٥] ومصّبتها في البحر عند طول
بد ي والعرض لب ل^٥ (١٨٦١) [١٨٦٦] * عين اوّلهما عند طول بدم والعرض لا ط
 (١٨٦٢) [١٨٦٧] مصّبتها في البحر عند طول بدم والعرض لب ك (١٨٦٣) [١٨٦٨] *
عين اوّلهما عند طول بح ن والعرض ل ل (١٨٦٤) [١٨٦٩] مصّبتها في البحر عند طول
بح م والعرض لب ط^٦ (١٨٦٥) [١٨٧٠] * عين اوّلهما عند طول بط ي والعرض
 لا ط (١٨٦٦) [١٨٧١] مصّبتها في البحر عند طول بط كه والعرض لب ط (١٨٦٧)
 [١٨٧٢] * نهر في جزيرة اوّله عند طول ل ط والعرض له ط (١٨٦٨) [١٨٧٣]
يرّ الى عرض لو ط^٧ على سمت الطول (١٨٦٩) [١٨٧٤] ويعدل الى وسط مدينة اثلا
 ويصبّ في البحر عند طول كح ك والعرض له م (١٨٧٠) [١٨٧٥] * عين في هذه
الجزيرة ايضاً^٨ عند طول ل م والعرض له ل (١٨٧١) [١٨٧٦] ومنتهاهما في مدينة قاعند
طول لامه والعرض له م (١٨٧٢) [١٨٧٧] * عين في جبل بويرورا يخرج منها نهران
 الى بطيحتين صغيرتين اوّلهما^٩ عند طول لبح ن والعرض ل ط (١٨٧٣) [١٨٨٠] احدى^٩
البطيحتين عند طول له ط والعرض لا ط (١٨٧٤) [١٨٧٨] والثانية عند طول

^٥ V. l. ط لب

^٦ fehlt in der Hs.

^٧ V. l. ط ل

^٨ fehlt in

der Hs. ^٩ Hs. ursprünglich اوّلهما, von späterer Hand verbessert

^٩ Hs. احد

له ل والعرض ل م (١٨٧٥) [١٨٧٩] * عين أولها عند طول لو ٥ والعرض ل م (١٨٧٦) [١٨٨١] ومصبتها في البحر عند طول له ك والعرض الـ ٥ (١٨٧٧) [١٨٨٢] *
 عين في جزيرة أولها عند طول م ل والعرض له م (١٨٧٨) [١٨٨٧] ومصبتها في
 البحر عند ٥ طول م ن والعرض ل م م (١٨٧٩) [١٨٨٨] * عين في هذه الجزيرة أيضاً
 أولها (fol. 37٥) عند طول م (له م) ٥ والعرض له ك (١٨٨٠) [١٨٨٣] مصبتها في البحر
 عند طول موك والعرض لو ٥ (١٨٨١) [١٨٨٤] * وعين في هذه الجزيرة أيضاً
 أولها عند طول م م م والعرض له ٥ (١٨٨٢) [١٨٨٥] ومصبتها في البحر عند طول
 مول والعرض له ك (١٨٨٣) [١٨٨٦] * عين في جزيرة أولها عند طول مز ٥ والعرض
 لد ٥ (١٨٨٤) [١٨٨٩] ومصبتها في البحر عند طول مر ٥ والعرض لد ل (١٨٨٥)
 [١٨٩٠] * وعين في هذه الجزيرة أيضاً أولها عند طول مزل والعرض لد ٥ (١٨٨٦)
 ومصبتها في البحر عند طول مز ٥ والعرض لد ل (١٨٨٧) * وعين في هذه الجزيرة
 أيضاً أولها عند طول مح ٥ والعرض ليج م (١٨٨٨) [١٨٩١] ومصبتها في البحر عند
 طول مزل والعرض لد ٥ (١٨٨٩) [١٨٩٢] * وعين مقدارها نصف جزء ليس منها نهر
 قرب الإسكندرية عند طول ن ل والعرض ل ل (١٨٩٠) [١٨٩٣] * عين في جزيرة
 قبرس أولها عند طول نوى والعرض لد م (١٨٩١) [١٨٩٤] ومصبتها في البحر عند طول
 نه ن والعرض له ك (١٨٩٢) [١٨٩٥] * عين في هذه الجزيرة أيضاً أولها في مدينة
 سمار عند طول نزم والعرض له ٥ (١٨٩٣) [١٨٩٦] ومصبتها في البحر عند طول

* Lücke, ergänzt nach S   ٥ Lücke, ergänzt   ٥ Lücke, ergänzt

nach S   ٥ V. l. له م   ٥ V. l. لد ل, eventuell له ل zu lesen   ٥ V. l. ٥ لد

ر ط والعرض لك (١٨٩٤) [١٨٩٧] * بحيرة الطبرية مقدار نصف جزء طولها
 مثل عرضها عند طول نـح ك والعرض لـب ط (١٨٩٥) [١٠٢٥] يخرج منها نهر فيسـر
 بجبل الثلج وجبل سنير ثم يصب في البحر عند طول سا ط والعرض له ط (١٨٩٦)
 [١٥٥٧] ويخرج أيضاً من هذه البحيرة نهر الى بحيرة* الميتة* عند طول نـح ك والعرض لـل
 (١٨٩٧) [١٠٢٦] مقدار بحيرة* الميتة نصف جزء مدورة* نهر من جبل الثلج اوله
 عند طول بط مه والعرض لـب يه (١٨٩٨) ومصبه في مدينة دمشق ويجوزها بقليل
 الى بحيرة يصب فيها* نهر يخرج من جبل لبنان اوله عند طول سا ط والعرض لج م
 (١٨٩٩) [١٨٩٨] ويرى بحمص وحماة وهو الأردن ويصب في البحر عند انطاكية
 عند طول سا ط والعرض لد مه (١٩٠٠) [١٨٩٩] * نهر يخرج من جبل اوله عند
 طول عطك والعرض له^ب م (١٩٠١) [١٩٠٠] ويرى فيقطع جبل اصطخر وجور ويصب
 في البحر قرب سيرا ف^ع عند طول ف ط والعرض كـط^د ل (١٩٠٢) [١٩٠١] * نهر
 يخرج من الجبل (fol. 37^b) اوله عند طول دـل والعرض له م (١٩٠٣) [١٩٠٢]
 ويصب في البحر عند طول دـم والعرض كـط ك (١٩٠٤) [١٩٠٣] * نهر روس^ه
 يخرج من جبل سليمان اوله عند طول فـح ل والعرض لـب ط (١٩٠٥) [١٩٠٤]
 ومصبه في البحر عند طول فـح ط والعرض نـح ن (١٩٠٦) [١٩٠٥] * نهر فطروس^ف
 اوله عين من جبل نهر سمس عند (طول)^ز فسوي^ح والعرض لـل^١ (١٩٠٧) [١٩٠٦]

^ا Hs. الميه، bei (١٨٩٨) الميه

^ب Lücke, ergänzt nach S

^ج Hs. سـراف

^د Lücke, ergänzt nach S

^{هـ} V. l. روسز ^ز V. l.

فطروس

^ز fehlt in der Hs.

^ح V. l. فسوي

^١ V. l. لا

يَرَّ الى بطيحة مقدار جزء عند طول فسه ك والعرض ك م (١٩٠٨) [١٩٠٧] ويعو^٩
من هذه البطيحة فيقطع مدينة الصين ويرَّ حتى يصبَّ في البحر عند طول فسب ي
والعرض ج م (١٩٠٩) [١٩٠٨] ويقع الى البطيحة التي في هذا النهر من جبل
نهر سمس ايضاً (اوله)^{١٠} عند طول فسط ٥ والعرض كح ٥ (١٩١٠) [١٩٠٩] ومصبة
في البطيحة *

* الإقليم الخامس وما فيه من العيون والأنهار *

نهر اس اوله عين عند طول ب ه والعرض م مه (١٩١١) [١٩١٠] ومصبة في البحر
عند طول دل والعرض لح ك^{١١} (١٩١٢) [١٩١١] يرَّ بمدينة فسطورن وبمدينة اسقلس
و(ب)^{١٢} مدينة اروثي * نهر من جبل ارطسمازا^{١٣} اوله عند طول ب يه (والعرض لح ٥)^{١٤}
(١٩١٣) [١٩١٢] يرَّ بمدينة فوه وفيما بين جبل لوس ومدينة اطلعا عند طول دم
والعرض لح م (١٩١٤) [١٩١٣] ثم يفترق منه نهران يصبان في البحر مصبَّ الأول
عند طول ز ٥ والعرض ترك (١٩١٥) [١٩١٤] والآخر عند طول ول والعرض ترك
(١٩١٦) [١٩١٥] يحيط هذا النهر بجبل لوس ومدينة اووي^{١٥} حتى يصبَّ في البحر^{١٦} *
نهر يخرج من مدينة ماربا ويرَّ بمدينة مكسارا اوله عند طول بدل والعرض م م (١٩١٧)
[١٩١٧] ومصبة في البحر عند طول بح ٥ والعرض مه م (١٩١٨) [١٩١٨] * نهر

لح ل V. l. ^٩ fehlt in der Hs. ^{١٠} in der Hs. folgt الى

^{١١} fehlt in der Hs. ^{١٢} ارطسقارا V. l. ^{١٣} fehlt in der Hs., ergänzt

nach S ^{١٤} S sagt deutlicher: فيحيط ^{١٥} اورى V. l. ^{١٦}

بجبل لوس ومدينة ارووي ويرَّ فيصبَّ في البحر على سمته [١٩١٦]

يخرج من جبل ايدوقرا أوله عند طول يه له والعرض لطم (١٩١٩) [١٩١٩] ومصبة
في البحر عند طول بوك والعرض (لح مه)^٥ (١٩٢٠) [١٩٢٠] * نهر في جزيرة قوس
أوله عند طول ل ك والعرض لطم (١٩٢١) [١٩٢١] يمر بمدينة (fol. 38^٥) شرقي^٦
ومصبه في البحر عند طول كط كه والعرض م يه (١٩٢٢) [١٩٢٢] * نهر في جزيرة
سرخس أوله عين عند طول ل ك والعرض لون (١٩٢٣) [١٩٢٣] ومصبة في البحر
عند طول كح م والعرض ل^٧ (١٩٢٤) [١٩٢٤] * ونهر في هذه الجزيرة أيضاً أوله عين
عند طول لا^٨ والعرض لو^٩ (١٩٢٥) [١٩٢٥] يمر داخل مدينة ليس ومصبة في
البحر عند طول لب^{١٠} والعرض ل^{١١} (١٩٢٦) [١٩٢٦] *
عين في جزيرة قونس أولها عند طول لا مه والعرض لط^{١٢} ه (١٩٢٧) [١٩٢٧] يمر إلى
موضع طول لا ي والعرض م ك (١٩٢٨) [١٩٢٨] * ثم يفترق من هذا الموضع
نهران أحدهما يدخل مدينة قروي ويخرج منها فيصب في البحر عند طول لب^{١٣} ه
والعرض لط^{١٤} ي (١٩٢٩) [١٩٢٩] والنهر الآخر يصب في البحر عند طول لال والعرض
م مه (١٩٣٠) [١٩٣٠] * ويخرج من هذه العين أيضاً نهر أوله عند طول لال
والعرض م ي (١٩٣١) [١٩٣١] ومصبة في البحر عند طول لب ه والعرض م ي
(١٩٣٢) [١٩٣٢] *

نهر يخرج من جبل اطي^{١٥} في جزيرة أوله عند طول له^{١٦} والعرض لويه (١٩٣٣)
[١٩٣٣] مصبة في البحر عند طول لح م والعرض لومه (١٩٣٤) [١٩٣٤] * ونهر

* ^{١٥} Lücke, ergänzt nach dem Verlauf der Küste zwischen (١١١٦)

und (١١١٧) und nach S ^{١٦} V. l. شرقي ^{١٧} fehlt in der Hs.

^{١٨} V. l. لط مه ^{١٩} V. l. اطر

في هذه الجزيرة أيضاً^٥ أوله عين عند طول له كه والعرض لرى (١٩٣٥) [١٩٣٥] ومصبه
 في البحر عند طول له هه والعرض له ل (١٩٣٦) [١٩٣٦] * نهر يخرج من مدينة له
 مصبان^٦ عند جنبي المدينة الى البحر أول النهر عند طول مدل والعرض م مه (١٩٣٧)
 [١٩٣٧] مصبه الأول عند طول م م والعرض مب ك (١٩٣٨) [١٩٣٨] والمصب
 الثاني عند طول مه ه والعرض م ه (١٩٣٩) [١٩٣٩] * نهر يخرج من مدينة
 أوله عند طول مول والعرض لز ه (١٩٤٠) [١٩٤٠] ومصبه في البحر عند طول
 مرى والعرض لول (١٩٤١) [١٩٤١] * نهر أوله عين عند طول نب ه والعرض
 م ل (١٩٤٢) [١٩٤٢] يمر الى مدينة طروب^٧ مصبه في المدينة عند طول مط م والعرض
 م ل (١٩٤٣) [١٩٤٣] *

عين في مدينة قرغامس يخرج منها ثلاثة انهار * أول الأنهار (أوله)^٨ عند طول ن ل
 والعرض م ك (١٩٤٤) [١٩٤٤] يمر بجبل (fol. 38^b) اندس فيقطعه ويصب في البحر
 عند طول مط ن والعرض مال^٩ (١٩٤٥) [١٩٤٥] * والنهر الثاني أوله عند طول مال
 والعرض م ل (١٩٤٦) [١٩٤٦] يمر فيقطع جبل اندس يمر في داخل مدينة البليون
 ويخرج منها فيصب في البحر عند طول ن م والعرض مب مه (١٩٤٧) [١٩٤٧] *
 والنهر الثالث أوله عند طول نام والعرض م ل (١٩٤٨) [١٩٤٨] يمر بماس* لأول
 حد جبل اندس ويدخل مدينة البليون ويخرج منها فيصب في البحر عند طول ن ن
 والعرض مح ي (١٩٤٩) [١٩٤٩] *

نهر يخرج من مدينة افاسس عند طول نال^{١٠} والعرض لز م (١٩٥٠) [١٩٥٠] يمر فيما

^٥ fehlt in der Hs. ^٦ von späterer Hand ^٧ V. l. طرون

^٨ fehlt in der Hs. ^٩ V. l. مول ^{١٠} نال V. l. ك

بين جبل سيفولس وجبل ملون ير الى مدينة قبلوميلس ويرجع فيمر فيما بين جبل
 سيفولس وجبل درومر وير الى موضع طوليه يه والعرض مه س (١٩٥١) [١٦٧٧]
ويرجع مماس* لمدينة اطوما* فيما بينها وبين هرقله ويصب في البحر عند طول سد م والعرض
 مز س (١٩٥٢) [١٦٧٨] * نهر اوله عين عند طول بو س والعرض م س (١٩٥٣)
 [١٦٧٩] ير بانقره ويصب في البحر عند طول نوكة والعرض مطك (١٩٥٤) [١٦٨٠] *
 نهر اوله عين عند طول نويه والعرض لزل (١٩٥٥) [١٩٥٥] ومصبه في البحر عند
 طول نوكة والعرض له (١٩٥٦) [١٩٥٦] * نهر اوله عين عند طول بر س والعرض
 م لك (١٩٥٧) [١٩٥٧] ير فيما بين مدينة اماسيا ومدينة سيسماي وير بركن مدينة
 تيمنا ويصب في البحر عند طول (نطكه) والعرض مع م (١٩٥٨) [١٩٥٨] *
 نهر دجلة اولها عين عند طول سدم والعرض لط س (١٩٥٩) [١٤٨٣] وير فيما بين
 جبلين عند طول سدم والعرض لزمه (١٩٦٠) [١٤٨٤] ويعدل مع الجبل الى طول
 سح س والعرض لح س (١٩٦١) [١٤٨٥] ثم ير الى آمد* ثم الى بلد فيما بين بلد
 وشهرزور* ير فيما بين الموصل والجبل ايضا وير بتكرت* وير بسر* من رأى ويدخل
 بغداد (ويخرج م) ^h منها فيمر بالمدان وير بو (اسط) ^h من ناحية حلوان ثم يصير الى
 البطائح * م (...) ¹ (fol. 39*) البطائح مقدار جزء وسط البطائح عند طول عح س

* V. l. الوما ^b Hs. ومص ^c Lücke, ergänzt nach S ^d so in der
 Hs. wiederholt punktiert, trotz اولها; ebenso bei S ^e Hs. اند, darüber-
 geschrieben; die Stadt آمد fehlt im Städteverzeichnis; vgl. [١٧٥]
^f über شهرزور steht in der Hs. das Wort جبل ^g fehlt im Städte-
 verzeichnis; vgl. [٢٧١] ^h Lücke, ergänzt ⁱ Lücke, viel-
 leicht مقدار

والعرض لـ ٥ (١٩٦٢) [١٠٢٨/١٤٨٦] * ويُعرّى الى طول عد ٥ والعرض لـ ٥ (١٩٦٣)
 فيفتقر من هناك ثلاثة اناهار* الأول منها مصبه في البصرة والثاني يمر مصبه فيما بين
 البصرة وعبادان والأهواز ويصب الثالث في البحر عند طول عه مه والعرض لـ ل
 (١٩٦٤) * ويقع الى دجلة نهر يقال له ذيب^٥ من جبل أوله عند طول سح ل والعرض
 لط ٥ (١٩٦٥) [١٤٩٥] ومصبه في الدجلة عند طول سح ك والعرض لـ ل (١٩٦٦)
 [١٤٩٦] * ويقع ايضاً الى دجلة نهر فاقس أوله عين في جبل عند طول سط ٥ والعرض
 لك (١٩٦٧) [١٤٩٧] ومصبه في الدجلة عند طول سط يه والعرض لـ ل (١٩٦٨)
 [١٤٩٨] * ويقع الى دجلة الزابان^٥ من جبل أول احدهما عند طول عال والعرض لح ل
 (١٩٦٩) [١٤٩٩] ومصبه عند طول سطل والعرض له ل (١٩٧٠) [١٥٠٠] والزاب
 الثاني أوله عند طول عب ٥ والعرض لح ٥ (١٩٧١) [١٥٠١] ومصبه عند طول
 سط م^٥ والعرض له ٥ (١٩٧٢) [١٥٠٢] *

عين في اصل جبل حارث وحويرث لا تجري عند طول سطى والعرض م ك (١٩٧٣) [١٥٠٩]
 مقدار اثنين ربع جزء * نهر يخرج من جبل أوله عند طول فر ٥^٥ والعرض لط ٥ (١٩٧٤)
 [١٩٦٠] يمر فيقطع مرو الرود^٥ ويخرج منها فيصير الى مرو عند طول فيج مه والعرض لـ مه
 (١٩٧٥) [١٩٦١] ثم يفتنى^١ * بطيحة مقدار نصف جزء وسطها عند طول فر ٥ والعرض
 لوم (١٩٧٦) [١٥٢٧] يصب اليها عينان من جبل احدهما^٢ عند طول ف مه^١ والعرض لح ل
 (١٩٧٧) [١٩٦٢] والثانية عند طول فط ك^٣ والعرض لط ي (١٩٧٨) [١٩٦٣] *

٥ V. l. ٥ صد له ٥ eventuell ٥ V. l. ٥ لد ٥ Hs. ذنب ٥

٥ V. l. ٥ لد ٥ eventuell ٥ V. l. ٥ فر ٥ V. l. ٥ فطم ٥ Hs. الزابان ٥

٥ V. l. ٥ ١ احدهما ٥ Hs. ٥ Hs. ٥ Hs. ٥ مروارود ٥ Hs. ٥ V. l. ٥ ٥

٥ V. l. ٥ ٥

نهر مهران أوله عند طول فكل والعرض لوى (١٩٧٩) [١٦١٣] ير الى موضع طوله
فكه ك والعرض لب ك (١٩٨٠) [١٦١٤] ثم ير الى موضع طوله قكب ل والعرض
لب م (١٩٨١) [١٦١٥] ثم ير الى موضع طوله قك ي والعرض لب م (١٩٨٢) [١٦١٦]
ثم ير الى موضع طوله قي (ط) * والعرض لا * (١٩٨٣) [١٦١٧] ثم ير فيما بين
جبل اصفو ومدينة عند طول قيا ه والعرض كو * (١٩٨٤) [١٦١٨] ثم ير الى
موضع طوله قز * والعرض كج ل (١٩٨٥) [١٦١٩] * ثم يفتق من هذا
الموضع نهران مصب الأول منهما في البحر عند مدينة اميرس عند طول قديه والعرض
ك * (١٩٨٦) [١٦٢٠] * ثم يخرج من هذا النهر نهر من موضع طوله قول والعرض
ك ل (١٩٨٧) [١٦٢١] ير الى موضع طوله قو * والعرض ك ي (١٩٨٨) [١٦٢٢] *
يفتق من هذا الموضع نهران مصب الأول منهما في البحر عند طول قد م والعرض
ك * (١٩٨٩) [١٦٢٣] ر ^ه مصّب الثاني في البحر عند طول قه ل ^ه والعرض ك *
ك * (١٩٩٠) [١٦٢٤] * نهر مهران الثاني الكبير مصبه في البحر عند طول قول والعرض
ك * (١٩٩١) [١٦٢٥] * يخرج من النهر ايضاً نهران أول احدهما عند طول قو *
والعرض ك * (١٩٩٢) [١٦٢٦] ومصبه في البحر عند طول قو * والعرض ك *
(١٩٩٣) [١٦٢٧] وأول النهر الثاني عند طول قوم والعرض كا * (١٩٩٤) [١٦٢٨]
ومصبه في البحر عند طول قويه والعرض ك * (١٩٩٥) [١٦٢٩] * عين تقع الى نهر
مهران أولها عند طول قكه ل والعرض لول (١٩٩٦) ومصبتها في النهر عند طول قكه م

* Lücke, ergänzt im Hinblick auf S, der allerdings nur قط

hat ^b s. (٦٥٢-٦٥١) ^c Hs. stark beschädigt ^d fehlt in

der Hs. ^e V. l. قدل

والعرض له ٥ (١٩٩٧) * وعين تقع أيضاً الى نهر مهران أولها عند طول ققدم والعرض
 ل ٥ (١٩٩٨) [١٦٣٠] ومصبتها في النهر عند طول قكب ل والعرض لب مه (١٩٩٩)
 [١٦٣١] * وعين أيضاً تقع الى نهر مهران أولها عند طول فكج ٥^b والعرض لو ٥^c
 (٢٠٠٠) [١٦٣٢] ومصبتها في النهر عند طول فك ٥^e والعرض لب مه^d (٢٠٠١)
 [١٦٣٣] * وعين تقع أيضاً الى نهر مهران أولها عند طول فح م^e والعرض لو ٥^c (٢٠٠٢)
 [١٦٣٤] ومصبتها في النهر عند طول فك ي^f والعرض لب ي (٢٠٠٣) [١٦٣٥] *
 ويقع الى هذه العين من ثلث عيون ثلاثة انهار أول العين الأولى عند طول فيه ٥ والعرض
 لو ٥ (٢٠٠٤) [١٦٣٦] ومصبتها في نهر العين عند طول فيوم والعرض لب ل (٢٠٠٥)
 [١٦٣٧] وأول العين الثانية عند طول (فوممه)^g والعرض لو ٥^c (٢٠٠٦) [١٦٣٨]
 ومصبتها في نهر العين (fol. 40^a) عند طول فح ٥ والعرض لب ل (٢٠٠٧) [١٦٣٩]
 والعين الثالثة أولها عند طول فح ٥ والعرض لوى (٢٠٠٨) [١٦٤٠] ومصبتها في نهر
 العين عند طول قطل والعرض لب ل (٢٠٠٩) [١٦٤١] * نهر يخرج فيما بين مدينة
 الإسكندرية الشرقية^h وجبل عند طول قدم والعرض لب نⁱ (٢٠١٠) [١٦٤٢] يمر الى
 موضع طوله فح ٥ والعرض لب ٥ (٢٠١١) [١٦٤٣] ويعرف فيما بين مدينة الإسكندرية

لب ي. l. ١^d فك ي. l. ١^e فح م. l. ١^b ل ٥^c لو ٥^c V. ll. ١^e

Lücke, ergänzt nach S; v. l. فك د ي. l. ١^f فكج م. l. ١^e

die L-Angabe für die Stadt bei (٣٣.) dürfte auf einen Irrtum des Abschreibers zurückzuführen sein, der فكه statt

فد las; S hat für die L die Angabe فده, die vielleicht ebenfalls

ل. l. ١ⁱ zurückgeht فدم auf

وجبل ويمر بقرب مدينة القندهار ويمر إلى موضع طوله قيد ٥ والعرض كط كه (٢٠١٢)
 [١٦٤٤] ويمر فيقع في نهر مهران الأول الذي ذكرنا (٥) عند طول فيط ٥ والعرض ل ل^٥
 (٢٠١٣) [١٦٤٥] * يخرج من نهر هذه العين نهر يقال له نهر مهران أيضاً أوله عند
 طول فصح ل والعرض كط ل (٢٠١٤) [١٦٤٦] يمر بقرب القندهار ويمر فيماس جبل
 كرمان ويصب في البحر قرب المنصورة عند طول صب ك والعرض ك ن^٥ (٢٠١٥)
 [١٦٤٧] * يقع إلى نهر مهران هذا نهر من جبل أوله عند طول فيج ك^٥ والعرض
 كح ك (٢٠١٦) [١٦٤٨] ويمر إلى موضع طوله قدم^٥ والعرض كزل (٢٠١٧) [١٦٤٩]
 ومصبه في النهر عند طول فح يه والعرض كوم (٢٠١٨) [١٦٥٠] * ويقع إلى نهر
 مهران هذا أيضاً نهر من جبل ارسطا أوله عند طول قول والعرض كه ٥^٥ (٢٠١٩)
 [١٦٥١] ومصبه^٥ في النهر عند طول قط م والعرض كدل^٥ (٢٠٢٠) [١٦٥٢] *
 نهر جنجس^١ أوله عين من جبل عند طول قله ٥ والعرض لط ٥ (٢٠٢١) [١٩٦٤]
 يمر إلى موضع طوله قله ل والعرض لا ٥ (٢٠٢٢) ويمر إلى موضع طوله قلط ل والعرض
 كح ٥ (٢٠٢٣) [١٩٦٥] ويمر إلى موضع طوله فم ي والعرض كول^٥ (٢٠٢٤) [١٩٦٦]
 ويمر إلى موضع طوله قلط ٥ والعرض كك ٥ (٢٠٢٥) [١٩٦٧] * يخرج من هذا

٥ V. l. ل. ٥ V. l. كت ي. ٥ V. l. لال. ٥ fehlt in der Hs.
 ٥ V. l. م. قك م. ٥ V. l. كك ٥. ٥ Hs. ومصب, von späterer Hand
 verbessert. ٥ V. l. كر ل. ٥ Hs. hier und im Folgenden: ححس; diese
 auf Ptolemaeus zurückgehende Form des Namens findet sich auch sonst
 gelegentlich, z. B. bei Mas'ūdī Murūğ I 204, 214 und Tanbīh BGA VIII
 ٥٦٣; gewöhnlich heißt der Fluß: كنتك, الكنتك, auch تانكو. ٥ V. l. كر ل.

الموضع نهران الأول منهما ينتهي الى موضع طوله قلز^٥ والمرض كال^{٢٠٢٦} (١٩٦٨)
 ويصب في البحر عند طول قله ك^٦ والمرض يزمه^{٢٠٢٧} (١٩٦٩) * يخرج من هذا
 النهر نهر اوله عند طول قلز^٥ والمرض ك^١ (٢٠٢٨) (١٩٧٠) ومصبه في البحر
 عند طول قلزل والمرض بح ك^٦ (٢٠٢٩) (١٩٧١) * والنهر الثاني يخرج من نهر
 جنجس اوله عند طول (قلط^٥)^٢ (fol. 40^b) والمرض ك^٥ (٢٠٣٠) (١٩٧٢) ومصبه
 في البحر عند طول قما^٥ والمرض بر^٥ (٢٠٣١) (١٩٧٣) * ويخرج من هذا
 النهر نهران اول احدهما عند طول قلط ك^٦ والمرض كا^٥ (٢٠٣٢) (١٩٧٤) ومصبه
 في البحر عند طول قلق^٥ والمرض بح ي^٥ (٢٠٣٣) (١٩٧٥) وأول الثاني عند طول
 قلط ل^٥ والمرض ك^٥ (٢٠٣٤) (١٩٧٦) ومصبه في البحر عند طول قلط^٥ والمرض
 بح م^٥ (٢٠٣٥) (١٩٧٧) * ويقع الى نهر جنجس عين اولها عند طول قلد^٥ والمرض
 لزي^٥ (٢٠٣٦) (١٩٧٨) ومصبها في النهر^٥ عند طول قله ل والمرض لبح ل^٥ (٢٠٣٧)
 (١٩٧٩) * ويقع الى نهر جنجس ايضاً عين من جبل اولها عند طول قلزي والمرض
 لبح ل (٢٠٣٨) (١٩٨٠) ومصبها في النهر عند طول قله ل والمرض لبح ل (٢٠٣٩)
 (١٩٨١) * ويقع الى نهر جنجس ايضاً عين من جبل اولها عند طول فلق م والمرض
 كه^٥ (٢٠٤٠) (١٩٨٢) ومصبها في النهر عند طول فلط ل والمرض كح^٥ (٢٠٤١)
 (١٩٨٣) * ويقع في نهر جنجس ايضاً نهر من جبل سورون اوله عند طول فمل ل
 والمرض ل ل (٢٠٤٢) (١٩٨٤) ومصبه في النهر عند طول فلط ل والمرض كح^٥
 (٢٠٤٣) (١٩٨٥) * ويقع في نهر جنجس ايضاً نهر من جبل سورون اوله عند طول

^٢ Lücke, ergänzt nach S

^٥ V. l. ^٥ د

^٥ V. l. ^٥ قلط

^٥ Hs. البحر ^٥ V. l. ^٥ لزل

فمدل والعرض كح م (٢٠٤٤) [١٩٨٦] ومصبة في النهر عند طول قم ي^٥ والعرض
كول (٢٠٤٥) [١٩٨٧] *

نهر باطس^٦ اوله عين عند طول قمر^٧ والعرض لط م (٢٠٤٦) [١٦٥٣] وير الى
موضع طوله فمط^٨ والعرض مال (٢٠٤٧) [١٦٥٤] وير الى موضع طوله
فح^٩ والعرض م ي (٢٠٤٨) [١٦٥٥] وير فيدخل فيما بين جبل نهر سقس
والسد وير الى اسفل مدينة ياجوج وماجوج مماس^{١٠} لها وير الى موضع طوله فف^{١١}
والعرض مزل (٢٠٤٩) [١٦٥٦] * ويقع الى هذا النهر عين اولها عند طول فمر ك
والعرض مه ك (٢٠٥٠) [١٦٥٧] ومصبة في النهر عند طول ققط^{١٢} والعرض مال
(٢٠٥١) [١٦٥٨] * ويقع ايضا الى نهر باطس (عين او^{١٣} لها فيما بين مدينتين^{١٤}) وجبل
عند طول فمطل والعرض لح م (٢٠٥٢) [١٦٥٩] (ومصبة في) النهر (عند) طول
فح^{١٥} والعرض م س (٢٠٥٣) [١٦٦٠] * ويقع ايضا الى نهر باطس (fol. 41*) نهر
من جبل اوفرورس اوله عند طول قنول والعرض لط مه (٢٠٥٤) [١٦٦١] (ومصبة)
في النهر عند طول فوكه^{١٦} والعرض ما س (٢٠٥٥) [١٦٦٢] *

* الإقليم السادس وما فيه من العيون والأنهار *

نهر وارورس^{١٧} اوله عند طول ب^{١٨} والعرض ما س (٢٠٥٦) [١٩٨٨] ومصبة في
البحر عند طول وى والعرض مال (٢٠٥٧) [١٩٨٩] * نهر اوله عين عند طول يب^{١٩}

٥ V. l. فوى ٦ bei (٢٠٥٢) und (٢٠٥٤) باطس ٧ Lücke, er-
gänzt ٨ V. l. فح ٩ Lücke, ergänzt ١٠ V. l. فوك ١١ V. l. وارورس
١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩

والعرض مدى (٢٠٥٨) [١٩٩٠] ومصبة في البحر عند طول وم^٥ والعرض مدى
(٢٠٥٩) [١٩٩١] * نهر أوله عين عند طول طى والعرض مدمه (٢٠٦٠) [١٩٩٢]
ومصبة في البحر عند طول ر^٥ والعرض مدمه (٢٠٦١) [١٩٩٣] * نهر من جبل
أوله عند طول يطل والعرض مدك (٢٠٦٢) [١٩٩٤] ومصبة في البحر عند طول بح^٥
والعرض مدمه (٢٠٦٣) [١٩٩٥] * نهر من هذا الجبل أيضاً أوله عند طول ك^٥
والعرض مد^٥ (٢٠٦٤) [١٩٩٦] ومصبة في البحر عند طول كا^٥ والعرض مب ل
(٢٠٦٥) [١٩٩٧] * نهر من هذا الجبل أيضاً أوله عند طول كه^٥ والعرض مدك^٥
(٢٠٦٦) [٢٠٠٠] ومصبة في البحر عند (طول) ه^٥ كال والعرض مب ل (٢٠٦٧)
[٢٠٠١] * نهر اغتل من هذا الجبل أيضاً أوله عند طول لك^٥ والعرض مدمه
(٢٠٦٨) [١٩٩٨] ومصبة في البحر عند طول كان والعرض مب ل (٢٠٦٩) [١٩٩٩] *
نهر يخرج من هذا الجبل (أيضاً) ل^٥ أوله عند طول كم والعرض مدن (٢٠٧٠) [٢٠٠٢]
يؤمر بأسفل مدينة مارانوس ثم ينتهي الى طول ك^٥ والعرض مز^٥ (٢٠٧١) [٢٠٠٣]
ويصب في البحر عند طول بح ل والعرض مزي^٥ (٢٠٧٢) [٢٠٠٤] *
نهر دريوس^٥ أوله من جبل (أ) أروس عند طول كزم والعرض مدن (٢٠٧٣) [٢٠٠٥]
ويعرف فيما بين مدينة لوعزون ومدينة نابونا ثم ينتهي الى طول كح^٥ والعرض مدمه
(٢٠٧٤) [٢٠٠٦] ثم يعدل فيصب في البحر عند طول كك^٥ والعرض مب ل

٥ V. l. مدمه, ٥ V. l. لكن, ٥ V. l. و, eventuell zu lesen

٥ V. l. كح, ٥ V. l. fehlt in der Hs., ٥ V. l. مدمه, eventuell zu lesen

٥ V. l. مري, ٥ V. l. bei (٢٠٧٨) und (٢٠٨٢), ٥ V. l. fehlt in der Hs.

٥ V. l. Lücke, ergänzt nach (٢٠٧٨), (٢٠٨٠) und (٢٠٨٨)

(٢٠٧٥) [٢٠٠٧] * ويخرج من هذا النهر نهر يصب في البحر أوله عند طول كك
والعرض مج ٥ (٢٠٧٦) [٢٠٠٨] ومصبه في البحر عند طول ك م والعرض (مب ل) ^١
(٢٠٧٧) [٢٠٠٩] * (fol. 41^b) ويقع (في) ^٢ نهر دريوس نهر من جبل اردوس أوله عند
طول كره والعرض مد ل (٢ ٧٨) [٢٠١٠] ومصبه في النهر عند طول كول والعرض
مد ل (٢٠٧٩) [٢٠١١] وير فيما بين مدينة دقسالا ومدينة فلبون * ويقع في
نهر دريوس ايضاً نهر من جبل اردوس عند طول كز ٥ والعرض مج ي (٢٠٨٠) [٢٠١٢]
ومصبه في النهر عند طول ك ل والعرض مج ل (٢٠٨١) [٢٠١٣] * ويقع في نهر
دريوس ايضاً نهر من جبل اردوس أوله عند (طول) ^٣ كز ٥ والعرض مب م (٢٠٨٢)
[٢٠١٤] ير فيما بين مدينة طلسا ومدينة دقسالا ويصب في النهر عند طول كك
والعرض مج ي (٢٠٨٣) [٢٠١٥] * يخرج من هذا النهر نهران يصبان في البحر
الأول منهما ^٤ أوله عند طول كدم والعرض مج ي ^٥ (٢٠٨٤) [٢٠١٦] ومصبه في
البحر عند طول كدم والعرض مب ل (٢٠٨٥) [٢٠١٧] والنهر الثاني أوله عند طول
كوي والعرض مج ٥ (٢٠٨٦) [٢٠١٨] ومصبه في البحر عند طول كوي والعرض
مب ل (٢٠٨٧) [٢٠١٩] *

نهر يخرج من جبل اردوس ير فيما بين مدينة فلبون ونهر دريوس يصب في مدينة
ناونا أوله عند طول كزل والعرض مج م (٢٠٨٨) [٢٠٢٠] ومصبه في المدينة عند
طول كح م والعرض مد ل (٢٠٨٩) [٢٠٢١] *

نهر يخرج من عين أوله عند طول كح م والعرض مد ك (٢٠٩٠) [٢٠٢٢] ير بقرب

^١ Lücke, ergänzt nach S   ^٢ fehlt in der Hs.   ^٣ Hs. نهر

^٤ Hs. منها   ^٥ V. l. ٥

مدينة منطيا* عند طول لا^٥ والعرض مح م (٢٠٩١) [٢٠٢٣] ومصبة في البحر عند طول ل^٦ والعرض مدى (٢٠٩٢) [٢٠٢٤] * يقع في هذا النهر نهر من عين اولها عند طول كطيه والعرض مب مه (٢٠٩٣) [٢٠٢٥] ومصبة في النهر عند طول ل^٥(٥) والعرض مد^٥ (٢٠٩٤) [٢٠٢٦] * ويقع ايضاً في النهر الاول عين اخرى اولها عند طول كطل والعرض مه ي (٢٠٩٥) [٢٠٢٧] ومصبتها^٦ في النهر عند طول ل ل والعرض مد^٥ (٢٠٩٦) [٢٠٢٨] *

عين اولها عند طول ل ل والعرض مد مه (٢٠٩٧) [٢٠٢٩] ومصبتها في البحر عند طول لا ك والعرض مد ك (٢٠٩٨) [٢٠٣٠] * عين تخرج من اسفل مدينة نابنا اولها عند طول اب ه (والعرض) مب له (٢٠٩٩) [٢٠٣١] مصبتها في البحر عند طول كطل والعرض ما م (٢١٠٠) [٢٠٣٢] * عين فيما (fol. 42٠) بين مدينة ماسدوس^٤ ومدينة انيس اولها عند طول ل^٦ج مه والعرض مح ل (٢١٠١) [٢٠٣٣] ومصبتها في البحر عند طول لا مه والعرض ما ل (٢١٠٢) [٢٠٣٤] * عين اولها عند طول له ك والعرض مح مه (٢١٠٣) [١٦٨١] تر الى موضع طوله له^٥ والعرض مح^٥ (٢١٠٤) [١٦٨٢] تر فتدخل مدينة رومية الكبيرة وتخرج فتصب في البحر عند طول له ك والعرض ما م (٢١٠٥) [١٦٨٣] * عين اولها عند طول ل^٦كه والعرض مح^٥ (٢١٠٦) [٢٠٣٨] تر فيما بين مدينة قوما ومدينة فارنسطين^٤ وتصب في البحر عند طول لوكه^٦ والعرض ما ل (٢١٠٧) [٢٠٣٩] * نهر يخرج من مدينة على البحر اوله

* V. l. يطيا^٦ كج^٦ V. l. * fehlt in der Hs.; v. l. م,

eventuell zu lesen م^٦ ل^٦ ومصبة^٤ Hs. * Lücke, ergänzt^٤ V. ll.

ماسدوس, مافدس^٤ V. l. فارسطس^٦ ل^٦كه^٦ V. l.

عند طول ماله والعرض مح ٥ (٢١٠٨) [٢٠٤٠] ومصبة في مدينة^٥ عند طول مح ٥
والعرض مب ي (٢١٠٩) [٢٠٤١] * نهر يخرج من جبل اوله عند طول مح مه والعرض
مب ن (٢١١٠) [٢٠٤٢] ير فيما بين مدينتين لا اسماء لهما^٦ ويصب في البحر
فيما بين مدينة لا اسم عليها في الصورة ومدينة لرسو عند طول مه ي^٧ والعرض م ٥
(٢١١١) [٢٠٤٣] * نهر يخرج من جبل ير فيما بين مدينة لا اسم لها في الصورة^٨
ومدينة اسلينو اوله عند طول م د ي والعرض مح ي (٢١١٢) [٢٠٤٤] ومصبة في
البحر عند طول مه ل والعرض ما ٥ (٢١١٣) [٢٠٤٥] * نهر يخرج من جبل اوله
عند طول مد ل والعرض مح ن (٢١١٤) ومصبة في البحر عند طول مه ٥ والعرض
مب ك (٢١١٥) * نهر يخرج من جبل بلون اوله عند طول بد ل والعرض مب ٥
(٢١١٦) [٢٠٤٦] ومصبة في البحر عند طول نه م والعرض له م (٢١١٧) [٢٠٤٧] *
عين لا يجري منها نهر عند طول بح م والعرض مدم (٢١١٨)^٩ مقدارها سلس جز^{١٠} *
نهر طور اوله عين عند طول سح ٥ والعرض مدم (٢١١٩) [٢٠٤٨] ير فيما بين البحر
ومدينة جزان^{١١} وير فيما بين مدينة بردعة^{١٢} ومدينة باسيا ويصب في البحر عند طول
عدم والعرض مب يه (٢١٢٠) [٢٠٤٩] *

نهر الفرات اوله عين في جبل اوردخس^{١٣} عند طول سح ل والعرض ما (ك)^{١٤} (٢١٢١)
[١٤٨٧] (ير الى طرف)^{١٥} (fol. 42^b) جبل مقبلا عند طول س ك والعرض مب ك

* sic!   ^b nur (٤٤٢) ist ohne Namen, (٤٤٣) ist benannt

^c Hs. irrtümlich ما ي   ^d (٤٤٣) ist benannt; vgl. Anm. b   ^e vgl.

اوله في der Hs. folgt ^f Hs. ردة ^g جزان V. l. [١٥٥٥] hiezu

die ganze Stelle ist stark beschädigt   ⁱ Lücke, ergänzt im Hinblick

auf S

(٢١٢٢) [١٤٨٨] ويرَ فيما بين ملطية ومدينة هَزيط^٥ ويرَ فيما بين جبل المكّام ومدينة
شمشاط (ومدينة)^٦ سَميساط على شطّه ويرَ فيما بين جبل^٧ (و)^٨ مدينة منبج وعلى جسر
منبج ويرَ على بالس والرّقة والرافقة^٩ جميعاً بما بينهما ويرَ فيحيط بعانة والحديثة وآلوسة^{١٠}
والناووسة^{١١} ويرَ فيماس^{١٢} هيت ويرَ بالأنبار ويرَ قطعة منه الى الكوفة ويرَ الى موضع
طوله عا^{١٣} والعرض لا^{١٤} (٢١٢٣) [١٤٨٩] ومصّبه في البطانح عند طول عح^{١٥} والعرض
لال (٢١٢٤) [١٤٩٠] * ويخرج من الفرات من موضع طوله عا^{١٦} والعرض لا^{١٧}
(٢١٢٥) [١٤٩١] نهر ايضاً يصبّ في البطانح * ويخرج ايضاً من الفرات (نهر)^{١٨}
مماس^{١٩} للأنبار فيما بين الأنبار والكوفة من موضع طوله سح^{٢٠} والعرض لب^{٢١} كه
(٢١٢٦) [١٤٩٤] ومصّبه في بغداد عند طول سط^{٢٢} م^{٢٣} والعرض لح^{٢٤} (٢١٢٧) *
ويقع الى نهر الفرات نهر من جبل أوّله عند طول سب^{٢٥} ك^{٢٦} والعرض ما^{٢٧} (٢١٢٨)
[١٤٩٢] يرَ بمدينة هَزيط^{٢٨} ويصبّ في الفرات عند طول سال^{٢٩} والعرض لط^{٣٠} ك^{٣١}
(٢١٢٩) [١٤٩٣] *

^٥ Hs. هَزيط ^٦ fehlt in der Hs. ^٧ steht in der Hs. über dem
folgenden مدينة ^٨ fehlt in der Hs. ^٩ in der Städtetabelle nicht genannt
^{١٠} V. l. ألوسة ^{١١} Hs. الناروسه ^{١٢} Hs. فيما بين ^{١٣} fehlt in der Hs.
^{١٤} Hs. الانبار; doch sind in der Hs. vielleicht nur zwei verschiedene
Lesarten nebeneinander gestellt, von denen die eine الأنبار lautete ^{١٥} zu dieser An-
gabe, die eine andere L für بغداد erfordert, als [٣٠٠] sie gibt, vgl.
die übereinstimmenden Angaben bei [٢٦٦], Y I ١٧٨ 24 und Abū-
l-Fida ٣٠٢ ^{١٦} Hs. هَزيط

نهر يخرج من جبل أوله عند طول عامه والعرض مال (٢١٣٠) [٢٠٥٠] يرّ الى موضع طوله عان والعرض مح ٥ (٢١٣١) [٢٠٥١] يرّ فيما بين برذعة ومدينة نشوى ويصبّ في البحر عند طول عدن والعرض ما مه (٢١٣٢) [٢٠٥٢] *

* الإقليم السابع وما فيه من العيون والأنهار *

نهر أوله عين عند طول ك م^٥ والعرض مزه (٢١٣٣) [٢٠٥٣] ومصبّه في البحر عند طول بح ٥ والعرض مزل (٢١٣٤) [٢٠٥٤] * نهر حرس^٦ أوله عين عند طول كال والعرض مه ك (٢١٣٥) [٢٠٥٥] يرّ الى طول كاي والعرض مح ٥ (٢١٣٦) [٢٠٥٦] ثمّ يصبّ في البحر عند طول بط ٥ والعرض مح ل (٢١٣٧) [٢٠٥٧] * (نهر)^٧ اسماعيل أوله (في)^٨ جبل بورس عند طول كه ٥ والعرض مر ٥ (٢١٣٨) [٢٠٦٢] (يرّ بمدينة)^٩ درطس^{١٠} ويصبّ في البحر عند طول كا ٥ والعرض نال (٢١٣٩) [٢٠٦٣] *

(fol. 43^a) نهر دنوس^{١١} أوله عين عند طول كحل والعرض مز ٥ (٢١٤٠) [٢٠٥٨] بمدينة النسس^{١٢} وبمدينة بورما^{١٣} ويصبّ في البحر عند طول كط ٥ والعرض نز ٥^{١٤} (٢١٤١) [٢٠٥٩] * ويصبّ الى هذا النهر عين أولها عند طول كوم^{١٥} والعرض نال

^٥ V. l. ٥ ك ^٦ V. l. حرس; undeutlich, eventuell zu lesen فوس

v. l. فوس ^٧ Lücke, ergänzt ^٨ V. l. درطس ^٩ Hs. undeutlich, eventuell دنوس zu lesen; bei (٢١٤٤) ديوس ^{١٠} V. l. النسس

^{١١} V. l. بورما ^{١٢} Hs. irtümlich ير ^{١٣} V. l. كزم

(٢١٤٢) [٢٠٦٠] ومصبتها عند طول كح م والعرض مط مه (٢١٤٣) [٢٠٦١] *
ويخرج من نهر ديبوس نهر أيضاً أوله عند طول كط ٥ والعرض نه ك (٢١٤٤) [٢٠٦٤]
ومصبه في البحر عند طول كح ٥ والعرض نو ك (٢١٤٥) [٢٠٦٥] *
نهر نويس أوله عين عند طول كط ك ٥ والعرض مو ك ٥ (٢١٤٦) [٢٠٦٦] ير فيما بين
نياقيلون ومدينة اراطي ير الى موضع طوله م م والعرض مز ه (٢١٤٧) [٢٠٦٧] وير
فيما بين مدينة فوقس ومدينة اندرس الى موضع طوله مب ٥ والعرض مح ٥
(٢١٤٨) [٢٠٦٨] وير الى موضع طوله مد ٥ والعرض مو ٥ (٢١٤٩) [٢٠٦٩]
وير الى موضع طوله مزل والعرض مه ٥ (٢١٥٠) [٢٠٧٠] وير الى موضع طوله
مح ٥ والعرض مو ٥ (٢١٥١) [٢٠٧١] وير الى موضع طوله مزل والعرض مح ل
(٢١٥٢) [٢٠٧٢] وير فيصب في البحر عند طول نا ٥ والعرض ما م (٢١٥٣)
[٢٠٧٣] * ويخرج من هذا النهر ستة انهار وتصب في البحر أول الأنهار مخرجه من
طول مح مه والعرض مط ن (٢١٥٤) [٢٠٧٤] مصبه في البحر عند طول ما ٥ والعرض مط ٥
(٢١٥٥) [٢٠٧٥] والأنهار الخمسة (مصائبها) ٥ فيما بين مصب هذا النهر ومصب
النهر الكبير الأول على استواء خمسة ٥ اقسام (٢١٥٦—٢١٦٠) [٢٠٧٦—٢٠٨٠] *
ويخرج من هذا النهر الأول الكبير نهر من موضع طوله مد ٥ والعرض مو ٥
(٢١٦١) [٢٠٨١] وير بقرب اسفل مدينة داطه ٥ وير بركن مدينة دواسس ٥ وير
بركن مدينة اكلس ٥ فيقع في النهر الذي يخرج منه عند طول مزل والعرض مه ٥

٥ fehlt   ٦ V. l. مول   ٧ Hs. undeutlich, eventuell zu lesen كط ل
٨ V. l. راطه   ٩ V. l. مز   ١٠ Hs. خ   ١١ in der Hs., ergänzt
١٢ Hs. undeutlich, eventuell zu lesen احلس   ١٣ دواسس

(٢١٦٢) [٢٠٨٢] * ويقع الى النهر الكبير عين اولها عند طول (لد^٥)^٥ والعرض
 مو^٥ (٢١٦٣) [٢٠٨٣] ومصبتها في النهر مماس * لمدينة (لا)^٦ اسم^٥ (لها)^٥ عند طول
 مح^٥ والعرض مون (٢١٦٤) [٢٠٨٤] * ويقع الى هذا النهر الكبير ايضا نهر من
 مدينة (لا)^٥ اسم^٥ (لها)^٥ في الصورة (اوله)^٥ عند طول (لدك)^٥ (fol. 43^b) والعرض مه مه
 (٢١٦٥) [٢٠٨٥] ومصبة في النهر مماس * لمدينة ايضا عند طول مح م^٦ والعرض مو^٥
 (٢١٦٦) [٢٠٨٦] * ويقع الى النهر الكبير ايضا نهر من جبل سورطانا اوله عند طول
 م^٥ والعرض مطل (٢١٦٧) [٢٠٨٧] ومصبة في البهر عند طول مب^٥ والعرض
 مح^٥ (٢١٦٨) [٢٠٨٨] * ويقع ايضا الى النهر الكبير عين اولها عند طول مدل
 والعرض مح ي (٢١٦٩) [٢٠٨٩] ومصبتها في النهر^٦ عند طول مدل والعرض مو^٥
 (٢١٧٠) [٢٠٩٠] * ويقع ايضا الى النهر الكبير عين اولها عند طول مه ل^٦ والعرض
 مح م^٦ (٢١٧١) ومصبتها في النهر عند طول مه ل^٦ والعرض مو^٥ (٢١٧٢) * ويقع

لتمس. Hs. ^٥ fehlt in der Hs. ^٦ Lücke, ergänzt nach S ^٥ die Stadt (٤٨٢) hat aber in der Städtetabelle keinen Namen. Daß
 der Abschreiber sich geirrt hat und statt لتمس zu lesen ist:
 لا اسم لها, ergibt sich insbesondere auch aus der bei (٢١٦٥) im
 gleichen Zusammenhange folgenden Bemerkung في الصورة ^٥ fehlt
 in der Hs. ^٥ Hs. لتمس; die ganze Stelle ist stark beschädigt; zur
 Verbesserung لا اسم لها vgl. Anm. c. Die Stadt (٤٧٨), die hier ge-
 meint ist, führt jedoch in der Städtetabelle den Namen مائا يالوس

مح^٥ V. l. ^٦ Lücke, ergänzt nach S ^٥ fehlt in der Hs. ^٦ Hs. البحر ^٦ مدل V. l. ^٦ مح ي V. l. ^٦ مزيه V. l. ^٦ مدل V. l.

ايضاً الى النهر الكبير عين اولها عند طول موى^٢ والعرض مح م^٣ (٢١٧٣) [٢٠٩١]
 مصبتها في النهر عند طول مه ل^٤ والعرض مه ل^٥ (٢١٧٤) [٢٠٩٢] * ويقع ايضاً
 الى النهر الكبير عين اولها عند طول موى والعرض مح ه^٥ (٢١٧٥) [٢٠٩٣] ومصبتها^٤
 في النهر عند طول موم^٦ والعرض مه ل^٣ (٢١٧٦) [٢٠٩٤] * ويقع ايضاً الى النهر
 الكبير عين اولها عند طول موم^٦ والعرض مط ه^٥ (٢١٧٧) [٢٠٩٥] مصبتها الى النهر
 عند طول منزل والعرض مه ك^١ (٢١٧٨) [٢٠٩٦] * ويقع الى هذا النهر ايضاً عين
 اولها عند طول مدل^٣ والعرض مح م (٢١٧٩) [٢٠٩٧] ومصبتها في النهر عند طول
 ن ل والعرض نا كه (٢١٨٠) [٢٠٩٨] *

عين اولها عند طول نجل والعرض مه ن (٢١٨١) ومصبتها في البحر عند طول بح^٥
 والعرض موم (٢١٨٢) * عين اولها عند طول ند^٥ والعرض مه ن (٢١٨٣) ومصبتها
 في البحر عند طول بح ك^١ والعرض موم (٢١٨٤) * عين من مدينة امايس^٦ اولها عند
 طول رك^١ والعرض مه^٥ (٢١٨٥) [٢٠٩٩] وتصب في البحر عند طول نج م^٥
 والعرض مط^٥ (٢١٨٥/١) [٢١٠٠] * عين من مدينة زيلا اولها عند طول نظى
 والعرض مه ي (٢١٨٦) [٢١٠١] ومصبتها في البحر عند طول س ه^٥ والعرض مز م

موه V. l. ١^٤ موم V. l. ١^٥ مح V. l. ١^٦ مه ل V. l. ١^٧
 مه ك V. l. ١^٨ منزل V. l. ١^٩ Lücke, ergänzt. ٢^{١٠} مط ه V. l. ١^{١١}

der Fluß (٢١٧٦—٢١٧٥) ist nur eine Wiederholung des vorher-
 gehenden mit anderen Lesarten ١^{١٢} Lücke, ergänzt ٢^{١٣} V. l. ١^{١٤} مول

١^{١٥} fehlt in der ٢^{١٦} امايس V. ll. ١^{١٧} منزل V. l. ١^{١٨} مدك V. l. ١^{١٩}

Hs., ergänzt nach S ٢^{٢٠} V. ll. ١^{٢١} مز ه سر ه; vielleicht gehört letztere

Angabe zur B

(٢١٨٧) [٢١٠٢] * نهر جيجان^٥ أوله عين عند طول س ل والعرض موه (٢١٨٨)
 [١٥٥١] يمر بركن مدينة سسمای ویمر بین جبلین عند طول (یح)^٦ ط والعرض لط^٧
 (٢١٨٩) [١٥٥٢] (یر الى مد)^٨ ینة نوسا (وزبطرة)^٩ ویمر بین جبلین عند طول س ط^{١٠}
 والعرض (fol. 44^a) لیح ط (٢١٩٠) [١٥٥٣] ویمر بالمصیصة ویصب فی البحر بین المصیصة
 وجبل اللکام مماساً للمصیصة عند طول س ی والعرض له م (٢١٩١) [١٥٥٤] *
 نهر ینخرج من جبل قوقا أوله عند طول عب ط والعرض مز ل (٢١٩٢) ومصبه فی بطیحة
 مماس*^{١١} لمدينة طرمی ممایلی مدينة اوسه عند طول سط ط والعرض لب ل (٢١٩٣) *
 نهر اقسس ینخرج من جبل قوقا أوله عند طول عب ل والعرض مر ط (٢١٩٤) ومصبه
 فی البطیحة مماس*^{١٢} لمدينة طرمی من الجهة الأخری^{١٣} عند طول س ط ی والعرض یح ط^{١٤}
 * (٢١٩٥)

نهر بلخ أوله بحیره عند طول ف ل^{١٥} والعرض مح ط (٢١٩٦) [١٥٥٩] مقدار البحیره
 جزء ویمر الى رکن جبل عند طول قب ط والعرض مز ط (٢١٩٧) [١٥٦٠] ویرجع
 الى موضع طوله (صوم)^{١٦} والعرض مدل (٢١٩٨) [١٥٦١] ویر الى موضع طوله صول
 والعرض مب ط (٢١٩٩) [١٥٦٢] ویجی فیقطع مدينة خوارزم وینخرج منها فیجی
 الى موضع طوله صال والعرض لط م (٢٢٠٠) [١٥٦٣] ویمر بقرب بلخ ویصب فی
 بطیحة عند طول فح ط^{١٧} والعرض لط ی^{١٨} (٢٢٠١) [١٥٦٤] * وهذه البطیحة من
 طول قول (٢٢٠٢) [١٥٣٠] الى طول ص ط (٢٢٠٣) [١٥٣١] والعرض فیما بین

^٥ Hs. حجان   ^٦ Lücke, ergänzt nach S   ^٧ Lücke, ergänzt
^٨ V. l. مماسه   ^٩ Hs. جهة اخرى   ^{١٠} V. l. قول   ^{١١} Lücke, ergänzt
 nach S   ^{١٢} Hs. ٨٨   ^{١٣} eventuell ل ط ك zu lesen, v. l. ل ط ل

مصبّ (نهر) ^a بلخ وعرض مب ^c (٢٢٠٤) [١٠٣٢] ومن مصبّ نهر بلخ الى حدّها
 ممّا يلى خوارزم تدقّ ^b تلك الجهة وذلك ان طولها ممّا يلى خوارزم ص ^c والعرض
 هناك ما ^c (٢٢٠٥) * يخرج من نهر بلخ نهر اوله عند طول صال والعرض لطم
 (٢٢٠٦) [١٥٦٥] يرّ فيقطع جبلاً طويلاً ^e ويرّ فيما بين اسفل مدينة اسروسنة ^e
 ومدينة خجندة ^e الى موضع طوله صبل والعرض لدم ^f (٢٢٠٧) [١٥٦٦] ويرّ بركن
 مدينة المحمدية ^g ويرّ بقرب (مدينة) ^h كرمان ويصبّ في البحر عند طول قول (والعرض
 كج م) ⁱ (٢٢٠٨) [١٥٦٧] * يقع الى هذا النهر نهر (سلي) ^j من جبل اوله عند طول
 فتح ^k والعرض لو ^l (٢٢٠٩) [١٥٦٨] ويصبّ (في النهر) ^m (fol. 44^b) (يقرب
 المحمد) ⁿ عند طول فطم ^o والعرض لب ^p (٢٢١٠) [١٥٦٩] * عين تخرج من جبل
 عند طول صطم ^q والعرض لط ^r (٢٢١١) [١٥٧٠] وتمرّ بقرب مدينة التجار وتمرّ الى
 موضع طوله ق ^s والعرض مال (٢٢١٢) [١٥٧١] وتمرّ فتصبّ في نهر بلخ عند طول
 صوم والعرض مدل (٢٢١٣) [١٥٧٢] * ويقع الى هذه العين نهر من عين اولها
 عند طول فام والعرض لطاك (٢٢١٤) [١٥٧٣] يرّ مماساً لمدينة التجار ويصبّ في
 نهر العين عند طول ق ^t والعرض مال (٢٢١٥) [١٥٧٤] * ويقع الى هذه العين

^a fehlt in der Hs.   ^b Hs. بدو   ^c Hs. جبل طويل   ^d Hs.
 اسروسنة   ^e Hs. خجندة   ^f Hs. irrtümlich لرم, richtiggestellt
 nach S   ^g Hs. stark beschädigt   ^h fehlt in der Hs.   ⁱ Hs.
 irrtümlich قول   ^j Lücke, ergänzt nach S   ^k Hs. beschädigt,
 undeutlich   ^l Hs. irrtümlich قح   ^m V. l. لوم   ⁿ Lücke, ergänzt
^o Hs. irrtümlich قط م   ^p Hs. irrtümlich قط م; richtiggestellt nach S

الأولى أيضاً نهر من جبل أوله عند طول عدل والعرض موه [١٥٧٥] (٢٢١٦) ومصبه في نهر العين عند طول صرك والعرض مده [١٥٧٦] *

نهر طويل أوله عين عند طول فكطل والعرض موه [١٥٧٧] (٢٢١٨) يمر إلى موضع طوله فتح [١٥٧٨] (٢٢١٩) والعرض موه يمر إلى موضع طوله قزه والعرض نل [١٥٧٩] (٢٢٢٠) ويمر إلى موضع طوله قل والعرض ناه [١٥٨٠] ويمر بقرب مدينة الخزر وبقرب البحر فيما بين البحر ومدينة خوارزم ويصب في بطيحة نهر بلخ عند طول صه والعرض مال [١٥٨١] (٢٢٢٢) * ويقع في هذا النهر من جبل ارسانا أوله عند طول صط [١٥٨٢] (٢٢٢٣) ومصبه في النهر الكبير عند طول صه والعرض موه [١٥٨٣] (٢٢٢٤) * ويقع إلى النهر الكبير أيضاً نهر من جبل ارسانا أوله عند طول ق [١٥٨٤] (٢٢٢٥) والعرض طه ومصبه في النهر عند طول صده والعرض موه [١٥٨٥] (٢٢٢٦) * ويقع إلى النهر الكبير أيضاً نهر من جبل اسقاسا أوله عند طول قدم والعرض موه [١٥٨٦] (٢٢٢٧) ومصبه في النهر عند طول قل والعرض ماه [١٥٨٧] (٢٢٢٨) * ويقع إلى النهر الكبير أيضاً نهر من جبل اسقاسا أوله عند طول قول والعرض دده [١٥٨٨] (٢٢٢٩) ومصبه في النهر عند طول (قد) ل والعرض (ناه) [١٥٨٩] (٢٢٣٠) * (ويقع^د إلى النهر الكبير أيضاً نهر من جبل اسقاسا أوله عند طول) ه فتح ه والعرض (نب) ل [١٥٩٠] (٢٢٣١) ومصبه في النهر عند طول قرك والعرض (fol. 45^b)^ف نل (٢٢٣٢)

^a V. l. ق م ^b V. l. موه ^c Lücke, ergänzt nach S ^d Lücke, ergänzt ^e Lücke, ergänzt nach S ^f Die Blätter der Hs. sind hier unrichtig zusammengebunden; der Text von fol. 44^b setzt sich

موضع طوله فـ ل^٥ والعرض مال^٦ (٢٢٥٠) [١٦٠٣] ويتر فـ يدخل فيما بين السد
وجبل ياجوج عند طول قسح ل والعرض ن م (٢٢٥١) [١٦٠٤] ويعدل الى مدينة
ماجوج مماس* لها الى موضع طوله قعب ط والعرض سب ط (٢٢٥٢) ويرجع الى
موضع طوله فـ ط والعرض بط ط (٢٢٥٣) [١٦٠٥] (ثم ير) جمع الى موضع طوله
فـ ط والعرض ح ل (٢٢٥٤) [١٦٠٦] ويحي الى موضع طوله فـ ط والعرض
بو ط^٥ (٢٢٥٥) [١٦٠٧] ويحي الى طول فـ ط والعرض مط ل (٢٢٥٦) [١٦٠٨] *
يقع الى هذا النهر عين اولها عند طول فـ ل والعرض ب ل (٢٢٥٧) [١٦٠٩]
ومصبها في النهر عند طول فـ م^٥ (fol. 45٥)^٦ والعرض مال (٢٢٥٨) [١٦١٠] *
ويقع الى هذا النهر الأول نهر من جبل اسمريا اوله عند طول فـ ط والعرض ح ل
(٢٢٥٩) [١٦١١] ومصبه في النهر عند طول فـ ح ل والعرض ما ط (٢٢٦٠) [١٦١٢] *

* ما خلف الإقليم السابع من الأنهار والعيون *

منها (في) جزيرة بوبارنيا* عين اولها عند طول ي م^٥ والعرض ح ك^٦ (٢٢٦١)
[٢١٠٣] ومصبها في البحر عند طول ط ط والعرض نط ط (٢٢٦٢) [٢١٠٤] * عين
اولها عند طول يام والعرض ح م (٢٢٦٣) [٢١٠٥] ومصبها في البحر عند طول ي ل
والعرض نط م (٢٢٦٤) [٢١٠٦] * عين اولها عند طول ب ي والعرض نح ي (٢٢٦٥)

٥ V. l. فـ ل ٦ V. l. مال ٥ Lücke, ergänzt ٥ V. l. ط م

٥ Hs. stark beschädigt, überklebt ٦ der Text von fol. 45^b setzt sich auf fol. 45^a fort; vgl. Seite ١٤٧ Anm. f ٥ fehlt in der Hs.

٥ V. l. بوبارنيا ٦ V. l. ح م

[٢١٠٩] ومصبتها في البحر عند طول بح م والعرض بح مه (٢٢٦٦) [٢١١٠] * عين
 أولها عند طول ب ي والعرض بح ي (٢٢٦٧) [٢١١١] ومصبتها في البحر عند طول
 ب يه والعرض نزل (٢٢٦٨) [٢١١٢] * عين أولها عند طول يب ل والعرض بطل
 (٢٢٦٩) ومصبتها في البحر عند طول بدل^٥ والعرض نطك^٦ (٢٢٧٠) * عين أولها عند
 طول ب م والعرض نط مه (٢٢٧١) [٢١١٣] ومصبتها في البحر عند طول بح ك^٧
 والعرض سال (٢٢٧٢) [٢١١٤] * عين أولها عند طول بد ط والعرض س ط (٢٢٧٣)
 [٢١١٥] ومصبتها في البحر عند طول يه ط والعرض س ط (٢٢٧٤) [٢١١٦] *
 العيون والأنهار التي في جزيرة الوباء^٨ * عين أولها عند طول بط ي والعرض زي (٢٢٧٥)
 [٢١١٧] ومصبتها في البحر عند طول بح ط والعرض ب ل^٩ (٢٢٧٦) [٢١١٨] *
 عين أولها عند طول يط ك^{١٠} والعرض نح ل (٢٢٧٧) [٢١١٩] ومصبتها في البحر عند
 طول ي زي والعرض نح ل (٢٢٧٨) [٢١٢٠] * عين أولها عند طول يط مه^{١١} والعرض
 بو ط (٢٢٧٩) [٢١٢١] ومصبتها في البحر عند طول بطل والعرض ب ل (٢٢٨٠)
 [٢١٢٢] * (عين) أولها عند طول كا ه والعرض نح ل (٢٢٨١) [٢١٢٣] ومصبتها في
 البحر عند طول يح ل (fol. 35^a)^{١٢} والعرض بح ط (٢٢٨٢) [٢١٢٤] * عين مماسة
 طرطوس^{١٣} المدينة عند طول (ك ن)^{١٤} والعرض بطل (٢٢٨٣) [٢١٢٧] تدخل المدينة

٥ V. l. مد ل; eventuell مد ل, v. l. ف د ك zu lesen ٦ V. l. ح ط;
 eventuell ح ك oder ح ط zu lesen ٧ V. l. الويا ٨ V. l. نحل
 ٩ Hs. irrümlich نط ك ١٠ Hs. irrümlich نط مه ١١ Lücke, er-
 ergänzt ١٢ der Text von fol. 45^a setzt sich auf fol. 35^a fort; vgl.
 Seite ١٢١ Anm. a ١٣ V. l. طرطوس ١٤ Lücke, ergänzt nach S

وتصبّ في البحر عند طول كان والعرض بطى (٢٢٨٤) [٢١٢٨] * نهر يخرج من
 مدينة اونطا أوله عند طول كايه والعرض رى (٢٢٨٥) [٢١٢٩] يمرّ بأسفل مدينة
 اعدون ويصبّ في البحر عند طول كاس^٥ والعرض ندك (٢٢٨٦) [٢١٣٠] * عين
 أولها عند طول كبه والعرض نظم^٥ (٢٢٨٧) [٢١٣١] ومصبتها في البحر عند طول
 لك م والعرض سايه (٢٢٨٨) [٢١٣٢] * عين أولها عند طول كحى والعرض س ه
 (٢٢٨٩) ومصبتها في البحر عند طول كد^٥ والعرض ساس^٥ (٢٢٩٠) * عين أولها
 عند طول كح مه والعرض نظم (٢٢٩١) [٢١٣٣] ومصبتها في البحر عند طول كد^٥
 والعرض ساس^٥ (٢٢٩٢) [٢١٣٤] * عين من مدينة فاطرطن أولها عند طول كهى
 والعرض س م (٢٢٩٣) [٢١٣٥] ومصبتها في البحر عند طول كز^٥ والعرض نظم
 (٢٢٩٤) [٢١٣٦] * عين من مدينة طامى أولها عند طول كهى والعرض نطك
 (٢٢٩٥) [٢١٣٧] ومصبتها في البحر عند طول كزك والعرض سج مه (٢٢٩٦)
 [٢١٣٨] * عين أولها عند طول كح م والعرض نظم (٢٢٩٧) [٢١٣٩] ومصبتها في
 البحر عند طول كزه والعرض نظم م (٢٢٩٨) [٢١٤٠] * عين أولها عند طول
 لك^٥ والعرض نط^٥ (٢٢٩٩) [٢١٤١] ومصبتها في البحر عند طول لم^٥ والعرض
 سل (٢٣٠٠) [٢١٤٢] *

عين في جزيرة ثولى أولها عند طول كزك والعرض سح لك^٥ (٢٣٠١) [٢١٤٣] نحو بركن
 مدينة اثلى وتصبّ في البحر عند طول لاه والعرض سب ل (٢٣٠٢) [٢١٤٤] *

لك^٥ V. l. سا^٥ V. l. نط^٥ V. l. كاه^٥ V. l. نط^٥ V. l. سح^٥ V. l.

(٢٢٩٩) Hs. irrätlich, verbessert nach لك^٥ م

عين أولها عند طول كال والعرض مح م (٢٣٠٣) ومصبتها في البحر عند طول بح ك
 والعرض مط ه (٢٣٠٤) * عين أولها عند طول كال والعرض ن ه (٢٣٠٥) ومصبتها
 في البحر عند طول بح ح والعرض ن ه (٢٣٠٦) * عين من مدينة درقطار أولها عند
 طول كح ل والعرض مط مه (٢٣٠٧) [٢١٤٥] ومصبتها في البحر عند طول كك ك
 والعرض نب له (٢٣٠٨) [٢١٤٦] * عين أولها عند طول كه م والعرض ب ي (٢٣٠٩)
 مصبتها في البحر عند طول (كد) ل^٥ (fol. 35^b) والعرض ند ل^٦ (٢٣١٠) * نهر ماسوس (س)^٥
 أوله عند طول لح ح والعرض مام (٢٣١١) [٢١٤٧] مصبته في البحر عند طول ل ل
 والعرض بح ح (٢٣١٢) [٢١٤٨] * نهر عاسوس أوله عند طول مال والعرض (نب) ح^٥
 (٢٣١٣) [٢١٤٩] يمر مماساً لجبل مسلاف ومصبته في البحر عند طول لب ح والعرض
 نظ ح (٢٣١٤) [٢١٥٠] * عين من جبل اسسورقيون أوله عند طول لطن والعرض
 بوم (٢٣١٥) [٢١٥١] مصبتها في البحر عند طول لح ح والعرض بح ك (٢٣١٦)
 [٢١٥٢] * عين من هذا الجبل أيضاً أولها عند طول م ح والعرض بوم ح (٢٣١٧)
 [٢١٥٣] تمر إلى الموضع الذي طوله له مه والعرض نج ك (٢٣١٨) [٢١٥٤] ثم تمر إلى
 مدينة ارباسا وتدخلها وتخرج منها عند طول لطم والعرض سل (٢٣١٩) [٢١٥٥]
 ومصبتها في البحر عند طول لح م والعرض سال (٢٣٢٠) [٢١٥٦] * عين من هذا
 الجبل أيضاً أولها عند طول م م والعرض مه مه (٢٣٢١) [٢١٥٧] ومصبتها في البحر
 عند طول ماه والعرض بح ح (٢٣٢٢) [٢١٥٨] * نهر اسطولس من جبل سرطاميا

* Lücke, ergänzt im Hinblick auf den durch die Punkte (٢٣٠٨)
 und (١٠١٩) bedingten Verlauf der Küste   ^٦ V. l. ك   ^٥ Hs.
 stark beschädigt, ergänzt nach S

أوله عند طول مج ه والعرض ب ه (٢٣٢٣) [٢١٥٩] مصبة في البحر عند طول مز ه
 والعرض نح ل (٢٣٢٤) [٢١٦٠] * نهر الفسلس أوله عند طول مج ه والعرض ن ي
 (٢٣٢٥) [٢١٦١] مصبة في البحر عند طول نال والعرض نان (٢٣٢٦) [٢١٦٢] *
نهر من جبل أوله عند طول مر ه والعرض نه ك (٢٣٢٧) مصبة في البحر عند طول
مط ه والعرض نح ل (٢٣٢٨) * عين في جزيرة فذا أولها عند طول مج ك والعرض
نطن (٢٣٢٩) [٢١٦٣] ومصبتها في البحر عند طول مو ه والعرض بط م (٢٣٣٠)
 [٢١٦٤] *

عين تصير الى بطيحة راس تاس ه أولها عند طول نطم والعرض نو ك (٢٣٣١) [٢١٦٥]
ومصبتها في البطيحة عند طول نا ه والعرض ندي (٢٣٣٢) [٢١٦٦] * ومقدار البطيحة
نصف جز ه ومركزها عند طول نال والعرض نح ن (٢٣٣٣) [١٠٣٤] * ويقع ايضاً
الى هذه البطيحة عين أولها عند طول مب ك والعرض نه ه (٢٣٣٤) [٢١٦٧] ومصبتها
في البطيحة عند طول نال والعرض ندي (٢٣٣٥) [٢١٦٨] * (fol. 46^a) * يخرج
من هذه البطيحة نهر يصب في البحر (أوله) عند طول نال والعرض نح ل (٢٣٣٦)
 [٢١٦٩] ومصبة (في) البحر عند طول نا ه والعرض نح م (٢٣٣٧) [٢١٧٠] *
يخرج من نهر هذه العين نهر أوله عند طول نا ي والعرض نزل (٢٣٣٨) [٢١٧١]
ومصبة في البحر عند طول نح ه والعرض نط ه (٢٣٣٩) [٢١٧٢] *

* V. l. مره ^b vgl. den Stadtnamen راس تاس (٥٢٧), bei (١٠٨١)
 راس تاس ^c V. l. نح ل ^d von späterer Hand; die Hs. hatte ur-
 sprünglich البحر ^e s. Seite ١٥٠ Anm. g; der Text von fol. 35^b
 setzt sich auf fol. 46^a fort ^f fehlt in der Hs. ^g Hs. العيون

عين (في) ^٥ جزيرة ارمابوس للنساء اولها عند طول ب ك والعرض س م (٢٣٤٠)
 [٢١٧٣] ومصبتها (في) ^٦ البحر عند طول ن ل والعرض سد ^٥ (٢٣٤١) [٢١٧٤] يخرج
 من نهر هذه العين نهران اولهما (مخ) ^٦ رجه عند طول ب م والعرض س ل (٢٣٤٢)
 [٢١٧٥] ومصبة في البحر عند طول بح ك والعرض (د) ^٥ مح ^٥ (٢٣٤٣) [٢١٧٦] وأول
 مخرج النهر الثاني عند طول ند ل والعرض س ب ل (٢٣٤٤) [٢١٧٧] ومصبة في
 (البحر) ^٨ عند طول بد ي ^٥ والعرض س د ي (٢٣٤٥) [٢١٧٨] * عين في جزيرة ارمابوس
 للرجال اولها عند طول ب د م والعرض سه م (٢٣٤٦) [٢١٧٩] مصبتها في البحر عند طول
 ن ^٥ والعرض س ح ^٥ (٢٣٤٧) [٢١٨٠] يخرج من نهر هذه العين نهران اولهما
 موضع واحد عند طول ب ل والعرض سه ^٥ (٢٣٤٨) [٢١٨١] ومصبة احدهما في
 البحر عند طول ن ل والعرض سه ^٥ (٢٣٤٩) [٢١٨٢] ومصبة الآخر في البحر عند
 طول بح م والعرض س ول (٢٣٥٠) [٢١٨٣] * نهران من جبل مخرج احدهما عند
 طول ند ^٥ والعرض ب ول ^٤ (٢٣٥١) [٢١٨٤] ومصبة في البحر عند طول ند ^٥
 والعرض بط ي (٢٣٥٢) [٢١٨٥] ومخرج النهر الثاني عند طول (ند ي) ^٥ والعرض
 نول (٢٣٥٣) [٢١٨٦] ومصبة في البحر عند طول ن م والعرض بط كه (٢٣٥٤)
 [٢١٨٧] *

وأربعة انهار تصير الى البطيحة من جبل (والنهر الأول مخر) ^٦ جه (عند طول نح) ^١ ي

^٥ fehlt in der Hs.   ^٦ Lücke, ergänzt   ^٥ Lücke, ergänzt
 nach S   ^٤ Lücke, ergänzt   ^٥ V. l. ي   ^٤ V. l. نو
^٥ Lücke, ergänzt nach S, der auch die v. l. م hat   ^٦ Lücke,
 ergänzt   ^١ Lücke, ergänzt nach S

والعرض نحى (٢٣٥٥) [٢١٨٨] ومصبّه في البطيحة عند طول نج مه والعرض نذك^٥
 (٢٣٥٦) [٢١٨٩] (والنهر ال^٦ رابع مخرجه من طول نج ي والعرض بدل (٢٣٥٧)
 [٢١٩٠] مصبه في البحر عند طول (نج مه)^٥ والعرض ه ك (٢٣٥٨) [٢١٩١] والنهران
 الآخران هما بينهما على الاستواء من الطول والعرض فتصير اربعة انهار متساوية مستقيمة *
 عين تصير الى هذه البطيحة (ايضاً اولها ع^٥ د طول نوم^٥ والعرض بون (٢٣٥٩)
 [٢١٩٢] ومصبتها في البطيحة ع^٥ (ند طول سب س^٥)^٤ (fol. 46^b) والعرض بول (٢٣٦٠)
 [٢١٩٣] * نهر طابس اوله من عين عند طول سح ل^٥ والعرض س ك (٢٣٦١) [٢١٩٤]
 يمر الى دكن مدينة سورس ويرجع فيصب الى البطيحة عند طول سو (ل^٦ والعرض رل
 (٢٣٦٢) [٢١٩٥] يخرج من هذا النهر نهر اوله عند طول سح س^٥ والعرض نج س^٥
 (٢٣٦٣) [٢١٩٦] ومصبّه في البطيحة عند طول سزل والعرض ر ك (٢٣٦٤)
 [٢١٩٧] * نهر مرونس يخرج من جبل افقا اوله عند طول عب م والعرض نول
 (٢٣٦٥) [٢١٩٨] ومصبّه في البطيحة عند طول سه (ط م^٦ والعرض ه ن (٢٣٦٦)
 [٢١٩٩] * نهر نوفاس من جبل افقا (ايضاً^١ اوله عند طول عب ل والعرض بوس^٥ (٢٣٦٧)
 [٢٢٠٠] ومصبّه في البطيحة^٢ عند طول سطل والعرض ه ك (٢٣٦٨) [٢٢٠١] *
 نهر اسطس^١ من جبل افقا (ايضاً^٣ اوله عند طول عب ل والعرض ه ل (٢٣٦٩) [٢٢٠٢]

^٥ Lücke, ergänzt nach S   ^٦ Lücke, ergänzt   ^٥ Lücke, ergänzt nach S; s. auch (٢٣٥٦)   ^٤ Lücke, ergänzt   ^٥ Hs. stark beschädigt; eventuell ist نزم zu lesen   ^٦ Lücke, ergänzt nach S
^٥ Hs. undeutlich, eventuell سح ك zu lesen   ^٦ Lücke, ergänzt nach S
^١ fehlt in der Hs.   ^٢ V. l. البحر   ^١ V. l. اسطس   ^٣ fehlt in der Hs.

ومصبه في البطيحة عند (طول سطل)^٥ والعرض بد مه (٢٣٧٠) [٢٢٠٣] * نهر
 اطفطيس من جبل ايفا (ايضاً)^٦ اوله عند طول عح^٧ والعرض بد^٨ (٢٣٧١) [٢٢٠٤]
 ومصبه في البطيحة عند طول سطل والعرض ندك (٢٣٧٢) [٢٢٠٥] * نهر احارس من
 جبل امعا (ايضاً)^٩ اوله عند طول عد^{١٠} والعرض بحل (٢٣٧٣) [٢٢٠٦] ومصبه في البطيحة
 عند طول سط^{١١} والعرض (نج نه)^{١٢} (٢٣٧٤) [٢٢٠٧] * يخرج من هذه البطيحة
 نهران اول احدهما^{١٣} عند طول سب^{١٤} والعرض (نول)^{١٥} (٢٣٧٥) [٢٢٠٨] يمر
 (فيقطع)^{١٦} جبل دقيا^{١٧} ويمر فيصب في (البحر)^{١٨} عند طول^{١٩} نطك والعرض س لك
 (٢٣٧٦) [٢٢٠٩] والنهر الثاني اوله عند طول سح^{٢٠} (والعرض نزم)^{٢١} (٢٣٧٧)
 [٢٢١٠] يمر فيقطع جبل دقيا^{٢٢} ويمر فيصب في البحر عند طول س ل والعرض س ل
 (٢٣٧٨) [٢٢١١] * نهران يخرجان من جبل فوقا (يوان ب) المدينة طرمي (مماسين
 لها)^{٢٣} ويصبان في^{٢٤} البطيحة والمدينة على البطيحة^{٢٥} * (هذه)^{٢٦} البطيحة اولها من طول
 بح (مه)^{٢٧} (٢٣٧٩) [١٠٣٥] (الى طول ه) مط م (٢٣٨٠) [١٠٣٦] يتدنى من موضع
 مسيل الأربعة الأنهار^{٢٨} على قدر عرض الأربعة^{٢٩} (الأنهار .....)^{٣٠} الجانبين حتى تصير

^٥ Lücke, ergänzt nach S   ^٦ fehlt in der Hs.   ^٧ Lücke, ergänzt nach S
^٨ Lücke, ergänzt   ^٩ Lücke, ergänzt nach S
^{١٠} Lücke, ergänzt   ^{١١} V. l. ريقا   ^{١٢} Lücke, ergänzt   ^{١٣} Lücke, ergänzt nach S
^{١٤} V. l. ديقا   ^{١٥} fehlt in der Hs.   ^{١٦} Lücke, ergänzt
^{١٧} V. l. الى   ^{١٨} diese Flüsse sind bereits beschrieben:
 (٢١٩٣—٢١٩٢) und (٢١٩٥—٢١٩٤)   ^{١٩} Lücke mit Buchstaben-
 resten, ergänzt   ^{٢٠} Lücke; ergänzt nach S   ^{٢١} sic!   ^{٢٢} Lücke
 mit Buchstabenresten, zum Teil ergänzt; vgl. die unmittelbar voran-
 gehende Textstelle

الى احد جوانبها اذى يلى البحر الى طول (fol. 47^a) سح ل (والعرض نب ل)^a
 (٢٣٨١) (ثم تدور)^b البطيحة فتمر بمدينة طرمى وتقر (بالأنهار الخمسة)^c التى مصبها
 ع^b ند طول سط س (٢٣٨٢) ومبتدأها من جبل افقا حتى تنتهى الى ركن مدينة
 (طاس)^b ثم تمر الى موضع طوله سح م (و) العرض نزم (٢٣٨٣) وتقر الى موضع طوله
 سب (س)^b والعرض نه ل^e (٢٣٨٤) [١٠٣٧] ثم تمر الى موضع اسفل مسيل الأربعة
 الأنهار ثم يخرج منها نهران فيما بين البحرين^d مصبهما^e الى بحر الشمال وهذه صورة
 ذلك^f *

(fol. 47^b) (نهر را اوله من جبل عند طول عبك والعرض س ل)^g (٢٣٨٥) [٢٢١٢]
 (يقر الى موضع طوله)^h له فال والى (رض نح ل)^g (٢٣٨٦) [٢٢١٣] ويقر الى موضع طوله
 ع م والعرض (نر ك)^g (٢٣٨٧) [٢٢١٤] (ويقر فيضرب أح)^h د البرجين (الذين
 بناهما ذ)^h و القرنين ويقر فيصب فى البحر عند طول (فا)ⁱ ي والعرض مطك (٢٣٨٨)
 [٢٢١٥] * (ويقع الى)^k هذا النهر نهر من جبل اوله عند طول صبل والعرض سا س
 (٢٣٨٩) [٢٢١٦] ومصبه الى النهر عند طول فال^l والعرض بح ل (٢٣٩٠)
 * [٢٢١٧]

^a Lücke, ergänzt nach dem Verlauf der Küste ^b Lücke, ergänzt
^c Hs. stark beschädigt, eventuell ندل zu lesen; Text hergestellt nach S
^d Lücke, ergänzt ^e Hs. مصبها; diese Flüsse sind bereits be-
 schrieben: (٢٣٧٦—٢٣٧٥) und (٢٣٧٨—٢٣٧٧) ^f hier folgt
 in der Hs. die Karte der بطيحة; s. Tafel IV ^g Lücke, ergänzt
 nach S ^h Lücke mit Buchstabenresten, ergänzt ⁱ Lücke, er-
 ergänzt nach S ^k Lücke mit Buchstabenresten, ergänzt ^l Hs.
 irrtümlich قل

نهران من جبل فرمانيا أول أحدهما عند طول (عج^٥)^٥ والعرض نا^٥ (٢٣٩١)
 [٢٢١٨] ومصبة في البحر عند طول عط^ل والعرض مح^ل (٢٣٩٢) [٢٢١٩] ومخرج
 الثاني عند طول عج^م والعرض نا^ل (٢٣٩٣) [٢٢٢٠] ومصبة في البحر عند طول
 ف^م والعرض (مط^٥)^٥ (٢٣٩٤) [٢٢٢١] * نهر من جبل روميًا أوله عند طول
 فح^٥ والعرض نز^٥ (٢٣٩٥) [٢٢٢٢] ومصبة في (البحر)^ب عند طول فد^٥ والعرض
 ن^ك (٢٣٩٦) [٢٢٢٣] *

نهر من جبل زوميًا أوله عند طول فط^٥ (واله^ب)^ب رض يو^{مه} (٢٣٩٧) [٢٢٢٤]
 ومصبة في البحر عند طول فه^ل والعرض ما^٥ (٢٣٩٨) [٢٢٢٥] * يقع اليه نهر من
 جبل (روميًا)^ب ما أوله عند طول صا^٥ والعرض يو^ه (٢٣٩٩) [٢٢٢٦] ومصبة في النهر
 عند طول فح^٥ (واله^ب)^ب رض بد^٥ (٢٤٠٠) [٢٢٢٧] * ويقع الى النهر الأول ايضاً
 نهر من جبل ادسا ما أوله عند طول صر^٥ والعرض يو^٥ (٢٤٠١) [٢٢٢٨] ومصبة
 في النهر الأول عند طول فز^ك^ه والعرض نح^٥ (٢٤٠٢) [٢٢٢٩] *

* تم الكتاب *

^٥ Lücke, ergänzt nach S

^ب Lücke, ergänzt

^٥ V. l. ن^ز

^د Hs. irrthümlich قز^ك

^ه fol. 48^٥ ist unbeschrieben

* فهرس *

* المدن التي على كرة الأرض المعمورة *

صحيفة	
٣	المدن التي خلف خط الاستواء
٨—٤	المدن التي في الإقليم الأول
١١—٨	المدن التي في الإقليم الثاني
١٥—١١	المدن التي في الإقليم الثالث
٢٣—١٥	المدن التي في الإقليم الرابع
٢٨—٢٣	المدن التي في الإقليم الخامس
٣٢—٢٨	المدن التي في الإقليم السادس
٣٤—٣٣	المدن التي في الإقليم السابع
٣٧—٣٥	المدن التي خلف الإقليم السابع الى عرض ثلثة وستين

* الجبال التي على كرة الأرض المعمورة *

٣٩—٣٨	الجبال التي خلف خط الاستواء
٤٣—٣٨	الجبال التي في الإقليم الأول
٤٣—٤٢	صفة الجبل المحيط بجزيرة الياقوت
٤٧—٤٢	الجبال التي في الإقليم الثاني
٥١—٤٦	الجبال التي في الإقليم الثالث
٥٣—٥٠	الجبال التي في الإقليم الرابع

الجلال التي في الإقليم الخامس

الجلال التي في الإقليم السادس

الجلال التي في الإقليم السابع

الجلال التي وراء الإقليم السابع

* البحار التي على كرة الأرض المعمورة *

البحر المغربي الخارج والشمالى الخارج

بحر طنجة وبحر مرطاسه وبحر إفريقية وبحر برقة وبحر مصر والشام وبحر

رقه ولزقه كلها متصلة بعضها ببعض

بحر القلزم والبحر الأخضر وبحر الهند وبحر الصين وبحر

البصرة بعضها متصل ببعض وهو البحر الكبير

بحر خوارزم وبحر جرجان وطبرستان والديلم واحد

البحر المظلم

* صفة الجزائر التي في البحار *

الجزائر التي في البحر المغربي الخارج

الجزائر التي في بحر طنجة ومرطاسه وإفريقية وبرقة والشام

جزائر بحر القلزم

الجزائر التي في البحر الأخضر والهند والصين

جزيرة سرنديب

الجزائر التي في بحر البصرة

* العيون والأنهار التي على كرة الأرض المعمورة *

١٠٩—١٠٦

العيون والأنهار التي خلف خط الاستواء

١٠٩—١٠٦

نيل مصر

١١٥—١١٠

الإقليم الأول وما فيه من العيون والأنهار

١١٨—١١٥

الإقليم الثاني وما فيه من العيون والأنهار

١٢٢—١١٩

الإقليم الثالث وما فيه من العيون والأنهار

١٢٦—١٢٢

الإقليم الرابع وما فيه من العيون والأنهار

١٣٥—١٢٦

الإقليم الخامس وما فيه من العيون والأنهار

١٣٠—١٢٩

نهر دجلة

١٣٣—١٣١

نهر مهران

١٣٥—١٣٣

نهر جنجس

١٤١—١٣٥

الإقليم السادس وما فيه من العيون والأنهار

١٤٠—١٣٩

نهر الفرات

١٤٩—١٤١

الإقليم السابع وما فيه من العيون والأنهار

١٤٧—١٤٥

نهر بلخ

١٥٨—١٤٩

ما خلف الإقليم السابع من العيون والأنهار

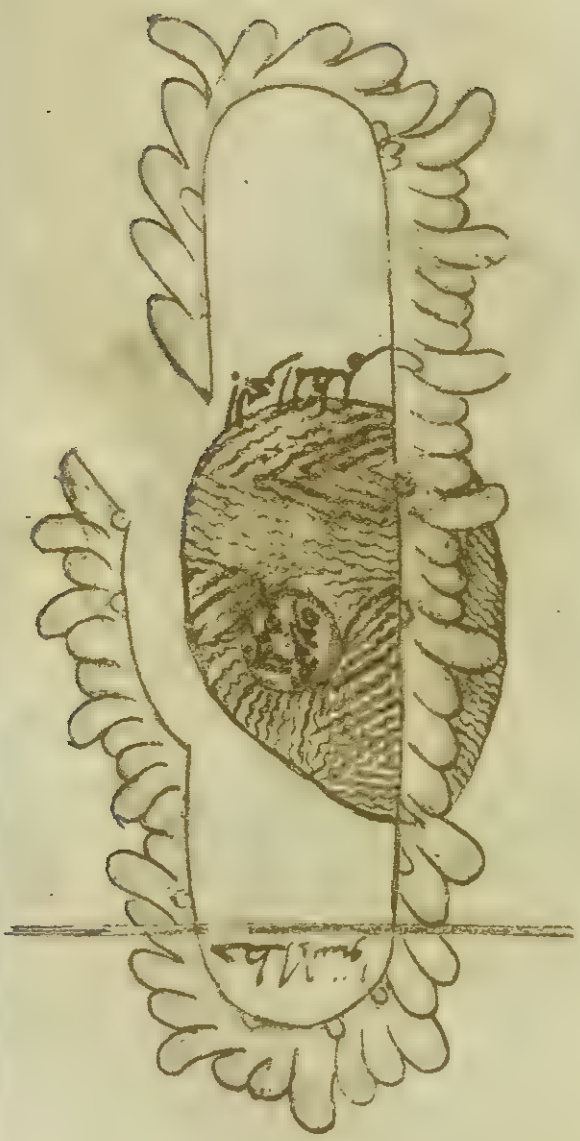
T a f e l n.

- I. **Karte der جزيرة الباقوت und des sie umgebenden Gebirges.** Fol. 11^b. Originalgröße. S.-Orientierung.
- II. **Karte der Küstenformen und der für sie verwendeten Termini.** Fol. 21^a. Originalgröße. — Außer den im Texte angewendeten Bezeichnungen wird in der Karte noch genannt: تسنيم „konvexe Linienführung“, d. i. „breite und offene Ausbuchtung des Meeres“; Gegensatz: قوارة. Zu den anderen Termini vgl. „Afrika etc.“ S. XI Anm. 1, zu شابورة insbesondere noch „Abulkâsim, ein Bagdâder Sittenbild etc.“, von A. Mez S. LXIV f.
- III. **Karte des Nils.** Fol. 30^b und 31^a. Originalgröße. S.-Orientierung. — Die Karte enthält folgende Orte, die im Texte nicht erscheinen: الريف, الجزيرة, الفسطاط.
- IV. **Karte der بطيحة (Maeotis).** Fol. 47^a. Originalgröße. N.-Orientierung.
- V. **Schriftprobe.** Fol. 47^b (letzte beschriebene Seite der Hs.). Originalgröße. — Die Seite enthält den **Schreibvermerk:** كتب في شهر رمضان سنة ثمان وعشرين وأربع مائة بمدينة (السلام) Wortes ist sehr unsicher; darnach wäre die Hs. im Monate Ramaḍān des Jahres 428 d. H. (= 18. Juni—17. Juli 1037) in Bagdād (?) geschrieben worden. — Ferner trägt die Seite außer Anderem folgenden wichtigen **Besitzvermerk:** انتقل هذا الكتاب المبارك بطريق الابتياح الشرعى الى ملك العبد الفقير الى رحمة ربه وغفرانه على ابن الشيخ احمد ابن الشيخ ابراهيم الرقى محدثاً الطرابلسى منشأ ومولداً الأشعرى اعتقاداً الشافعى مذهباً بتاريخ ثالث عشر شهر صفر المبارك من سنة ست و(.....) غفر الله له) ولوالديه ولن دعا له بالمغفرة ولن الله من يسرقه والحمد لله. Die Jahreszahl ist ausradiert, nur die Einer sind erhalten geblieben. Nach غفر الله fehlt له infolge von Haplographie. Von dem Schreiber des Vermerks: ‘Alī ibn Aḥmad ibn Ibrāhīm al-Aš‘arī, stammen — nach Duktus und Tinte zu urteilen — die zahlreichen Verbesserungen in der Hs. her, welche in der vorliegenden Ausgabe als „von späterer Hand“ ausgewiesen sind.

Nachträge und Verbesserungen.

Seite ۳, letzte Zeile, fehlt die Anmerkungsbezeichnung: ⁱ —
 S. ۷, Anm. a, füge hinzu: bei (۱۵۰۳) فامادی, v. l. فامادی — S. ۱۱,
 Anm. a, füge hinzu: bei (۱۹۸۶) اميرس — S. ۱۲, Z. 7, zu براريا
 füge die Anm. hinzu: bei (۱۸۲۲) براريا — S. ۱۲, Z. 8, zu طاووسن
 füge die Anm. hinzu: bei (۱۸۱۵) طاووس — S. ۱۷, Z. 4, zu اور
 füge die Anm. hinzu: bei (۱۷۴۵) ماون — S. ۱۷, Z. 13 lies برقة
 statt برقه — S. ۱۷, Anm. a, füge hinzu: bei (۱۸۱۹) اسفاربوس —
 S. ۱۸, Z. 18 lies قبرس statt قبرس — S. ۱۹, Anm. e, füge hinzu:
 Vielleicht ist لسان statt لبنان zu lesen — S. ۲۰, Z. 8 lies المصیصة statt
 المصیصة — S. ۲۵, Anm. a, füge hinzu: vgl. die bei (۱۹۴۳) genannte
 Stadt طروب, v. l. طرون — S. ۲۹, Z. 7 lies لَح statt لَح — S. ۳۰,
 Anm. d, lies فارنبسطين statt فارنبسطس — S. ۴۲, Z. 1, zu الجبل المحيط
 und جبل اروس اروسس (۱۷۲۶) füge die Anm. hinzu: bei (۱۷۲۶) جزيرة الياقوت
 genannt — S. ۴۴, Anm. f, lies سطس statt سطس — S. ۵۰,
 Z. 3 zu جبل نهرسس füge die Anm. hinzu: bei (۲۰۴۹) —
 S. ۵۱, Anm. c, füge hinzu: bei (۱۸۵۰) سمس — S. ۵۸, Z. 8, zu
 بلون (۲۱۱۶) und (۱۹۵۱) füge die Anm. hinzu: bei (۱۹۵۱) und
 S. ۷۹, Z. 12 lies ب ن^ن statt ي ب^ن — S. ۱۲۱, Anm. k, lies نهريں
 statt هرين — S. ۱۴۰, Anm. l lies (۳۰۰) statt [۳۰۰]

Handwritten text, possibly a signature or date, located below the illustration.

TAFEL 2

در اجل انوار

سطح المائيه

السطح المائيه

جنا الامتداد

اللا لويه

السطح المائيه

موان

وكانه

حكون

السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

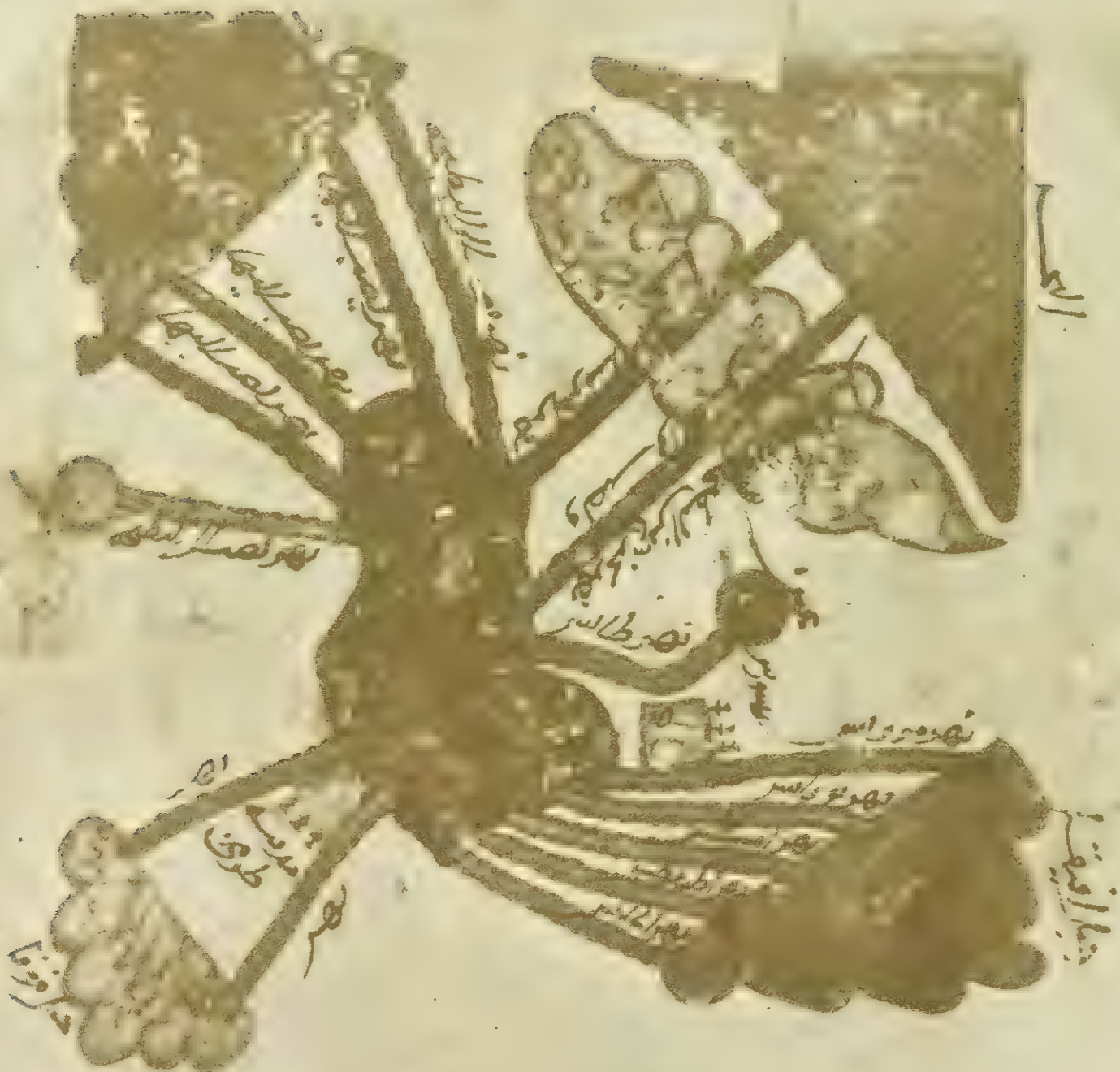
السطح المائيه

السطح المائيه

السطح المائيه

[illegible][illegible]

بیاناتی بخالصی

An einem Haltepunkte seiner Arbeit angelangt, gereicht es dem Herausgeber zu ganz besonderer Freude, jener Institute und Persönlichkeiten zu gedenken, welche zu dem Erscheinen des Bandes durch ihre gütige Mitwirkung beitrugen: vor allem der Direktion der Bibliothèque de l'université et régionale in Straßburg, die die Versendung der Hs. nach Wien zu einer letzten Durchsicht und Vergleichung gestattete, und der Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaft, welche das Werk einer Subventionierung für den Druck würdigte. Besonderer Dank gebührt auch dem Herrn Universitäts-Buchdrucker Adolf Holzhausen, der den schwierigen Druck persönlich leitete, und den Inhabern der Reproduktionsanstalt Max Jaffé, welche die V. Tafel aus Eigenem beistellten. Seinem Fachkollegen und ehemaligen Schüler, Herrn Dr. Herbert Jansky, dankt der Herausgeber für viele wertvolle Ratschläge und freundschaftliche Unterstützung beim Lesen der Korrekturen.

Wien, Pfingsten 1926.

Plural des adjektivischen Attributs nach gebrochenem Plural des Leitworts (Nichtpersonen) z. B. جزائر صغار* bei (١٤١٢) und (١٤١٩); c) gebrochener Plural des adjektivischen Attributs im Nominativ nach dem durch ein Zahlwort regierten Akkusativ Sing. des Leitworts (Nichtpersonen) z. B. احدى عشرة جزيرة صغار* mit nachfolgendem متقاربة bei (١٢٩٨), خمسة عشر جزيرة صغار* bei (١٣٤٩) mit Inkongruenz des Geschlechts zwischen Zahlwort und Gezähltem;

4. Indetermination statt Determination, z. B.: جبل محيط* bei (٥٩٦);
5. Wendungen wie: كل* هذه الأنهار, unmittelbar nach (١٦٢٩).

Dagegen wurden die gewöhnlich im Casus obliquus statt in dem von der Grammatik erforderten Casus rectus erscheinenden Duale, z. B.: منظرين bei (٩٢٤—٩٢٣), im Text richtiggestellt — ausnahmsweise finden wir جزآن bei (١٢٨٣) — und das الموصول راجع الى الموصول, wenn es fehlt, ergänzt, z. B.: الى البطيخة التي ذكرنا(ها) bei (١٦٢٩). Das Gleiche geschah bei Wendungen wie: وتمّ الى الموضع الذي منه ابتداء(نا) nach (١٣٨٤) und bei fehlerhaften Schreibungen wie: لا زورد statt لا زورد s. S. ٣٩ Anm. a, und جزوين statt جزوين bei (١٢٩٨).

Viele Mängel und Fehler der Hs. sind durch den seinerzeitigen Besitzer 'Alī ibn Aḥmad ibn Ibrāhīm al-Aṣ'arī (s. S. ١٦٢) beseitigt worden.

Die Sprache des K. surat al-arḍ ist ein ziemlich barbarisches und unbeholfenes Arabisch, das, soweit das Werk in die Geographie des S aufgenommen wurde, dort im Ausdruck verbessert und grammatisch richtiggestellt, also aus der لغة اعجمية in die لغة صحيحة übertragen erscheint. Diese Begriffe sind hier im Sinne Nöldkes (s. „Afrika etc.“ S V. Anm. 2) gebraucht, dessen Auffassung der Nachricht von der Pt.-„Übertragung“ des Ibn Hurdādbēh sich auch für das Verhältnis der Sprache al-Hw.'s zu der des S als zutreffend erweist.

Die gegen die لغة صحيحة verstoßenden Formen wurden in der vorliegenden Ausgabe teils belassen, aber mit einem Sternchen (*) versehen, teils wurde die richtige Form in den Text eingesetzt, während die Originalstelle in der Fußnote erscheint.

Mit einem Sternchen ist bezeichnet:

1. der in den meisten Fällen nicht ausgedrückte Prädikativ-Akkusativ, z. B. *يَرَّ مَتَّصَل nach (١١٢٠), *قَرَّ مَمَّاس* bei (١٦٨١), der aber gelegentlich doch erscheint, z. B. يَصِيرَان نَهْرًا وَاحِدًا bei (١٦٨٥), يَصْبَّ مَمَّاسًا bei (٢١٩١);
2. der Gebrauch einer مقصور-Form statt der richtigen ممدود-Form: *استوى statt استواء bei (٥٩٧), (٦٠٢), (٦٠٣) etc. und Schreibungen wie *اقصا bei (٥٩٦);
3. die zahlreich vorkommenden Inkongruenzen: a) indeterminiertes متبوع und determiniertes تابع, z. B. بحر* bei (١٦٦٨); b) gebrochener الثاني* bei (١٦٦٨); S. ٧٤ Z. 4, الأخضر.

ع

siehe auch ح.

Statt ع (nach links verbunden) erscheint gelegentlich ڪ: s. (۱۲۵۶) L.

ص

Statt ص steht gelegentlich ڙ: s. (۱۲۴۰) L.

Statt ڙ (nach links verbunden) steht gelegentlich ڙ: s. (۱۳۱) L.

Buchstabenverbindungen:

Statt ل kann gelegentlich ڻ erscheinen: s. (۲۳۴) L im Vergleich zu [۲۰۹] L

ل	ل	ل	ل	s. (۱۰) L
ک	ک	ک	ک	s. (۱۵۸۸) L
ل	ل	ل	ل	s. (۱۳۴۷) L
س	س	س	س	s. (۱۵۶۱) L
ند	ند	ن	ن	s. (۱۶۴۲) L
ت	ت	م	م	s. (۹۸) B im Vergleich zu [۷۱] B
ت	ت	ن	ن	s. (۱۶۱۶) L
نز	نز	س	س	s. (۱۴۷۶) L
سر	سر	س	س	s. (۲۸۷) L im Vergleich zu [۱۹۴] L

ج

siehe auch $\overline{\text{ح}}$, $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{ك}}$.

Statt $\overline{\text{ج}}$ findet man auch irrig $\overline{\text{ط}}$; als Zwischenglied hat man sich $\overline{\text{ك}}$ zu denken.

$\overline{\text{ج}}$ wechselt in den Minutenziffern mit $\overline{\text{ن}}$ und $\overline{\text{د}}$, ohne daß sich immer feststellen ließe, was das Ursprüngliche ist. Beispiele: $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{ن}}$ s. (۱۲) L, (۱۰۴۳) L, (۱۰۶۸) L; $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{د}}$ s. (۱۲۷۸) B, (۱۳۹۰) L, (۱۱۲) B im Vergleiche zu [۹۱] B.

Gelegentlich geht $\overline{\text{ج}}$ über in $\overline{\text{ل}}$: s. (۱۱۷۷) L; in $\overline{\text{س}}$: s. (۳۲۰) B im Vergleiche zu [۲۴۳] B; in $\overline{\text{د}}$: s. (۱۴۴۲) B; in $\overline{\text{ج}}$: s. (۸۷۶) B.

ح

siehe auch $\overline{\text{ح}}$ und $\overline{\text{ج}}$ (۱).

Statt $\overline{\text{ح}}$ erscheint irrig $\overline{\text{ح}}$: s. (۱۰۲۰) B, (۱۳۱۵) B.

Statt $\overline{\text{ح}}$ (nach links und rechts verbunden) erscheint gelegentlich $\overline{\text{ح}}$: s. (۲۲۴۹) L.

ج (۱)

siehe auch $\overline{\text{ح}}$, $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{ك}}$.

Statt $\overline{\text{ج}}$ findet man irrig $\overline{\text{ج}}$: s. (۱۷۲۰) L, (۲۲۴۰) B.

س

Statt $\overline{\text{س}}$ steht gelegentlich $\overline{\text{س}}$: s. (۱۱۵۶) L.

ط

als Minutenziffer geht immer auf eine Verlesung für ط bzw. ط zurück, s. ط und ط.

ی (ی)

siehe auch ط.

ی wechselt mit ط und ی, wobei sich das Ursprüngliche nicht immer feststellen läßt: s. (۸۱۸) B, (۱۶۱۸) L, (۱۰۱۲) B, (۱۱۰۰) B, ebenso wechseln , und (nach links verbunden) mit einander: s. (۹۱۸) B, (۱۶۰۲) B; für Dimyāt hat al-Hw. (۲۱۲): L 53° 55', dagegen Y II S. ۶۰۰: L 53° 45' etc.

, und ی (nach links verbunden) wechseln häufig mit einander; in den Minutenziffern ist das Ursprüngliche nicht immer festzustellen. In den Gradziffern wechseln auch , und ی (nach links und rechts verbunden): s. (۱۳۹۲) B, (۱۰۰۹) L, (۱۰۶۹) B etc.

ط

siehe auch ط, د und ی.

Statt ط steht in den Minutenziffern sehr oft irrig ط: s. (۱۰۹۱) L, (۱۲۱۳) L, (۱۲۱۳) B; für Baḡdād bringt Y I S. ۶۷۸: B 33° 20', S [۲۶۶] und Abū-l-fida S. ۳۰۲ haben B 33° 25', was ebenfalls auf 33° 20' zurückgehen dürfte, aber al-Hw. (۳۰۰) hat B 33° 09'.

ط wechselt häufig mit ط; zahlreiche Beispiele bei allen Geographen.

sprüngliche war. Beispiele: $\bar{\text{س}}$ und $\bar{\text{و}}$ s. (٢٨٥) L, (١١٠١) L, (١٥٠١) L; für Kum hat al-Hw. (٣٠٨): B 35° 40', aber Y IV S. ١٧٥: B 34° 40'. — $\bar{\text{س}}$ und $\bar{\text{و}}$ s. (١١٠٠) B; für Ahmīm hat al-Hw. (١٤٢): B 26° 50', ebenso Abū-l-fida S. ١١٠ (mit Varianten in den Minutenziffern), aber Y I S. ١٦٥ hat B 24° 50'. — $\bar{\text{س}}$ und $\bar{\text{و}}$ s. (٥٨١) L, (١٤٩٨) L usw.

Statt $\bar{\text{ا}}$ erscheint irrig $\bar{\text{ا}}$: (٩٣٧) L.

siehe auch $\bar{\text{و}}$ und $\bar{\text{س}}$.

$\bar{\text{و}}$ (٤) wechselt in den Gradziffern häufig mit $\bar{\text{و}}$, wobei die ursprüngliche Zahl sich nicht immer feststellen läßt: s. (١٠٦٠) L, (١١٠١) L, (١٣٠٩) L, (١٥٦٢) L.

Statt $\bar{\text{و}}$ steht gelegentlich in der Gradziffer $\bar{\text{و}}$: s. (١٥٠٠) B.

siehe auch $\bar{\text{و}}$, $\bar{\text{س}}$ und $\bar{\text{و}}$.

$\bar{\text{و}}$ wechselt in den Gradziffern häufig mit $\bar{\text{و}}$, s. (٨١٩) L; für 'Ānat hat al-Hw. (٢٨٧): L 67° 0', dagegen bringt Y III S. ٥٩٤: L 66° 0', Abū-l-fida S. ٢٨٦: L 66° 30'.

siehe auch $\bar{\text{و}}$, $\bar{\text{س}}$ und $\bar{\text{و}}$.

Statt $\bar{\text{و}}$ erscheint irrig $\bar{\text{و}}$, s. (١٤٦٩) L.

schreibung für $\overline{\vartheta}$ ist. Auch die L von (١٠٩): 159° 31' ist natürlich nur ein Irrtum für 159° 4.

Ebenso wechselt $\overline{\vartheta}$ in den Minutenziffern öfter mit $\overline{\zeta}$, $\overline{\text{ك}}$, $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{ح}}$ (zahlreiche Beispiele bei al-Hw.), ohne daß sich die ursprüngliche Zahl immer mit Sicherheit feststellen ließe.

$\overline{\text{ج}}$

siehe auch $\overline{\vartheta}$; $\overline{\text{ج}}$ wechselt in den Gradziffern häufig mit $\overline{\text{د}}$. Beispiele: (١٢٧) L, (١٥٢٩) B, (١٦٤١) B; für Nihawend hat S [٢٣٢]: L 74° 0', was gut in sein und al-Hw.'s Kartenbild paßt, dagegen bringen Y IV S. ٨٢٢ und Abu-l-fidā S. ٤١٦ nach dem Rasm: L 72° 0'.

$\overline{\text{ح}}$ ($\overline{\text{ج}}$, $\overline{\text{ح}}$)

siehe auch $\overline{\vartheta}$; für $\overline{\text{ح}}$ erscheint irrig $\overline{\text{ع}}$: s. (١٢٩٩) L.

$\overline{\text{د}}$

siehe auch $\overline{\vartheta}$ und $\overline{\text{ج}}$.

ا (nach rechts verbunden) ist (abgesehen von der einen möglichen Ausnahme s. $\overline{\vartheta}$) Verschreibung für ا. Beispiel: für Esna hat al-Hw. (١٣٩) L 54° 15', dagegen Y I S. ٢٦٥: L 54° 14'.

د wechselt in den Gradziffern häufig mit $\overline{\text{و}}$, ($\overline{\text{ا}}$), $\overline{\text{ج}}$ und $\overline{\text{ح}}$, wobei sich nicht immer feststellen läßt, was das Ur-

auch das Ursprüngliche sein: $\overline{و} = 6' = \frac{1}{10}^\circ$, $\overline{يِب} = 12'$, $\overline{يَح} = 18'$, $\overline{ك} = 24'$, $\overline{ل} = 36'$, $\overline{مِب} = 42'$, $\overline{مَح} = 48'$, $\overline{د} = 54'$. Pt. hatte in seiner $\gamma. \delta\phi\eta\gamma\eta\sigma\iota\varsigma$ den Grad in Zwölftel geteilt, eine eventuelle — aber wie gesagt bisher nicht erweisbare — Teilung des Grades für Zwecke geographischer Ortsangaben durch die Araber in Zehntel würde unter anderem Einfluß entstanden sein.

$\overline{ب}$, $\overline{د}$, $\overline{و}$, $\overline{ز}$ und $\overline{لا}$ — als Verlesungen aus früherem $\overline{و}$ — sind Irrtümer, die sich aus den Formen des $\overline{و}$ in den handschriftlichen Vorlagen, wie sie oben zusammengestellt sind, nur allzuleicht ergeben. Beispiele: $\overline{ب}$ statt $\overline{و}$, s. „Afrika etc.“ S. 59, Anm. 11 und a. a. O. S. 60–61: pt. $\overline{Κόρυς}$ B 40° 0' neben al-B. B 40° 02'. — $\overline{ح}$ statt $\overline{و}$ finden wir z. B. [٣١] B, [١٠٥] L, [١٨٠] L, [٢٧١] B, [٢٧٢] L, [٤٣٥] L. Der Fall ist instruktiv. Bei allen diesen Nummern war nicht das Buch al-Ḥw.'s die Quelle S's, sondern ein anderes geographisches Tabellenwerk, wo wahrscheinlich für $\overline{و}$ eine Form angewendet war, die dem $\overline{ح}$ nahestand. — $\overline{د}$ statt $\overline{و}$: s. (١٤٠٠) B. — $\overline{و}$ statt $\overline{و}$: für Malatya haben al-Ḥw. (٣١١) und Ibn Yunus S. ١٣٣ col. 2 Nr. 16: B 39° 0', Abu-l-fidā S. ٣٨٤ dasselbe (neben 37° 0'), dagegen Y IV S. ١٣٤: B 39° 06' (neben 39° 0'). — $\overline{ز}$ statt $\overline{و}$: s. (٧٤١) B. — $\overline{لا}$ statt $\overline{و}$: für Alexandria in Ägypten hat Abu-l-fidā S. ١١٢ aus Ibn Sa'id: B 31° 31', wo die Minutenziffer entweder eine Wiederholung der Gradzahl oder, was wahrscheinlicher, nur eine Ver-

Besonders häufig finden wir als Minutenziffer ein $\overline{\text{و}}$ (= 05'), das in den allerseltensten Fällen ursprünglich, sondern fast immer eine Verlesung von $\overline{\text{ط}}$ ist. Beispiele finden sich überall bei S, aber auch zahlreich bei al-Hw.; vgl. etwa die v. ll. auf S. ۷۷. Wie sehr Vorsicht bei der Beurteilung scheinbar genauer Zahlenangaben in unseren Texten am Platze ist, beweist die B-Angabe für Alexandria in Ägypten (۲۳۱) von 31° 05', während Pt. IV, 5, 9: B 31° 0' hat. Da die B der Stadt tatsächlich 31° 05' beträgt, könnte man zunächst annehmen, daß wir hier das Ergebnis einer besseren Messung vor uns haben. Daß dies aber nicht der Fall ist, erkennen wir aus S [۲۰۶]: B 31° 0'; ebenso hat Ibn Yunus S. ۱۳۶ col. 3 Nr. 7: B 31° 0', desgleichen Y I S. ۲۰۶ (neben B 36° 20'). Abu-l-fidā S. ۱۱۲ hat aus dem Rasm — also einer anderen Redaktion des K. *ṣurat al-arḍ* (s. „Afrika etc.“ S. IV) — B 31° 05' neben verschiedenen anderen Angaben, wo die Minutenziffern wahrscheinlich durchaus Verschreibungen aus $\overline{\text{ط}}$ darstellen (s. auch das Folgende); somit ist sicher auch bei (۲۳۱) B 31° 0' zu lesen und die scheinbar genaue Angabe nur ein Irrtum des Kopisten.

$\overline{\text{ب}}$, $\overline{\text{ح}}$, $\overline{\text{د}}$, $\overline{\text{و}}$, $\overline{\text{ز}}$ und $\overline{\text{ل}}$ als Minutenziffern — soviel kann man vorläufig sagen — gehen durchaus auf Irrtümer des Kopisten zurück und stehen für ein früheres $\overline{\text{ط}}$. Nur wenn wir annehmen wollen, daß Teile von Graden zu irgendeiner Zeit von den Arabern auch in Zehnteln angegeben wurden (s. oben), könnten $\overline{\text{ب}}$, $\overline{\text{ح}}$, $\overline{\text{د}}$ und $\overline{\text{و}}$ unter Umständen

gabe unverändert zu belassen waren — nicht anders als die griechischen Eigennamen —, um die Tradition nicht zu verschleiern. Vor allem wurde die defekte Schreibung beibehalten. Nur dort, wo diakritische Punkte an falscher Stelle gesetzt waren oder in anderer Weise unmögliche Zahlen erschienen, wurde dies im Texte richtiggestellt.

Im folgenden soll ein Überblick über die häufiger vorkommenden und typischen Verlesungen und Verschreibungen bei einzelnen Buchstaben wie bei Buchstabenverbindungen des Zahlenalphabets gegeben werden. Die Beispiele sind natürlich zum großen Teile den v. ll. des K. *ṣurat al-ard* entnommen, in einigen Fällen dem S, al-B., Ibn Yunus und Abu-l-fidā; manchmal wurde auch auf Y zurückgegriffen, um zu zeigen, daß die mit Buchstaben ausgedruckten Angaben, weil sie eben auf Hss. zurückgehen, die das Zahlenalphabet verwendeten, den gleichen Fehlern unterliegen, wie wir sie sonst feststellen müssen. Die wenigen Beispiele, die aus Gründen des Raumes gegeben werden konnten, lassen sich durch Lektüre leicht vermehren. Im übrigen muß die Übersetzung des Hw. wie die des S sich ohnehin mit jeder einzelnen Zahlenangabe auseinandersetzen.

Das in astronomischen und älteren geographischen Hss. gebräuchliche Zeichen für Null geht auf griechisches οο, geschrieben ϑ zurück. Es erscheint handschriftlich in folgenden Formen: $\overline{\rho}$, $\overline{\tau}$, $\overline{\zeta}$, $\overline{\sigma}$, $\overline{\alpha}$, $\overline{\omega}$, $\overline{\mu}$, die insbesondere bei den Minutenzahlen, die sich ja weniger leicht als die Gradzahlen kontrollieren lassen, Anlaß zu den mannigfaltigsten Verwechslungen geben. Die Straßburger Hs. kennt nur die Form $\overline{\rho}$.

sagen, daß diese Zahl auf einen Irrtum zurückgeht und für ein früheres $\frac{1}{2}$ (= 20) steht, wie denn immer und überall Angaben für den geographischen Ort, die genauer gehalten sind als in zwölfstel Graden, als Verlesungen in den Minutenziffern anzusehen sind (daß Bruchteile von Graden auch in Zehnteln angegeben wurden, ist vorläufig nicht zu erweisen). Ferner kann man in zahlreichen Fällen nachweisen, daß Minutenangaben mit $\frac{1}{2}$ allein (= 05') auf Irrtümern beruhen, aber ebenso oft läßt sich ein Archetyp nicht mehr feststellen, wie bei $\frac{1}{2}$ (= 20) und $\frac{1}{3}$ (= 30) als Lesarten in Minutenangaben.

Manchmal hilft in solchen Fällen ein Vergleich mit anderen Textstellen, oft aber kann sowohl das Eine wie das Andere das Ursprüngliche oder doch das Frühere gewesen sein. Deshalb wurde in der vorliegenden Ausgabe ohne Rücksicht auf die Stellung in der Hs. gewöhnlich jene Lesart in den Text eingesetzt, die sich am besten in das Kartenbild einfügt. Übrigens sind die Irrtümer oft sehr alt und haben gewiß auch schon im Syrischen stattgefunden. — Von dem griechischen Texte, bezw. von einer besseren Erschließung der griechischen Pt.-Hss. ist aber für al-Hw. im Gegensatze zu den Erwartungen, die noch in „Afrika etc.“ S. III Anm. 2 ausgesprochen wurden, nicht viel zu erhoffen. Anders liegt der Fall bei den L- und B-Angaben, die auf die unrektifizierte Pt.-Karte zurückgehen. Diese stehen natürlich in viel innigerem Zusammenhange mit dem griechischen Texte.

Aus den vorausgegangenen Ausführungen ergibt sich, daß die Zahlenangaben der Hs. in der vorliegenden Aus-

und al-B. III S. ٢٣٨, der ebenso wie Pt. V, 7, 5 für Μελιττηγή L 71° 0' bringt: hier muß man entweder annehmen, daß Y eine Hs. mit صا (bezw. صا) = 61° 0' vor Augen hatte, oder daß تسعين für سبعين verschrieben ist, so daß in diesem Falle die Vorlage des Y ebenso wie al-B. 71° 0' (71° 5') gehabt hätte. — Wie leicht man selbst in einfachen Fällen irren kann, zeigt sich bei A. R. Guest in dessen Übersetzung des Textabschnittes aus S, welcher das Nildelta behandelt (The Delta in the Middle Ages etc. JRAS 1913 S. 305 ff.). Wenn er da zu unhaltbaren Ergebnissen betreffend die Lage der Nilarme gelangt ist, so ist das darauf zurückzuführen, daß er sich allzugenu an die Punktierung der Hs. hielt, indem er die Zahlenangabe der Hs. ح mit 58 statt 53 las (vgl. a. a. O., S. 307 Z. 6 = 308 Z. 4 v. u. und öfter).

Die große Menge der Verlesungen und der Hss.-Varianten entstammt aber, wie schon früher erwähnt, den Irrtümern und Zweifeln der Abschreiber, welche die Buchstaben des Zahlenalphabets nicht erkannten, wohl infolge des Schriftdukts der Vorlage, welcher die Unterschiede zwischen den einzelnen Zeichen verwischte. Die Zahl dieser Irrtümer ist Legion. Jeder Buchstabe des Zahlenalphabets war Verwechslungen mit anderen Buchstaben ausgesetzt, die ihrerseits wieder verlesen werden konnten und auch verlesen wurden, so daß jeder Buchstabe gewissermaßen in zahlreiche andere „übergehen“ kann.

Doch ist in vielen Fällen die ursprüngliche Angabe, ja selbst nur ein älteres Stadium der Tradition nicht mehr mit Sicherheit festzustellen. Wenn z. B. in einer Minutenangabe ط (= 9) zu lesen ist, so kann man allerdings immer

z. B. ist bei (١٢٤٣) ff. ق stets 80 und nicht 100; د (nach links verbunden) bedeutet teils 10, teils 50; auch hier kann die Punktierung irreführen, z. B. ist die L von (١٥٨١) ل geschrieben, aber 52° 30' zu lesen, bei der B von (١٦٦٨) heißt es in der Hs. ن, was als 17° 20' zu lesen ist. — Dazu kommt ferner, daß der Buchstabe ص in seinem Zahlenwerte schwankt, indem er in den meisten Hss. und auch in der Straßburger Hs. 90, in manchen Hss. aber 60 bedeutet, in welchem letzterem Falle dann ض für 90 steht, bzw. stehen soll (vgl. Nallino in der Vorrede zu al-B. II S. V). — Außerdem kann bei ausgeschriebenen Gradangaben تسعة und تسعون, سبعة und سبعون verwechselt sein, wobei diese Verwechslung gelegentlich nicht auf die Hs., sondern auf den europäischen Herausgeber zurückgehen mag.

Einige Beispiele: Die L von Seğistan beträgt bei al-Hw. (٣٢٧) صد هـ = 94° 15' entsprechend seinem Kartenbilde, aber bei Y III S. ٤١ ist 64° 15' daraus geworden. — Die L-Angabe von 'Ammūriya bei Y IV S. ٧٣٠ mit 94° 0' statt mit 64° 0' führt auf eine nicht geänderte Pt.-Karte zurück, in welche diese Stadt, ohne daß sich der Araber ihrer Identität mit 'Αμόριον (Pt. V, 2, 23: L 60° 30' B 41° 15') bewußt war, eingesetzt wurde. Al-Hw. hat (٣٦١) für die L 53° 0', entsprechend der bei ihm gegenüber Pt. um ca. 11° gekürzten L des Mittelmeeres. — Während sich bei al-Hw. (١٧٠) und nach Abū-l-fida S. ٣٢٦ im Kanun für Siraf die L 79° 30' findet, heißt es bei Y III S. ٢١١ طولها تسع وتسعون درجة ونصف, also 99° 30' statt richtig سبعون, d. h. 79° 30'. — Die L von Malatya gibt Y IV S. ١٣٤ mit 91° 5' (lies 0'; in seiner Quelle stand د statt ط) an, gegenüber al-Hw. (٣٦٦), der 61° 0' hat

Aber auch die Widersprüche, die sich aus dem Vergleich der anderen Werke wie des Zığ, des Rasm, des Kānun, der Aṭwāl etc. ergeben, müssen, wenn wir nicht eine zweite arabische Gradnetzkarte annehmen dürfen, durchgehends auf Verlesungen und Verschreibungen zurückgeführt werden. Nicht immer sind diese Irrtümer als solche ohne weiteres zu erkennen. Ebenso ist oft schwer zu sagen, wie sie zustande gekommen sind. Sie treten bei allen Buchstaben des Zahlenalphabets auf, und zwar kann nicht nur jeder Buchstabe für sich, sondern bei zwei- und dreistelligen Zahlen auch die Buchstabenverbindung als ganze verlesen, bezw. verschrieben werden. Davon abgesehen finden gelegentlich Vertauschungen der L- mit der B-Angabe statt, auch ein Hinübergleiten der Buchstaben von der Grad- in die Minutenzahl und umgekehrt ist möglich; vgl. z. B. die L von (۳۳۰), die ihrem Platz in der Städtetabelle nach ganz unverdächtig erscheint, und dazu S. ۱۳۲ Anm. h, wonach ٣٣٠ wahrscheinlich aus ٣٣٠, bezw. ٣٣٠ oder ٣٣٠, in letzter Linie aber aus ٣٣٠ entstanden ist.

Die Zahlen dürfen also keineswegs so ernst genommen werden, wie es zunächst aussieht. Festen Boden gewinnt man erst durch zahlreiche Vergleiche und dadurch, daß man sich stets alle Fehlerquellen vor Augen hält. Daß diakritische Punkte falsch gesetzt oder ausgelassen werden, ist in einem arabischen Text fast vorauszusetzen und kommt selbstverständlich auch in unseren Hss. wie bei den Worten so auch bei den Zahlenangaben vor: ح kann ebensogut 3 wie 8 bedeuten; ٧ ist natürlich 7 und nicht 200, ٨٠ je nachdem 80 oder 100; die Punktierung ist nicht verläßlich,

bezw. Begleittexte zu diesen gegeben hat — unabhängig voneinander, aber mit Pt. als gemeinsamer Quelle —, oder ob alle noch so verschiedenen Zahlen doch schließlich auf einen Typ, bezw. eine arabische Karte als Quelle zurückführen, wäre ganz besonders einer Untersuchung wert und läßt sich vorläufig nur dahin beantworten, daß in der uns erhaltenen arabischen Literatur keinerlei sichere Anzeichen für eine weitere selbständige ptolemäisch-arabische Quelle neben al-Ḥw. vorliegen, die vorhandenen Hinweise (besprochen: „Afrika etc.“ S. V) vielmehr neben al-Ḥw. nur eine in den Hauptentfernungen ungeänderte, ins Arabische übertragene und mit Positionsangaben islamischer Städte vermehrte Pt.-Karte, bezw. einen derartigen Text zu betreffen scheinen.

Die eigentliche Ursache, aus der die Verschiedenartigkeit der L- und B-Angaben bei al-Ḥw. wie bei den anderen Geographen stammt, liegt in dem Charakter der arabischen Schrift, die nur allzuleicht Mißverständnisse und Verlesungen zuläßt, wenn die Buchstaben ihres Zusammenhanges im sinnbegabten Sprachausdruck beraubt sind und einzeln oder mehrere zusammen als Träger eines oft schwer durchsichtigen Zahlenwertes erscheinen. Auch in der vorliegenden Ausgabe konnten nicht alle Zahlenangaben der Straßburger Hs. mit Sicherheit gelesen werden und deshalb mußten in solchen Fällen in den Anmerkungen verschiedene Lesungen als möglich hingestellt werden, z. B.: S. ١٠٤ Anm. q, S. ١١٠ Anm. a, S. ١٢٤ Anm. e. In ähnlicher Weise sind auch die zahlreichen *variae lectiones*, die sich im K. *ṣurat al-arḍ* wie im K. *‘ağā’ib al-aḳālim* finden, als Unsicherheit des Abschreibers in der Entzifferung der Vorlage zu deuten.

aus der Y schöpfte, zwar wahrscheinlich nicht erkannt, die Stadt aber doch ungefähr an die ihr in der Pt.-Karte zukommende Stelle gesetzt. Die Angaben für 'Akka Y III S. ۷۰۷: L 66° 0' B 31° 0', auch 33° 20', passen sehr gut zu denen al-B.'s III S. ۲۳۷: L 66° 50' B 33° 0' und den gleichen für pt. Πτολεμαῖς V, 15, 5: L 66° 50' B 33° 0'. — Bei S erkennen wir im جبل موف [۱۳۷۸–۱۳۷۷]: L 7° 40' B 29° 20' bis L 6° 15' (oder 55') B 33° 0' das pt. Gebirge Φόκρα IV, 1, 12 und im جبل اناوس [۱۳۸۰–۱۳۷۹]: L 144° 0' B 36° 0' bis L 144° 0' B 63° 0' das Ἰμακον δ. VI, 14, 1 etc. wieder, beide fast in derselben Lage wie in der auf Grund des griechischen Textes gezeichneten Karte.

Sofern nicht die unveränderte griechische Karte als Quelle, bezw. als Grundlage in Betracht kommt, erhebt sich die Frage, ob Verschiedenheiten und Widersprüche in den Positionsangaben nicht auf eine Mehrheit von anderen Quellen zurückgehen: arabische Gradnetzkarten mit voneinander abweichenden, mathematischen Grundlagen, also mit Verschiedenheiten in den Berechnungen und Abmessungen der Hauptentfernungen der Ökumene. In gewissem Sinne hängt damit die Frage zusammen, ob nicht die späteren Geographen und noch mehr die Verfasser astronomischer Werke neuere Ortsbestimmungen von den im Laufe des Mittelalters im islamischen Orient errichteten Sternwarten zur Verfügung gehabt haben, die sie dann systemlos ihren Tabellen einfügten. Letztere Möglichkeit ist gewiß in Betracht zu ziehen, ein strikter Nachweis nach irgendeiner Richtung aber ist vorläufig nicht zu erbringen. Der erste Teil der Frage, der darin gipfelt, ob es mehrere arabische Gradnetzkarten,

müssen uns nur vor Augen halten, daß die Einsetzung des neuen Materials in die griechische Karte durch die Araber, sofern sich ihnen eine Identifizierung nicht aufdrängte, nur nach ganz allgemeinen Momenten erfolgen konnte. Pt. Ἀλεξάνδρεια ἢ Ἀραχωσίας VI, 20, 4: L 114° 0' B 31° 20', das gerne mit al-Kandāhār zusammengeworfen wird, erscheint bei al-Hw. als al-Iskandariya aš-šarkīya im Zusammenhang mit der Beschreibung des namenlosen Flusses (۲۰۱۰) und (۲۰۱۲), der dem bei Pt. VI, 20, 2 gleichfalls unbenannten Fluß entspricht. Daneben erwähnt er noch ein „östliches“ Alexandria (۳۳۰) mit wahrscheinlich nur verschriebenen Koordinaten, das mit dem oben genannten identisch sein dürfte (s. S. ۱۳۲ Anm. h). — Al-Battānī hat eine große Anzahl unveränderter pt. L-Angaben, vor allem in seiner Ländertabelle, die z. T. Koordinaten enthält, die besser überliefert erscheinen als der griechische Text (vgl. „Afrika etc.“ S. 59 ff.). Aus seiner Stadte-tabelle seien als Beispiele islamischer in das unveränderte griechische Kartenbild eingetragener Städte nur erwähnt: Baġdad III S. ۲۳۸: L 80° 0' B 33° 9' (lies 20'; ب statt د), Dimišk III S. ۲۳۸ mit den gleichen Koordinaten wie pt. Δαμασκός V, 15, 22: L 69° 0' B 33° 0' und Hims III S. ۲۳۷, das ebenso wie Ἐμσσα bei Pt. V, 15, 19: L 69° 40' (al-B. bringt statt ρ) B 34° 0' hat. — Yaḳūt II S. ۳۳۰ hat für Hims L 69° 0' B 34° 45' neben L 61° 0' B 33° 40', wozu (۲۷۰) zu vergleichen wäre. Ferner finden wir bei Y IV S. ۶۱۶ Mekka mit L 78° 0' (lies 73° 0'; Y hat aus seiner Quelle ج mit ح verwechselt) B 23° 0'. Die Identität mit pt. Μακρόβα VI, 7, 32: L 73° 20' B 22° 0' hat die Quelle,

bezw. ein entsprechender arabischer Text im Umlauf waren. Als Restbestand haben sich noch am Ende des Mittelalters eine ganze Anzahl von Koordinatenangaben für islamische Städte und Länder erhalten, welche dem ursprünglichen griechischen Kartenbilde angepaßt sind.

Diese sind aus ihren L-Angaben heraus, denen die übergroße von Pt. in Übereinstimmung mit seiner Zeit angenommene Ausdehnung des Mittelmeeres zugrunde liegt, deutlich erkennbar und heben sich mit ihren in den Ostländern des Mittelmeeres, in Syrien, Mesopotamien, Kleinasien etc. um $7-9^{\circ}$ größeren L sehr gut von der syrisch-arabischen Bearbeitung der pt. Geographie ab. Daß solche den neueren Anschauungen nicht entsprechende, „unrektifizierte“ L auch von den Städten des Islams kursierten und von den Geographen und Astronomen in ihren Schriften harmlos neben die neueren gestellt wurden, zeigt, wie fremd diese Männer den Grundprinzipien der mathematischen Geographie gegenüberstanden und wie wenig man von ihnen in dieser Beziehung erwarten darf. Einige Beispiele für unverändert überlieferte pt. Zahlen oder für der ursprünglichen pt. Karte angepaßte L- und B-Angaben islamischer Städte mögen zur Verdeutlichung des Gesagten im folgenden ihren Platz finden:

So ist die erste Lesart der L-Angaben für die ägyptischen Städte (١٤٩) — (١٥٨) der griechischen Pt.-Karte angepaßt, während in der Kolumne daneben um $5-7^{\circ}$ geringere L erscheinen. Ferner hat al-Ḥw. für al-Ḳandahār (١٨١) L $110^{\circ}0'$ B $30^{\circ}0'$, was der Lage von pt. Φαραζάνα VI, 19, 5 in Drangiana entspricht, also verhältnismäßig gut in das ursprüngliche pt. Kartenbild hineinpaßt. Wir

mußte in vielen Fällen gewiß auf Routenbeschreibungen und andere noch weniger präzise Angaben zurückgreifen. Und selbst wenn ihm astronomische Beobachtungen vorlagen, ist es mehr als fraglich, ob er die Orte auf Grund dieser in seine Karte eingesetzt und nicht vielmehr ohne Rücksicht darauf in die in ihren Hauptmaßen und Linienführungen bereits feststehende Karte einfach an den durch Flüsse, Gebirge, Küstenlinien oder sonstwie gegebenen Stellen eingetragen hat, also dort, wo gewisse theoretische Voraussetzungen oder praktische Erfordernisse dies verlangten. Ein derartiges Verfahren ist von den Arabern ganz allgemein und bedenkenlos in einer die mathematischen Grundlagen der Geographie schließlich zerstörenden Weise ausgeübt und, wie wir wissen, auch von Ptolemäus in seiner Geographie, u. zw. gerade bei einigen der wichtigsten Richtlinien seiner Karte, angewendet worden.

Wie aber sollen wir die bei den Geographen wie in den astronomischen Handbüchern erscheinenden, einander widersprechenden, ein einheitliches Kartenbild ausschließenden Positionsangaben bewerten? Vor allem, was sollen wir von den verschiedenartigen Angaben für den geographischen Ort einer und derselben Stadt halten, wie z. B. Abu-l-fida und Yaḳut solche im Text nebeneinanderbringen?

Zunächst läßt sich feststellen, daß bei den Arabern neben der Bearbeitung der pt. Geographie, wie sie uns im K. *ṣurat al-arḍ* erhalten ist, wenn auch vielleicht nicht eine wortgetreue Übertragung, so doch eine in den Hauptentfernungen der Ökumene mit der griechischen Pt.-Karte übereinstimmende arabische Karte,

(۲۰۲۱), (۲۰۳۰), (۲۰۳۶), (۲۰۳۸), (۲۰۴۰), (۲۰۴۲), (۲۰۴۴), in dieser Kurzform (Ġangġis für Γάγγης) auch sonst gelegentlich im Schrifttum, vielleicht auch beim Sprechen gebraucht, während محس = Ganges in Ceylon (۱۰۰۳), (۱۷۰۴) nur ein literarisches Residuum ist.

Besonders wichtig und ergebnisreich für die Beurteilung der Weitergabe des geographischen Stoffes ist eine Untersuchung der im K. šurat al-arḍ erscheinenden Zahlenangaben. Abgesehen von dem unmittelbaren Nutzen für die Rekonstruktion der Karte, die sich ja nur auf Grund der Koordinaten zeichnen läßt, erhält eine solche Untersuchung eine über den Rahmen des Buches hinausgehende Bedeutung dadurch, daß die L- und B-Angaben für die islamischen Städte, welche in der geographischen Literatur der Araber und in astronomischen Werken sich vorfinden, schließlich fast das Einzige geblieben sind, was sich von der griechischen Geographie in ihrem arabischen Gewande noch bis zum Ausgange des Mittelalters erhalten hat. Die Unsicherheit in der Überlieferung der Zahlen, die sich zunächst als Vielfältigkeit gibt, drängt sich jedermann auf, der sich eingehender mit dieser Materie beschäftigt. Daß die oft nur um einzelne Minuten variierenden Angaben für die L oder B auf so genaue Messungen der Araber, bezw. Perser zurückgehen sollten, ist von vornherein unwahrscheinlich.

Wenn al-Ḥw. — um von diesem Autor auszugehen — bei der Zeichnung seiner Karte und bei der Abfassung seines Buches überhaupt astronomische L- und B-Messungen zur Verfügung standen, so ist dies nur bei wichtigeren Städten des islamischen Kulturkreises anzunehmen. Er

immer gleich erkennbar wären. Alle Erklärungen aber müssen der Übersetzung vorbehalten werden, wie auch im Zusammenhange dieser Einleitung nur besprochen werden kann, was für die Textgestaltung der Ausgabe von Belang ist. Der arabische Text wird immer zunächst dem Verständnis große Schwierigkeiten bereiten und eine auf falsch angewendeter literarisch-historischer Methode beruhende Idealschreibweise der fremden, nie zum arabischen Sprachgut gewordenen Namen mag zwar die ersten Orientierungsversuche bei flüchtigem Nachblättern erleichtern, wird aber stets ein Hindernis in der Erkenntnis bilden. Sämtliche Lesarten der Namen, welche in der Hs. erscheinen, wurden dort, wo ein Toponym zum ersten Male in seiner Gruppe (Städte, Berge, Inseln, Länder, Flüsse) genannt wird, aufgezählt, Einiges ist am Schlusse des Textes nachgetragen.

2. die geographischen Namen des islamischen Kulturkreises. Diese wurden stets in richtiger Form in den Text eingesetzt und Fehler und Nachlässigkeiten der Hs. in der Punktierung nur insofern vermerkt, als die Namen in ihrer defekten Schreibung nicht ohne weiteres sicher zu erkennen sind.

Beide Gruppen lassen sich im allgemeinen reinlich scheiden. Nur in ganz wenigen Fällen ist es zweifelhaft, ob die von al-Hw. gebrauchte Namensform auf literarische Tradition zurückgeht oder ob doch Formen des fremden Namens vorliegen, die auch sonst im Arabischen gebräuchlich waren. Bei ماقدونيه = Makedonien und برقة (v. l. برقه) = Thrakien scheint Letzteres nicht der Fall zu sein; vgl. (١٥٧٧) und (١٥٨٠) mit den dazugehörigen Anm. Dagegen wurde der Name جنجيس — Ganges in Indien (١١٧٧), (١٥٥٥),

finden sich in weit größerem Maße bei S — vgl. etwa [١٧٩٠], [١٧٩٦], [١٨١٤], [١٩٠٣] etc. — und sind eine ebenso regelmäßige Erscheinung in der Weitergabe der pt. Geographie bei den Arabern, wie die Verschreibungen bei den Namen und Zahlenangaben.

Keineswegs wurde eine Wiederherstellung des K. şurat al-ard, wie es al-Hw. selbst verfaßt oder, wie es unter seiner Anleitung hergestellt wurde, angestrebt. Ein solches Unternehmen wäre, wenn nicht irgendwo noch neue Hss. auftauchen, aussichtslos, wahrscheinlich wird sich aber auch dann der arabische Archetypus des Werkes kaum noch feststellen lassen.

Bei den im K. şurat al-ard erscheinenden Namen sind zwei Gruppen auseinanderzuhalten:

1. diejenigen, welche griechischen Ursprunges sind. Diese entstammen meistens der Geographie des Ptolemaeus, einige auch dem Alexanderroman, gehen also auf literarische Tradition zurück, wobei die Syrer die Vermittler machten. Die Araber können sie niemals oder doch nur in den seltenen Fällen, wo direkte Übernahme aus dem griechischen Texte vorzuliegen scheint, richtig geschrieben vor Augen gehabt oder richtig gehört haben. Diese Namen wurden in der vorliegenden Ausgabe unverändert, so wie sie in der Hs. stehen, gebracht, da sie nur in dieser Form bei anderen Schriftstellern, bei denen natürlich die gleichen oder ähnliche Verschreibungen auftreten, erkannt werden können, ganz abgesehen davon, daß durch ins Arabische mehr oder weniger erfolgreich transskribierte griechische Eigennamen Identifikationsversuche und Erklärungen im Text erscheinen würden, die als solche nicht

der Karte zuzuschreiben —, war es möglich, das Fehlende aus S festzustellen und in den Text einzufügen. Dieses Hilfsmittel für die Ergänzung des Textes und die Herstellung der Karte wurde aber nur dann angewendet, wenn der Text sonst unverständlich geblieben wäre und sich ein Kartenbild aus der betreffenden Stelle nicht hätte gewinnen lassen.

So fehlen in der Straßburger Hs. die Nummern (۱۰۹۷/۱) und (۱۰۹۷/۲), so daß die Küstenlinie Griechenlands im NW von Euboea ganz ungegliedert erscheinen und die Identifizierung der anderen geographischen Objekte in dieser Gegend unmöglich gemacht würde. — Beim Übergang von fol. 20^b auf 22^a (s. o.) hat der Kopist aus seiner Vorlage eine Zeile ausgelassen, deren Fehlen zwar aus al-Hw. allein nicht ohne weiteres erkenntlich wäre, die jedoch für die Darstellung der Verbindung zwischen dem baḥr aš-Šin und dem baḥr al-muẓlim unerläßlich ist (s. S. ۸۲ Anm. d). — Desgleichen fehlen in der Straßburger Hs. die Nummern (۱۷۲۳) und (۱۷۲۴), so daß die Abzweigung des Flusses حوسان (۱۷۲۲) mit der Mündung des اطانس (۱۷۲۵) zu verbinden gewesen wäre, eine Lücke, die zwar zum Teile von der Hand des späteren Kollators ergänzt wurde, vollständig aber erst durch die Heranziehung S's geschlossen werden konnte. — Bei dem namenlosen Fluß (۲۱۸۵/۱—۲۱۸۵) läßt die Hs. die B-Angabe der Quelle und die L-Angabe der Mündung aus. Auch hier konnte S mit Erfolg zur Ergänzung verwendet werden.

Derartige Auslassungen, entstanden durch die Sorglosigkeit der Abschreiber, aber hervorgerufen durch die Zusammenhanglosigkeit und Unübersichtlichkeit des Stoffes,

Die Hs. ist an vielen Stellen stark beschädigt. Das Papier ist durch das Alter brüchig geworden, zahlreiche Stellen sind überklebt und das darunter Befindliche ist nicht mehr lesbar. Außerdem ist die Hs. — wahrscheinlich beim Einheften in den jetzigen Einband — beschnitten worden, wodurch an mehreren Stellen Zeilen ganz oder teilweise zum Opfer gefallen sind. Es wäre oft schwer und bei den Zahlenangaben — dem Rückgrat des ganzen Werkes — vollständig unmöglich gewesen, die so entstandenen Lücken in befriedigender Weise zu ergänzen, wenn nicht in dem schon erwähnten K. 'ağā'ib al-aḳalim ein geographisches Werk erhalten wäre, das in einem großen Teile seines Inhalts fast den ganzen im K. şurat al-ard enthaltenen Stoff unverändert, nur in etwas anderer Anordnung wiedergibt, wobei die Vorlage zwar nicht die Straßburger, aber eine dieser sehr nahestehende Hs. gewesen sein muß. Die aus al-Ḥw. übernommenen Partien des Werkes weisen zwar manche bessere Lesarten auf als die Straßburger Hs., im allgemeinen aber sind die Namen und Zahlen durch häufige, neu hinzugekommene Schreibfehler entstellt.

Dennoch war es bei Anwendung sachgemäßer Kritik in den meisten Fällen möglich, die Lücken unseres Textes in durchaus zuverlässiger Weise aus S zu ergänzen. Mehr noch: in einigen Fällen, in denen der Kopist der Straßburger Hs. oder schon ein früherer Abschreiber bei ihrer Arbeit eine Zeile oder einen Passus der Vorlage übersprungen haben — solche Fälle sind gewiß viel häufiger, als sich jetzt noch nachweisen läßt, und ihnen sind eine stete Minderung und Verschlechterung des Textes und damit

Der geographische Namenindex wird mit jenem zu Suhrāb in einem späteren Band der „Bibliothek arabischer Historiker und Geographen“ erscheinen.

Zu den Beschreibungen der Hs., welche W. Spitta handschriftlich (gegenwärtig der Hs. beigegeben), in der ZDMG XL 1886 S. 294—297 und in den „Verhandlungen des fünften internationalen Orientalisten-Congresses“ II. Teil, 1. Hälfte, S. 19—28, ferner C. A. Nallino „Al-Huwārizmī e il suo rifacimento della Geografia di Tolomeo“ (Atti della R. Accademia dei Lincei, Ser. V, Scienze morali, vol. 2, S. 4—53, vgl. bes. S. 14—18) gegeben haben, ist folgendes nachzutragen: Die Anzahl der Blätter der Hs. beträgt 48. So zählt auch die Bibliotheksverwaltung in Straßburg. Das erste und das letzte Blatt sind unbeschrieben, ebenso fol. 9^b, 10^a (s. S. 11 Anm. g), 21^b und 29^b. Spitta und Nallino zählen 45, wobei das erste Blatt (fol. 1^a^b) und das etwas kleinere Blatt, auf dessen Vorderseite die verschiedenen Küstenformen zur Darstellung gelangen (fol. 21^a = Tafel II) und dessen Rückseite (fol. 21^b) unbeschrieben ist, nicht mitgerechnet sind. In „Ptolemaeus und die Karten der arabischen Geographen“ (Mitteilungen der k. k. Geographischen Gesellschaft in Wien 1915, Bd. 58 S. 152 ff.) und in „Äfrika etc.“ ist das erste Blatt nicht, wohl aber das Blatt 21^a^b mitgezählt. Diese Verschiedenheiten in der Foliozählung sind bei Vergleichen zwischen der älteren Literatur und unserer Ausgabe zu beachten. — Zwei Blätter der Hs. sind an unrichtiger Stelle eingebunden: fol. 35^a^b und 45^a^b. Die richtige Reihenfolge der Blätter ist, wie sich aus dem Inhalte ergibt, folgende: fol. 1^a—34^b, 36^a—44^b, 45^b, 45^a, 35^a, 35^b, 46^a—47^b.

EINLEITUNG

Der vorliegenden Ausgabe des Kitab *ṣurat al-arḍ* wurde die Handschrift 4247 (ehemals L. arab. cod. Spitta 18) der Bibliothèque de l'université et régionale in Straßburg zugrunde gelegt.

Die Längen- und Breitenangaben (geographischen Ortsangaben) der Hs. erhielten, um das Zitieren und die Kontrolle zu erleichtern, eine durchlaufende Numerierung in runder Klammer ( ), die schon in „Afrika nach der arabischen Bearbeitung der Γεωγραφικὴ ὑφήγησις des Claudius Ptolemaeus etc.“ (K. Akad. d. Wissenschaften in Wien, phil.-hist. Klasse. Denkschriften, Bd. 59, Abh. 4) angewendet wurde. Daneben ist gewöhnlich eine zweite Numerierung in eckiger Klammer [ ] für die entsprechenden Standard-Nummern des Kitab *ʿaḡaʿib al-aḵalim* des Suhrāb (Hs. des Britischen Museums in London 23379 Add.) gegeben, wie sie in der „Bibliothek arabischer Historiker und Geographen“, Bd. V erscheinen. Die in der Hs. vorhandenen Karten wurden sämtlich, und zwar in Originalgröße, gebracht (Tafel I—IV), ferner eine Schriftprobe (Tafel V), welche die auch für die Geschichte der Hs. wichtige letzte Seite des Straßburger Kodex wiedergibt. In dem beigegebenen Fihrist wurden des leichteren Überblickes halber die Kapitelüberschriften vereinheitlicht und stimmen deshalb nicht immer wörtlich mit denen des Textes überein.

BUCHDRUCK VON ADOLF HOLZHAUSEN,
UNIVERSITÄTSBUCHDRUCKER IN WIEN,
VII., KANDLGASSE 19—21

LICHTDRUCK VON MAX JAFFÉ,
WIEN, XVII., LEOPOLD-ERNST-GASSE 36

DAS KITĀB
ṢŪRAT AL-ARD DES ABŪ ĠĀFAR
MUḤAMMAD IBN MŪSĀ
AL-ḤUWĀRIZMĪ

Herausgegeben

NACH DEM HANDSCHRIFTLICHEN ÜNIKUM DER
BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ ET RÉGIONALE
IN STRASSBURG / COD. 4247 /

VON

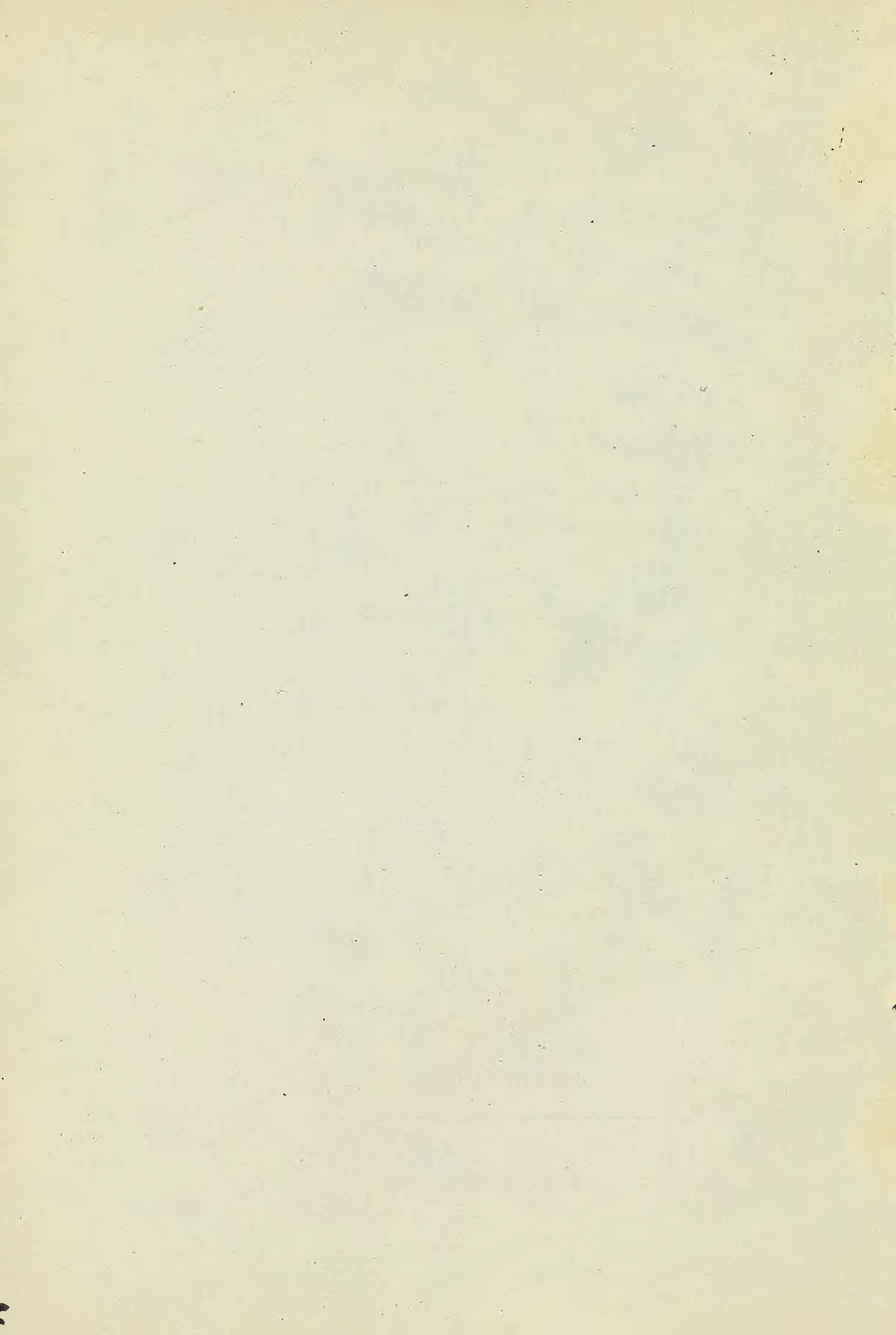
HANS v. MŽIK

Mit fünf Tafeln in Lichtdruck

M C M X X V I

Otto Harrassowitz · Leipzig

BIBLIOTHEK
ARABISCHER HISTORIKER
UND GEOGRAPHEN

HERAUSGEGEBEN VON
HANS v. MŽIK

Dritter Band:

DAS KITĀB SŪRAT AL-ARD
DES ABŪ ĠAFAR MUHAMMAD
IBN MŪSĀ AL-ḤUWĀRIZMĪ

Arabischer Text

M C M X X V I

Otto Harrassowitz • Leipzig

DAS KITĀB
ṢŪRAT AL-ARD DES ABŪ ĠAFAR
MUḤAMMAD IBN MŪSĀ
AL-ḤUWĀRIZMĪ

Herausgegeben

NACH DEM HANDSCHRIFTLICHEN UNIKUM DER
BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ ET RÉGIONALE
IN STRASSBURG / COD. 4247 /

VON

HANS v. MŽIK

Mit fünf Tafeln in Lichtdruck

M C M X X V I

Otto Harrassowitz · Leipzig